

Dünyada "Yeni Düzen"
ve
Ortadoğu

DÜNYADA
"YENİ DÜZEN"
ve
ORTADOĞU

**DÜNYADA
"YENİ DÜZEN"
ve
ORTADOĞU**

EKSEN YAYINCILIK

Babıali Cad., No: 19/11, Cağaloğlu/İstanbul

Tel: 512 51 46

Baskı: Aydınlar Matbaası

Mart 1991

1. Baskı

İÇİNDEKİLER

- 7 Sunuş
- 9 '90'lı Yıllara Girenken Kapitalist Dünya
- 13 Dünyada "Yeni Düzen" ve Ortadoğu (H. Fırat)
- 31 Körfez Krizi ve Türk Burjuvazisi
- 36 Körfez Krizi ve ABD Emperyalizmi (C. Kaynak)
- 44 Kapitalist Dünyanın Paris Zirvesi (C. Kaynak)
- 52 Körfezde Savaş Tehlikesi, Zonguldak'ta Madenci Fırtınası
- 60 Körfezde Emperyalist Savaş
- 69 Körfez Savaşı ve Türk Burjuvazisi
- 74 Körfez Savaşı ve Kürt Sorunu
- 79 ABD ve Kürt Sorunu
- 82 Talabani ABD'de Ne Arıyor? (S. Metin)
- 90 Bu Son Olacak mı? (S. Metin)
- 95 Avrupa Birleşik Devletleri Sloganı Üzerine (V. İ. Lenin)
- 100 Tüm Emperyalistler Ortadoğu'dan Defolsun
- 105 Emperyalist Savaşa Karşı Savaş

SUNUŞ

Sovyetler Birliği'ndeki gelişmelere ve Doğu Avrupa'daki çöküşe, bu gelişmeler ve çöküşe birlikte uluslararası ilişkilerde ortaya çıkan yeni duruma yeni bir biçim verme ihtiyacı çerçevesinde, kapitalist dünya içinde "yeni dünya düzeni" tartuşmaları eşlik etmişti. Körfez krizi eski düzenin bozulmasının fakat bu "yeni düzen" in henüz kurulamamış olmasının ürünü sayıldı, tartuşmalar yoğunlaştı. Amerikan emperyalizminin bugünkü elebaşı George Bush, emperyalist koalisyon adına savaş kararını açıklayan konuşmasında, başlatılan savaşın "yeni bir dünya düzeni" kurma amacına yönelik olduğunu açıkça vurguladı.

"Yeni dünya düzeni", gerçekte, başlıca güç mihraklarının kapitalist-emperyalist dünya düzenine yönelik her ilerici devrimci gelişmeyi birlikte boğmak, ortak gerici emperyalist çıkarları birlikte korumak, Irak örneğinde olduğu gibi gerici çıkar çelişkileri temeli üzerinde ortaya çıkan merkezkaç eğilimleri birlikte dizginlemek, bugünün dünyasına bugünkü güç ilişkileri ve oranlarının belirlediği bir çerçe-

vede birlikte hükmetmek arzusunun, buna ilişkin kuralları, kurumları ve somut planları dile getiren bir kavram.

“Yeni düzen”e kendi deyimleriyle bir “istikrarsızlık kuşağı” olan Ortadoğu’dan başlamaları kuşkusuz bir rastlantı değil. Gitgide keskinleşen karmaşık çelişkileri, bugünkü gerici-emperyalist statüko çerçevesinde çözümsüz kalan sorunları, devrimci potansiyeli ve hareket halindeki bir kısım devrimci dinamikleriyle bir devrimler kuşağıdır Ortadoğu. Bu bölgede "düzen" kurmak, güncel hedeflerin ötesinde, devrimci süreçleri durdurmak anlamı taşır. Emperyalist dünya, petrol bölgesi Ortadoğu’da bu temel amaca yönelik bir düzen tasarlıyor. Aslında bu tasarılar dengesi çoktan bozulmuş Ortadoğu için hayli eskidir de. Kuveyt’in Irak tarafından işgalini bunları hayata geçirmek için bulunmaz bir fırsat sayan çağdaş barbarlar dünyası, uygulama koşulları elde etmek için Irak’ın yıkımı ve halkının toptan cezalandırılmasıyla sonuçlanan bir emperyalist savaştan bile kaçınmadı. Savaşla elde edilen askeri üstünlüğe dayanılarak, şu günlerde, Filistin ve Kürt sorunları başta olmak üzere, bölge sorunlarına ilişkin eski emperyalist planlar hayata geçirilmeye çalışılıyor.

Soruna bu çerçevede bakıldığında, “doğrudan tehdit altında”ki Türk burjuvazisinin gelişmelerle yakından ilgilenmesinin, kriz ve savaş boyunca emperyalist cephenin tam hizmetinde hareket etmesinin asıl nedeni de daha iyi anlaşılır.

Körfez krizinin yeniden güncelleştirdiği Ortadoğu, Türkiye devrimini yakinen ilgilendiren bir siyasal coğrafyadır. Bu coğrafyadaki devrimci ve karşı-devrimci süreçler Türkiye devriminin bugünkü ve gelecekteki seyrini dolaysız olarak etkileyecek niteliktedir. Bu nedenle bölgede başgösteren yeni gelişmeleri yakinen izlemek ve anlamak biz Türkiyeli devrimciler için ayrı bir önem taşımaktadır.

“*Körfez Krizi ve Devrimci Olanaklar*” başlıklı derlemeyi bu amaca katkıda bulunacağı inancıyla hazırlamıştık. Savaş öncesi gelişmelerle sınırlı bu derlemenin yetersiz kalacağını farkedince, okurlara genişletilmiş bir yeni derlemeyi, seçilmiş yazıların içeriğine daha uygun düşen yeni bir başlıkla yayınlamayı devrimci sorumluluğumuzun gereği saydık.

'90'LI YILLARA GİRERKEN KAPİTALİST DÜNYA

'80'li yılların sonuncusu, 1989 yılı, uluslararası planda, tarihsel ve politik anlamı ve sonuçları bakımından önemli olaylara sahne oldu. Sahnenin ön planında Sovyetler Birliği ve Doğu Avrupa'daki gelişmeler vardı; haklı olarak, tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de yoğun bir ilgi ve tartışma konusu oldular.

Dünya burjuvazisi tüm propaganda aygıtlarını harekete geçirerek bütün bir yıl boyunca zafer çılgınlıkları attı. Kapitalizmin sağlamlığını, üstünlüğünü ve ebediliğini yeniden yeniden ilan etti. Marksizm-Leninizme ve sosyalizme karşı bitmek bilmeyen gerici kampanyası için Doğu Blokundaki gelişmelerden azami şekilde yararlanmaya çalıştı. Bir yandan, bürokratik-kapitalist rejimlerin ve burjuva ideolojisinin bir biçimi olarak modern revizyonizmin iflasını sosyalizme fatura ederek yığınlar nezdinde ideolojik ve politik konumunu güçlendirmeye çalışırken, öte yandan, dikkatleri Doğu Avrupa olaylarına yönelterek kapitalist dünya sistemin yaşamakta olduğu köklü sorunları

gözlerden gizlemeyi amaçladı.

‘90’lı yıllara girerken kapitalist dünya sisteminin genel görünümü nedir? Kuşku yok, bu hayli kapsamlı ve karmaşık bir sorundur. Ciddi ve kapsamlı bir inceleme ve çözümleme konusu olmak durumundadır. Burada sorun ancak en genel çizgiler içinde özetlenebilir.

Öncelikle belirtilmesi gereken, kapitalist dünya sisteminin yaklaşık yirmi yıldır yaşamakta olduğu iktisadi bunalımdır. İkinci Dünya Savaşının ardından, o dönem marksistler arasında egemen beklentinin tersine, genel bir canlanma ve genişleme dönemine giren, bunu ‘50’li ve ‘60’lı yıllar boyunca sürdüren dünya kapitalizmi, tam da burjuva ideologlarının onun “ebedi istikrar”ını kutsadıkları bir dönemde, yetmişli yılların başında, hala kurtulamadığı uzun dönemli bir bunalımın içine girdi. Uzun dönemliliği ve diğer bazı özellikleriyle bu son bunalım, kapitalizmin tarihinde yaşanan sayısız devrevi bunalımlardan yalnızca ikisiyle kıyaslanabilmektedir. 1873-95 ve 1929 “büyük bunalım”ları ile. Kapitalist dünya sisteminin tüm halkalarında değişik biçim ve ölçülerde yaşanan bu bunalım, henüz genel bir durgunluğun sınırlarını aşmış, genel bir çöküşe yolaçmış değil. Ama son iki yılda tekrarlanan borsa krizlerinde görüldüğü gibi, sistem böyle bir tehlikenin tehdidinden kurtulmuş da değil. Konjonktürel etkenlerle bazı ülkelerde, örneğin bugün Federal Almanya’da, zaman zaman canlanmalar yaşansa da, kapitalist metropollere bir bütün olarak durgunluk hakimdir. Bunalımın Doğu Avrupa’da ve bağımlı ülkelerdeki yansımaları ise, sürekli bir iktisadi ve politik istikrarsızlıkla karakterize olabilecek kadar ağırdır.

Kapitalist dünya sisteminin bugün gitgide belirginleşen bir diğer temel gerçeği, emperyalistler arası çelişki ve çatışmaların şiddetlenmesidir.

İkinci Dünya Savaşı sonrasında emperyalist kamp bünyesinde ABD, ekonomik, politik ve askeri tüm alanlarda tartışmasız bir üstünlüğe sahipti ve bu üstünlüğe dayalı mutlak bir hegemonya kurmuştu. Öteki emperyalist ülkeler savaştan ya yenik ya da hayli güçsüz çıkmış, ABD’nin mutlak egemenliğine boyun eğmişlerdi.

Bu egemenliğin mutlak görüldüğü bir dönemde, daha 1950’lerin başında, Stalin, kapitalizmin eşitsiz ve sıçramalı gelişim yasasının işleyeceğini, o gün için güçsüz olan Almanya ve Japonya gibi ülkelerin

zamanla güçleneceğini ve ABD'nin karşısına güçlü rakipler olarak dikileceğini söylemişti. Bu öngörü tarihsel olaylarla doğrulandı. Bu ülkeler '60'lı yılların başında girdikleri hızlı gelişmeyle, süreç içerisinde ABD'nin iki dev rakibi olma konumuna ulaştılar. Bu, ABD'nin emperyalist dünyadaki hegemonyasının geri dönülmez bir biçimde yıkılışı demektir. (Aslında emperyalist dünyanın bu kudretli jandarmasının politik ve askeri otoritesini başlangıçta sarsıp gerileyen, dünya halkları, özellikle de ona utanç verici yenilgiler tattıran Çinli halkları olmuştur).

Pazarlar ve iktisadi nüfuz alanları için şiddetli rekabet emperyalizmin özünde vardır. ABD, AET ve Japonya arasında bu rekabet iktisadi ve kısmen politik planda yıllardır sürmektedir. İki süper devlet olarak ABD ve Sovyetler Birliği ve onların şahsında Doğu-Batı blokları arasındaki politik ve askeri rekabet, Batılı emperyalit güçlerin kendi iç çelişkilerini bir ölçüde sınırlamış, politik ve askeri biçimler almasını engellemiştir. Doğu Avrupa'daki son gelişmeler bu engelleri kaldırmış, "Almanya Sorunu"nu da gündeme sokarak emperyalist kampın bünyesindeki çelişki ve çatışmalara yeni boyutlar kazandırmıştır. ABD ve Sovyetler Birliği arasındaki politik ve askeri rekabette somutlaşan Doğu-Batı kutuplaşması artık geride kalmıştır. '90'lı yılların kutuplaşması Batı emperyalizminin kendi bünyesinde yaşanacaktır. Emperyalist dünya sisteminin devleri olan ABD, Federal Almanya ve Japonya arasında. Bunlar arasında bunalımın da etkisiyle kızışan iktisadi rekabet, önümüzdeki dönemde politik ve askeri alanlara da yayılacak, buna uygun yeni ilişki ve ittifaklara yolaçacaktır.

Doğu Blokundaki çözülüş ve dağılma, kapitalist dünya sisteminin bugünkü tablosunun bir başka önemli ögesidir. Bunun sonuçları, yalnızca eski bir süper devlet olarak Sovyetler Birliği'nin konumu bakımından değil, yalnızca bu ülkelerin kendi iç toplumsal ilişki ve çatışmaları bakımından da değil, fakat kısa dönemde özellikle Batı emperyalist kampının iç ilişki ve çelişkileri bakımından önemlidir. Buna bir ölçüde yukarıda değinildi. Şimdiki durumda bu çözülmeden en karlı çıkan Avrupa ve onun temel ögesi olarak Alman emperyalizmidir. Doğu Avrupa ülkelerinin bugün Sovyetler Birliği ile ilişkileri denebilir ki daha çok askeri ve kısmen politik bir çerçevededir. İktisadi, kültürel, ideolojik ve giderek politik bakımdan bu ülkeler Batı

emperyalizminin güdümüne girmişlerdir. “Avrupa Ortak Evi” sloganı çerçevesinde Avrupa kapitalizmiyle birleşmek amacıyla olan ve Perestroyka programıyla buna ulaşmaya çalışan Sovyetler Birliği’ne gelince, o hala muazzam bir askeri güç olmakla birlikte, dünya ölçüsünde bir rekabeti sürdürecektir iktisadi olanaklardan yoksundur. Denebilir ki Batı emperyalizminin anlayışına sığınmış durumdadır. Kendi iç bunalımını atlatmada emperyalist kamptan alacağı yardım karşılığında, onlarla dünya devrimine ve halklarına karşı her türlü düşmanca girişime hazırdır. Son Malta Zirvesi bunun yeni bir örneği olmuştur. Bu sayededir ki Amerikan emperyalizmi klasik sömürgecilik yöntemleriyle şu veya bu ülkeye müdahale etme gücü ve cüreti bulabiliyor kendinde. Yakın geçmişte Fransa’nın, geçmişte ve bugün Amerika’nın sık sık başvurur hale geldiği bu emperyalist haydutluk üzerinde önemle durulmalıdır. Zira bu girişimler, barış ve silahsızlanma üzerine en iki yüzlü söylevler eşliğinde yaşanıyor.

’90’lı yıllara girerken kapitalist dünya sistemi üzerine bir kaç kısa şey daha söylenebilir. Bu sistemin, her gün 43 bin kişinin açlıktan öldüğü bir “üçüncü dünya”sı var. Afrika, Asya ve Latin Amerika ülkelerinin toplam dış borcu tutarındaki bir miktarı, “endüstriyel bakımdan gelişmiş” bir kaç ülke **bir yıllık** silahlanma masrafı olarak kullanabiliyor. Ve bu, Gorbaçovcuların “militarizmden arınmış” bir emperyalizm üzerine vaazlar verdikleri bir zamanda oluyor.

Öte yandan, tekellerin Avrupası’nda ırkçılık, faşizm ve yabancı düşmanlığı, bizzat tekellerin sistemli desteği ile sürekli güçleniyor. Emperyalistlerin de kışkırtmasıyla geri ülkeler arasındaki mahalli anlaşmazlıklar ve çatışmalar çoğalıyor. Dünyaya gerici-şoven bir milliyetçi dalga yayılıyor.

Bunlar ’90’lı yıllara girerken kapitalist dünyadan bazı özet çizgiler.

Ocak 1990

DÜNYADA “YENİ DÜZEN” VE ORTADOĞU

H. Fırat

Irak'ın Kuveyt'i işgali ve ilhakı ile başlayan, ABD önderliğindeki emperyalist güçlerin Ortadoğu'yu fiilen işgal ve abluka altına almasıyla süren olaylar zinciri, tüm dünyada “Körfez krizi” olarak isimlendiriliyor. Yakın tarihte örneği çok görülen benzer olayları, meydana geldiği bölge ya da ülke ismiyle nitelemek bir alışkanlık olmuştur. Bu ilk bakışta, sözkonusu olayların nedenleri, niteliği, kapsamı, etkisi ve sonuçlarıyla ilgili olarak coğrafik bir sınırlılığı aklı getirebilmektedir. Oysa dünya bugün öylesine küçülmüş ve bin bir biçime bürünen emperyalist egemenlik ise öylesine gelişmiştir ki, en sıradan bölgesel olaylarda bile tüm emperyalist ve gerici güç odakları doğrudan taraftır ve dolaysız olarak olayların içindedir. Böyle olduğu içindir ki az çok ciddi her bölgesel olay, hemen ve kolayca dünya ölçüsünde etkisi ve sonuçları olan genel bir krize dönüşebilmektedir.

Yine de, haftalardır tüm dünyanın değişmez gündemi olmaya devam eden son Körfez krizi, yakın tarihteki benzerlerine göre etkisi

ve sonuçları bakımından en önemlisi ve en şiddetlisi olmuştur. Bunun nedenlerini bu son krizin kendine özgü koşullarında aramak gerekir.

Her şeyden önce son kriz, Ortadoğu gibi gerek kapitalist dünya ekonomisi ve gerekse emperyalist dünya egemenliği bakımından son derece kritik iktisadi ve politik özellikler taşıyan, tam da bu nedenle ABD emperyalizmi tarafından yıllar önce ve açıkça “yaşamsal çıkar” alanı ilan edilen bir bölgede meydana gelmiştir. Bu kuşkusuz başlıbaşına önemli bir faktördür. Irak gericiliğinin saldırgan eyleminin petrol kaynakları üzerinde denetim kurmak ve bölgede siyasal ve askeri nüfuzunu genişletmek amacına yönelik olması, buna karşılık bölgedeki emperyalist çıkarların ise bu tür girişimlere tahammülsüzlüğü, bu faktörün önemini artırmaktadır.

Ama yine de bu aynı bölgede bugüne dek meydana gelen tek kriz olmadığına göre, bu sonuncusuna kendine özgü karakterini veren ek nedenler olmalı. Bu nedenler, Doğu Avrupa’da geçen yıl yaşanan politik çöküntünün ve Sovyetler Birliği’nin ise artık kaderini ve çıkarlarını Batı emperyalizmiyle birleştirmesinin ardından, dünyada ortaya çıkan yeni güç ilişkileri ve Malta’da ilk adımları atılan “yeni dünya düzeni” ile bağlantılıdır. Körfez krizi bu yeni dönemde ortaya çıkan, yeni konumları ve ilişkileri sınama olanağı doğuran, “yeni dünya düzeni” için atılacak yeni adımların gündeme girmesine de vesile olan ilk ciddi olay olmuştur. Bu ona kendine özgü karakterini veren ikinci bir temel faktördür.

Bu ikinciyle de bağlantılı olan bir üçüncü faktör ise şöyle ifade edilebilir: Yakın geçmişte, bu tür bölgesel krizlerin oluşmasında ve şiddetlenmesinde süper devletler arasındaki çelişki ve çatışmaların, siyasal nüfuz alanı için yürütülen mücadelelerin belirgin bir rolü olurdu. Kriz ilgili bölgeye özgü nedenlerle ve bizzat bölge ülkelerinin girişimleriyle meydana geldiğinde bile hızla ABD ve Sovyetler Birliği arasında bir çatışma alanına dönüşürdü. Son kriz ise doğrudan Irak gericiliğinin kendi bölgesel yayılma girişimleriyle başlamış ve ABD ile Batılı emperyalistlerin bölgeyi işgal ve abluka altına almasıyla şiddetlenmiştir. Artık Varşova Paktı yoktur ve Sovyetler Birliği karşı kutupta değildir. Çünkü en yakın müttefiklerinden Irak’ın yanında ve ABD ile karşı karşıya değil, tersine, ABD’nin yedeğinde ve Irak’ın karşısındadır. Irak’ın gemlenmesinde ve emperyalist dünya düzeninin

Ortadoğu'daki ortak çıkarlarının korunmasında Batılı emperyalistlerle tutum ve davranış birliği içindedir. Bu konum değişikliği, paradoksal bir biçimde krizi ağırlaştırarak bir etkiye bulunmaktadır. Zira kendi davranışlarını dizginleyen güçlü bir rakipten kurtulmuş olmanın rahatlığı ve pervazsızlığıyla ABD'nin ve öteki Batılı emperyalistlerin Ortadoğu'daki askeri girişimleri, Körfez krizini şiddetlendiren asıl etken durumundadır.

Tüm bu kendine özgü özellikleri ve koşullarıyla son Körfez krizi, emperyalist dünyanın bugünkü temel gerçeklerinin, başlıca güçler arasındaki yeni ilişki ve çelişkilerin, çeşitli emperyalist ve gerici mihrakların bugünkü konum ve tutumlarının netleşmesinde, kısaca "yeni dünya düzeni"nin anlaşılmasında önemli olanaklar sunmaktadır.

Emperyalist dünyada "yeni düzen"

Doğu Avrupa'nın çöküşü ve ona denk getirilen Malta Zirvesi sonrasında başlayan "yeni dünya düzeni" tartışmaları, Körfez kriziyle birlikte yeni boyutlar kazanmış bulunuyor. "Yeni dünya düzeni" Batılı ve Sovyet sözcülerinin ortaklaşa kullandıkları bir kavram. Artık Doğu-Batı bölünmesi anlamını yitirmiş, NATO-Varşova kutuplaşması bu ikincisinin fiilen çöküşüyle son bulmuş, bunlara eşlik eden soğuk savaş da böylece sona ermiştir. Dün bu kutuplaşma ve savaşa göre oluşan dünya ilişkiler sistemi ve davranış biçimleri bugün kökten değişikliğe uğramıştır. Evrensel barış ve işbirliğine dayalı yeni bir düzen, bu gelişmelerin ortaya çıkardığı yeni bir ihtiyaçtır. ABD ve Sovyetler Birliği'nin görüş ve davranış birliği, bu yeni düzenin temellerini atacak, dün "soğuk savaş disiplini" ile korunan dünya barışı ve istikrarının yeni dönemdeki temeli ve güvencesi bu yeni dünya düzeni olacaktır.

Yaşadığımız günlerin bu moda kavramına atfedilen anlam kabaca budur.

Burada gerçek ile aldatıcı propaganda içindedir. Doğu Avrupa ve Sovyetler Birliği'nin Batıyla bütünleşmesi temelinde Doğu-Batı bölünmesinin anlamını tümüyle yitirdiği, Varşova Paktının fiilen çökmesiyle NATO-Varşova kutuplaşmasının son bulduğu, bu çerçevede soğuk savaşın sona erdiği, tüm bunlar kaba gerçeklerdir.

Körfez krizi bu gerçekleri yeniden doğrulamıştır. Düñün kudretli devleti Sovyetler Birliği, bu son derece ciddi gelişme karşısında bağımsız bir tutum ve politika geliştirme gücü bile bulamamış, Batı'dan alacağı rüşvet karşılığında ABD ve NATO'nun Ortadoğu'daki saldırgan politika ve girişimlerinin basit bir onaylayıcısı durumuna düşmüştür. Malta Zirvesiyle başlayan "yeni dünya düzeni" döneminde, Sovyetler Birliği'nin bu yeni düzenin şekillenmesindeki onursuz rolü aşağı yukarı hep bundan ibaret kalmıştır. Kredi ve ekonomik işbirliği karşılığında ABD ve Batılı emperyalistlere siyasal ve askeri her türlü tavizi verebilmiştir. ABD emperyalizminin küstah sözcüleri bu gerçeği artık en ciddi tartışmalarda bile alaycı bir dille ifade etmekten kendilerini alamıyorlar. Körfez krizine ilişkin bir televizyon programında "Moskova sizce ikili mi oynuyor?" sorusuna, ABD eski Dışişleri Bakanı Alexander Haig'in cevabı şöyle olmuştur: "Hayır, bence Moskova bize yardımcı oluyor. Paramızı Ortadoğu'daki emperyalist eğilimlerimize göz yumabilecek kadar çok istiyorlar. Parayı da elde etmek için BM'de bizimle işbirliği yapıyorlar." (Cumhuriyet, 29 Ağustos '90). Sovyetler Birliği bugün eski etkinlik alanlarını haraç mezat satışa çıkarmış bir müflis tüccar gibidir. Malta'da Doğu Avrupa'daki çöküntüyü onaylamıştır. Küba ve Nikaragua'ya yardımı keseceğine söz vermiş ve sözünü de tutmuştur. Ardından 5 milyar DM kredi karşılığında Doğu Almanya'yı Batı Almanya'ya pazarlamış, askeri birliklerini Doğu Almanya'dan çekme karşılığında ise 12 Milyar DM koparmıştır.

Bu yılın Temmuz ayında 7 en büyük emperyalist devletin Houston'da yaptığı zirve öncesinde Bush'a bizzat başvuran Gorbaçov ekonomik yardım talep etmiş, fakat çoğunluk bu talebi "pazar ekonomisine yönelik köklü ekonomik önlemler alınması" şartına bağlayarak reddetmişti. Ortadoğu halklarını bir savaş tehlikesi eşiğine getiren Körfez krizi, Sovyet yönetimi tarafından bu yardımı elde edebilmeye uygun bir fırsat sayıldı ve ABD'nin tüm girişimlerine destek verildi. Ardından Helsinki buluşması gerçekleşti. ABD'nin saldırgan girişimlerine onay ve Ortadoğu'daki Sovyet etkinliğinden feragat karşılığında kredi ve ekonomik işbirliği sözü alındı. Bunu bizzat Bush dünyaya ilan etti. Zirvenin hemen sonrasında Sovyet parlamentosuna sunulan ve "pazar ekonomisine yönelik köklü ekonomik önlemler" içeren tasarıya

bakılırsa, ABD emperyalizminin Ortadoğu'daki saldırgan girişimlerine Sovyetler'den aldığı tam desteği bedavaya getirdiği bile söylenebilir. Buna şaşmak için bir neden yok aslında. Zira emperyalist dünyanın Ortadoğu'daki girişimlerini onaylamakla Sovyetler Birliği gerçekte kendi çıkarlarına ve ihtiyaçlarına uygun davranmıştır. Kapitalist dünyayla her alanda bütünleşmek hedefinde olan ve Batı emperyalizmini buna inandırmak için hiç bir fırsatı kaçırmayan Sovyet yönetiminin, Körfez krizini de böyle bir fırsat olarak değerlendirmesinden daha doğal ne olabilir.

Sovyetler Birliği'nin bu konumu ve tutumu, Körfez kriziyle daha da netleşen yeni dünya düzeninin temel gerçeklerinden biridir. Bu düzende Sovyetler Birliği'nin yeri, ABD ve NATO politikalarının basit bir eklentisi olmaktır. Henüz bu yeni düzene geçiş süreci içinde olduğu için, şimdilik bunun karşılığında dolar yada mark olarak belli bir bedel ödenmektedir. Fakat Batılı emperyalistler için bu ödeme çok geçmeden bir zorunluluk olmaktan çıkacaktır.

Yeni dünya düzeninin bir evrensel işbirliği, barış ve istikrar dönemi olacağı ise işin aldatıcı propaganda yanı idi ve Körfez krizi bile bu iddianın kapitalist dünyanın kaba gerçekleriyle yalanlamasına yetti. Sovyet yöneticileri militarizmden arınmış bir kapitalizm ve saldırgan olmayan bir emperyalizmden sözederek hiç de hayal kuruyorlardı. Kapitalizmin kaba gerçeklerini bilebilecek kadar bilgi ve tecrübe sahibi olarak onlar, hayal kuruyorlardı; yalnızca Batı kapitalizmiyle bütünleşme çabalarını aldatıcı ideolojik motiflerle sarmalayıp hayal yayıyorlardı. Aldanmıyor, yalnızca aldatıyorlardı. Perestroyka'nın başlangıç dönemlerinde buna ihtiyaçları vardı. Körfez krizi gibi olayların ardından artık bu ne mümkündür, ne de buna eskisi kadar ihtiyaçları var. Artık daha açık oynuyorlar. Şimdi onlar da, hiç değilse şimdilik, dünyada barış ve istikrarı Amerikan emperyalizminin zorbalığına ihale etmiş bulunuyorlar. Pax Americana! Dünyanın "yeni düzen"i şimdilerde bu anlama geliyor. Körfez krizinin şimdilik teyid eder görüldüğü gerçek de budur.

İkinci Dünya Savaşının kapitalist dünyadaki tek gerçek galibi olan ABD, sahip olduğu muazzam ekonomik, politik ve askeri güçle uzun yıllar emperyalist dünyanın tartışmasız lideri kalmıştı. Kapitalist dünya ekonomisi için genel bir genişleme dönemi olan 50'li ve 60'lı

yıllar, öte yandan, Japonya ve AET ülkelerinin eşitsiz ve sıçramalı gelişmelerine sahne oldu. 70'li yıllarda artık ABD'nin iktisadi alanda güçlü rakipleri konumuna ulaşan bu ülkeler, askeri ve siyasal planda henüz zayıf oldukları için ABD'nin liderliğine tabi olmayı sürdürdüler. Bizzat ABD'nin körüklediği soğuk savaş ve Doğu-Batı blokları arasında sürmekte olan politik ve askeri rekabet, kendi aralarında sert bir iktisadi ve ticari rekabete girişmiş olan emperyalist devletlerin, politik ve askeri planda hala birlikte davranmalarını olanaklı kılıyordu. Aralarındaki çelişkileri bastırıyor, iktisadi rekabetin politik, giderek askeri biçimler almasını engelliyordu.

Doğu Avrupa'daki gelişmeler bu engelleri kaldırdı ve emperyalist dünyanın kendi iç çelişkilerini serbest bıraktı. Daha Doğu Avrupa'daki çöküntünün gürültüsü bile dinmeden, ABD'nin yakın dostu İngiliz burjuvazisinin temsilcileri kendi NATO müttefikleri Almanya'yı "4. Reich"la itham edebildiler. Olanlar aslında ABD'nin '70'lerden beri sürekli gerileyen ve zayıflayan liderlik konumunun artık kökten sarsılması anlamına geliyordu. Düne kadar güvence olan ABD vesayeti, özellikle Avrupa'da bundan böyle yalnızca bir yükü. Artık Pasifik'te Japonya, Avrupa'da yeniden birleşmiş Almanya vardı. Doğu Avrupadaki yıkılış Fransa'nın tam desteğine sahip olan Almanya'yı iktisadi ve siyasal bakımdan hızla güçlenen dev bir güç olarak sahnenin ön planına çıkarmaktaydı. Japonya, "Sovyet tehditi"nin ortadan kalktığı bir dönemde, son derece dikkate değer bir tutumla, iktisadi gücü ile politik ve askeri gücü arasında büyük bir uçurum olduğunu, bu duruma artık katlanamayacağını ilan etti. Düne kadar Sovyetler Birliği ve Doğu Avrupa karşısında emperyalist dünyanın siyasal-askeri birliğini simgeleyen NATO'da "yeni düşman"ı tanımlamanın güçlükleri tartışılır oldu. Ve aldatıcı propagandaya dönük yönü bir yana bırakılırsa, "dünyanın yeni düzeni" tartışmaları aslında emperyalist dünyanın serbest kalan bu iç çelişki ve çatışmalarını hiç değilse bir ölçüde sınırlayabilecek politika ve kurumları ortaya çıkarmaya dönük bir arayışı da ifade ediyordu.

Irak'ın Kuveyt'i işgaliyle başlayan Körfez krizi patlak verdiği-nde, emperyalist dünyada durum kabaca buydu. Emperyalist dünyadaki kısmi üstünlüğünü gitgide daha çok bir askeri süper devlet oluşuna borçlu olan ABD, fırsatı kaçırmadı. Körfez krizini bölgesel amaçları

yanında, belki de ondan da çok, sarsılan liderliğini yeniden kabul ettirmek, hala emperyalist dünyanın ortak çıkarlarına bekçilik yapabilecek yegane güç olduğunu kanıtlamak için bir fırsat olarak değerlendirdi. Henri Kissinger, "Konunun petrol değil soğuk savaş sonrası dünya istikrarı" ve ABD'nin buna ilişkin "rolü" olduğunu söylerken ötekiler yanında bu amacı da tanımlamış oluyordu. Sonraki günlerde Kongre önünde yaptığı önemli konuşmada Dışişleri Bakanı James Baker da, ABD'nin Ortadoğu'ya askeri müdahalesinin genel plandaki amaçlarından birini aşağı yukarı aynı şekilde tanımlamaktaydı.

Kendi karar ve inisiyatifiyle anında harekete geçerek bölgeye muazzam bir askeri yığmak yapan Amerikan emperyalizmi, politika ve girişimlerini öteki emperyalist mihraklara onaylatmakla kalmadı, ortaya çıkan mali faturanın bir kısmını da bunlar arasında paylaştırdı. Bir kez daha emperyalist dünyanın tartışmasız lideriymiş gibi hareket etti. Görünürde bu kendisi için büyük bir başarıydı. Ama bu görüntü yanıltıcıdır. Gerçekte ABD'nin bu aşırı inisiyatifinin kendisi bile güçlü görünmek kaygısından kaynaklanıyor ve aslında bir zayıflığın ifadesidir. Krizin tüm emperyalist dünyanın ortak iktisadi ve siyasal çıkarlara sahip oldukları çok hassas bir bölgede meydana gelmiş olması, öteki emperyalistlerin ABD'nin politika ve girişimlerine tabi olmalarını kolaylaştırmıştır. Ama her zaman ABD'nin yanında olan İngiltere ve Kanada sayılmazsa, ötekilerin bunu gönül rahatlığı ile yaptığı söylemez. Örneğin Fransa rahatsızlığını belli etmekten ve bazı farklı tavırlar almaktan geri durmadı. Öte yandan Fransa ve Almanya'nın özellikle krizin ilk günlerindeki temkinli ve mesafeli tutumu, ABD'nin tepkisine yol açtı. Amerikan tekellerinin sözcüsü *The Wall Street Journal*, ABD'nin birliklerini Avrupa'dan çekebileceği tehdidini, Avrupalılar için şu korkutucu kehanetlerle birlikte savurdu: "*Bu durum, sadece Kuzey Amerika ile Avrupa'yı farklı güç bloklarına ayıran değil, Avrupa'nın da kendi içinde, NATO öncesi, Kuba'ya güç politikalarının egemen olduğu eski kötü günleri anımsatan bloklar ve ittifaklar olarak bölünmesine bile neden olabilecek siyasi parçalanmalara yol açabilir.*" Bu sözleri izleyen ve soğuk savaş izi taşıyan bir öteki tehdit ise şöyle: "*Artık bir Sovyet tehdidinin olmadığı genel kabul görmektedir. Ancak Sovyet askeri gücü Berlin Duvarı ile birlikte çökmemiştir.*" (Cumhuriyet, 22 Ağustos '90)

Irak'ın ortak emperyalist çıkarlara zarar veren girişimlerini gemlemek, petrol kaynaklarını güvence ve denetim altına almak, bölgedeki tüm gerici rejimleri, krallıkları ve emirlikleri desteklemek ve yaşatmak, emperyalizmin bölgedeki ileri karakolu İsrail'i her yolla besleyip güçlendirmek, tüm bu amaçlara da hizmet etmek üzere Irak'ın Kuveyt'i işgalini bahane ederek Ortadoğu'yu dört koldan askeri ablukaya almak, bazı Arap ülkelerini fiilen işgal etmek vb., tüm bunlar emperyalistlerin üzerinde görüş ve çıkar birliği içinde oldukları konulardır. Ama bunca ortak çıkarın bu ölçüde çakıştığı Körfez krizinde bile, emperyalist dünya kendi iç çelişki ve çatışmalarını dışa vurmaktan geri durmamıştır. Bu olgu, yeni dünya düzeninin bir başka önemli ögesidir ve giderek daha belirgin yaşanacaktır.

Ortadoğu'da yeni durum

Kendilerine özgü nedenlerin de etkisiyle Kürt devrimcileri özellikle son on yılda Ortadoğu'daki gelişmelere yakın bir ilgi gösterdiler. Aynı şeyi Türkiye devrimci hareketi için söylemek olanaklı değil. Ortadoğu'ya olan ilgi Filistin sorununun çerçevesini, ancak son Körfez krizinde olduğu gibi çok sıcak olaylar meydana geldiği ölçüde aşabilmiştir. Oysa Körfez krizinin de gösterdiği gibi Ortadoğu, belki coğrafik ölçülerle tam değil ama siyasal ölçülerle kesin olarak Türkiye, İran, Mısır, Kıbrıs ve tüm Kuzey Afrika'yı da kapsayan sanıldığından da geniş bir alandır. Bölge ülkelerindeki devrimci ve karşı-devrimci süreçler birbirleriyle yakından bağlantılıdır. Emperyalizmin bölgedeki toplam gücü ve faaliyetleri tek tek her ülkedeki devrim mücadelelerini dolaysız olarak ilgilendirmektedir. Filistin'i işgal altında tutan siyonist İsrail, kuşku yok, emperyalizmin bölgedeki tüm devrimci gelişmelere karşı yarattığı bir ileri karakoldur.

Körfez krizi ve yol açtığı gelişmeler, Türkiye devriminin gerek imkanlarını, gerekse güçlüklerini ele alışıta yeni ufuklar açıyor önümüze. Kendi devrimimizi daha geniş bir siyasal ve coğrafik çerçevede düşünmek zorundayız. Türkiye devrimini Misak-ı Milli sınırlarından öteye düşünmediğimizi iddia etmek kendimize haksızlık etmek olur. Tersine biz, gerek engelleri, gerekse devrimci sonuçları bakımından onu hep evrensel bir çerçevede ele almaya çalıştık. Nedir ki evrensel

çerçeve adı üzerinde çok genel bir çerçevedir. Bu çerçeve içinde elbet öncelikle komşu ülkelerin, ama özellikle bir bütün olarak Ortadoğu'nun ayrı ve öncelikle yerini yeniden ele almalı, daha kapsamlı ve somut irdelemeliyiz. Son Körfez krizi gerek dünyanın gerekse Ortadoğu'nun sanıldığından küçük, sanıldığından da içiçe olduğunu göstermiştir. Emperyalist dünya strateji ve politikalarını geliştirirken bölgeyi bir bütün olarak ele almakta, ilişki, uygulama ve düzenlemelerinde buna göre davranmaktadır.

Uluslararası sermaye cephesini Türkiye'den yarmak amacıyla ve çabasında olan bizler de bu gerçeği hesaba katmalı, emperyalizmin Türkiye'deki gelişmelere Ortadoğu çerçevesinden baktığını ve bakacağını, tepki ve tedbirlerini buna göre düşüneceğini gözönünde tutmalıyız. Bunun kendisi ise, doğal olarak, devrimimizin yalnızca güçlükleri bakımından değil, ama aynı zamanda olanakları bakımından da bölge düzeyinde ele alınmasını gerektiriyor. Şunu da ekleyelim ki, Türkiye devriminde Kürt sorununun tuttuğu özel ve önemli yer, Türkiye devrimi ile Kürdistan devrimi arasındaki güçlü ve koparılmaz bağlar, devrimimizin sınırlarını ve sorunlarını bir bakıma kendiliğinden Misak-ı Milli sınırları dışına taşıyor, İran, Irak ve Suriye'deki devrimci süreçlere bağlıyor.

Dünya komünist hareketinin geçmiş süreçlerine bir bütün olarak bakıldığında, gerek iktidarı alma gerekse kuruluşu gerçekleştirme dönemlerinde, ama özellikle de bu ikinci dönemde, milli dar görüşlülüğün, bir tür ulusal bencillik olarak ifade edilebilecek milliyetçi eğilimlerin komünist parti ve iktidarlara zaafa uğrattığı, enternasyonalist perspektif ve tutumlardan uzaklaştırdığı görülmektedir. Komünist hareketin dirilişi enternasyonalizmin her bakımdan en ileri düzeyde, en kapsamlı ve en derin anlamıyla canlanmasında da ifadesini bulmak zorundadır. Devrimimizi daha geniş bir siyasal-coğrafik çerçevede ele almak ihtiyacı, proleter enternasyonalizmini de en tam ve en derin biçimiyle kavramayı ve uygulamayı yaşamsal önemde bir ilkesel sorun olarak koyuyor önümüze. Devrimimizin yalnız güçlüklerine ve olanaklarına değil, kazançlarına ve kayıplarına da Türkiye sınırlarını aşan bir perspektifle bakabilmeliyiz. Ulusal dar görüşlülüğün, kapalılığın, bencilliğin her biçimine uzak durmalıyız. Geçmiş sosyalist pratiklere tahrip edici düzeyde bulaşmış milliyetçi eğilim ve tutumlara

karşı kesin bir mücadele içinde olmalıyız.

Körfez krizi yeryüzünün Ortadoğu olarak adlandırılan bölgesinin olağanüstü önemini yeniden güncelleştirmiştir. Ortadoğu'nun bu önemi nerden gelmektedir? Doğal olarak ilk akla gelen petroldür. Bilinen petrol rezervlerinin % 66'sı bu bölgededir ve petrol kapitalist dünya ekonomisi için hala canalıcı önemdedir. Bu bölgedeki az çok ciddi her olayın, dünya kapitalizminin nabızı borsalarda anında dalgalanmalara yolaçması bundandır. Ortadoğu petrolünün akışında ciddi bir kesinti, dünya ekonomisinin felce uğramasına yetebilmektedir. Örneğin dünya kapitalizminin devlerinden Japonya, petrol ihtiyacının % 70'ini bu bölgeden sağlamaktadır. Bir bilgiye göre, esas ağırlığını Ortadoğu ülkelerinin oluşturduğu OPEC'in petrol arzını 1/4 oranında kısması bile Batılı kapitalist ülkelerin mamül mal üretimini 2/3 oranında aksatmaya yetebilmektedir. Kuşku yok, yüzyılın ilk yarısında İngiliz emperyalizminin, ikinci yarısında Amerikan emperyalizminin Ortadoğu üzerinde ekonomik, siyasal ve askeri tam denetim kurmak arzusu ve çabası, temelde bu bölgenin petrol hazinelerini barındırmasındandır. Bütün bir yüzyıl boyunca bölgede meydana gelen siyasal sorunların ve çatışmaların temelinde, son tahlilde petrol kaynaklarını denetim altında tutmak vardır.

Ama Ortadoğu aynı zamanda coğrafik konumuyla da son derece stratejik bir bölgedir. Üç kıtanın birleşme noktasıdır. Kara, deniz ve hava ulaşımı bakımından ayrı bir önemi vardır. Süveyş kanalını hatırlamak bile bu önemi anlamaya yeter.

Ve bütün bu iktisadi ve coğrafik özellikleriyle birlikte bugünün Ortadoğu'su, denilebilir ki bugünün dünyasının en istikrarsız bölgesidir. Ciddi ve çeşitli siyasal sorunların değişik biçimlere bürünen toplumsal kaynaşmalarla içiçe geçtiği, düğümlemlenip yumaklaştığı bir alandır. Siyonizm belası bu bölgenin bağındadır; emperyalizm tarafından tepeden tırnağa silahlandırılmış siyonist İsrail bölge halklarının bağına saplı bir bıçak gibi durmaktadır. Yeryüzünün en gerici ve çağdışı rejimleri sayılması gereken kukla Arap krallıkları ve şeyhlikleri petrol zenginliği üzerinde ve emperyalizmin her türlü

desteğiyle bu bölgede hükmetmeye devam etmektedirler. Zenginlik ve safahat ile yoksulluk ve sefalet bu bölgenin koyun koyuna duran kaba gerçekleridir. Gerek kendi aralarındaki anlaşmazlıklar, gerekse saldırgan ve yayılmacı İsrail'in varlığı nedeniyle bu bölgenin ülkeleri sürekli silahlanmakta, bölgenin biricik zenginliği olan petrol geliri Batılı silah tekellerine akmaktadır. Ortadoğu yalnızca karlı bir silah pazarı değil, aynı zamanda yeni model silahların sıcak çatışmalar içinde sürekli bir deneme alanıdır. Tüm dünyaya mal olmuş Filistin ve Kürt sorunları ile tüm dünyada yankılanan Filistin ve Kürt kurtuluş mücadeleleri bu bölgede yaşanmaktadır. Batı emperyalizmine karşı belli bir tepkinin ifadesi radikal İslamcı akımların etkinlik alanı da bu aynı coğrafyadır. Çok karmaşık çıkarların düğümlendiği Lübnan iç savaşı yıllardır bu bölgede sürmektedir. Dünyada emperyalizme karşı tepkinin ve anti-amerikancı bilincin en yaygın ve kitlesel olduğu bir bölgedir Ortadoğu. ABD emperyalizminin akıl hocalarından Henri Kissinger'e göre, dünyada komünist ideolojinin en çok "kabul gördüğü" coğrafya da (Federal Almanya ile birlikte) Ortadoğu'dur. Son olarak, son otuz yılda üç devrimci yükselişe sahne olan ve tüm temel belirtileriyle devrime aday bulunan Türkiye, yine bu aynı bölgenin kilit ülkelerinden biridir vb.

Tüm bu özellikleriyle birarada alındığında Batı emperyalizminin Ortadoğu'ya gösterdiği aşırı ilgi kendiliğinden anlaşılır. Bölgeyi "yaşamsal çıkar" alanı ilan eden emperyalizmin dünya jandarması ABD, yıllar önce bölgede bir merkezi komutanlık (CENTCOM) kurmuştur. Bu komutanlığın görevi, Amerikan Çevik Kuvvetinin bölgede yürüteceği işgal, müdahale ve cezalandırma eylemlerini koordine edip yönetmektir. Bölgenin dört bir yanı en modern ABD savaş gemileriyle kuşatılmıştır. Nükleer cephanelikler de taşıyan ABD donanması Akdeniz, Kızıldeniz, Umman denizi ve Basra körfezinde sürekli seyir halindedir. Her krizde yeniden açıkça görüldüğü gibi, Türkiye'deki Amerikan ve NATO üsleri aynı zamanda Ortadoğu'ya yöneliktir. (Doğu Avrupa'daki gelişmelerden sonra bugün artık tümüyle Ortadoğu'ya yöneliktir). Batı emperyalizmi "yaşamsal çıkar"larını korumak için bölgenin en gerici ve çağdışı rejimlerini ayakta tutmaktadır. İsrail, Türkiye, Mısır, Suudi Arabistan Krallığı, Basra Emirlikleri, tüm bu siyonist, faşist ve şeriatçı odakların arkasında Batı emperyalizmi ve

onun jandarması ABD vardır.

Saddam Hüseyin rejimi gerici-sömürgeci bir diktatörlüktür. İçte baskıcı, dışta saldırgan ve yayılcı bir tutum izlemektedir. Kürt halkının ulusal hakları için verdiği mücadeleyi ezmek için her yolu ve yöntemi denemiş, Halepçe örneğinde görüldüğü gibi binlerce insanı bir anda yok edecek kimyasal kırım silahları kullanmaktan bile geri durmamıştır. Aralarındaki tarihsel güvensizliğe ve gerici çelişiklere rağmen, sömürgeci Türk rejimiyle Kürt ulusunun kölelik altında tutulabilmesi için her türlü işbirliği ve dayanışmayı göstermiştir. 10 yıl önce bazı sınır problemlerini bahane ederek emperyalistlerin kışkırtma ve desteği ile komşusu İran'a saldırmış, 8 yıllık kanlı boğazlaşma yüzbinlerce insanın hayatına ve her iki ülkenin harabolmasına malomuştur. Buna rağmen Saddam rejimi, ilhak ettiği Kuveyt'in egemeni El Sabah ailesi başta olmak üzere, tüm gerici-amerikancı Arap rejimlerinin de büyük mali destekleriyle savaştan dev bir askeri makina yaratarak çıkmayı başarmıştır. Irak yıllardır Sovyetler Birliği ve Çin için olduğu kadar, başta Fransız ve Alman olmak üzere Batılı silah tekelleri için de karlı bir silah pazarı olmuştur. Son on yılda silah alımı için 80 milyar dolar harcadığı söylenmektedir ve Irak gibi küçük ve yoksul bir ülke için bu çok yüksek bir rakamdır.

Irak'ın yarattığı muazzam savaş makinası, Arap olmayan İsrail ve Türkiye gibi gerici-amerikancı komşuları için olduğu kadar, bizzat bu makinanın yaratılmasına katkısı olan Arap Emirlikleri ve Suudi Krallığı için de bir korku ve tedirginlik konusu olmaktaydı. Haksız olmadıklarını bir gecede işgal ve ilhak edilen Kuveyt örneği gösterdi. Kuveyt yapay ve kukla bir devlettir. Osmanlı İmparatorluğu döneminde Basra'ya bağlı olan bu toprak parçası, İngiliz emperyalizmi tarafından diğer bir çok emirlik ve krallık gibi amaçlı olarak ayrı bir devlet haline getirilmişti. Kuveyt'in de içinde bulunduğu bu krallık ve emirlikler, İngiliz ve Amerikan emperyalizminin petrol kaynakları üzerinde dolaylı denetimini olanaklı kılan yapay, asalak ve kukla devletlerdir. Dışta her şeyiyle emperyalizme bağlı bu rejimler, içte ilkel İslami esaslara göre hüküm sürmektedirler. Yıkılınmaları ve tasfiye edilmeleri gerekiyor.

Ama bu tarihsel görevin meşru sahipleri devrimci Arap halklarıdır, gerici Saddam rejimi değil. Bir İngiliz burjuva gazetesi Kuveyt'in ilhakı ardından şunları yazdı: *"Kuveyt'in var olmaya hakkı yoktu, Ancak Irak'ın da onu yoketmeye hakkı yoktu"*. Bir burjuvanın kaleminden çıkmış olsa da durumun iyi bir formülasyonu sayılabilir bu sözler. Saddam Hüseyin rejiminin saldırgan ve yayılmacı emellerini ve girişimlerini mahkum eden bizler için, Kuveyt gibi yapay ve emperyalizmin kuklası sözde devletlerin egemenliğini ve toprak bütünlüğünü savunmak diye bir sorun yoktur. İki farklı şey birbirine karıştırılmamalıdır.

Irak'ın Kuveyt'i işgal ve ilhakıyla başlayan Körfez krizi, Amerikan ve Batılı emperyalistlerin bölgeye askeri bakımdan iyice yerleşmeleri için bulunmaz bir fırsat oldu. ABD Basra Körfezine, Suudi Arabistan'a ve Birleşik Arap Emirlikleri'ne muazzam bir askeri yığınak yaptı. Bugün Basra Körfezi ve bu ülkeler fiilen emperyalistlerin askeri işgalindedir. Bu doğrultuda ilk ciddi adımlar İran devrimi sırasında ve sonrasında atılmıştı. İran-İrak savaşı sırasında bu adımlara yenileri eklendi ve son Kuveyt krizi bahane edilerek şimdiki duruma ulaşıldı.

Kuveyt krizinin en önemli sonuçlarından biri budur. Petrol akışını güvenceye almak, Kuveyt petrolünü Irak'a bırakmamak ve emperyalist çıkarılara dokunan Irak'ı gemlemek, güncel ve geçici hedeflerdir. ABD'nin asıl hedefi bölgede kendi istediği düzeni bu fırsatı değerlendirerek kurmak ve güvenceye almaktır. Bu düzeninin asıl hedefi ise bölgedeki tüm devrimci süreçleri frenlemek ve felce uğratmaktır. Emperyalizm asıl tehlikenin bölgedeki devrimci kaynaşmalardan, başta Türkiye, Kürdistan ve Filistin devrimleri olmak üzere, Ortadoğu halklarının devrimci mücadelelerinden geldiğini biliyor. Ortadoğu'da "yeni bir güvenlik rejimi", "petrol NATO'su" vb. planların asıl hedefi bölge devrimleridir. ABD, kendi askeri varlığının yanısıra, başta İsrail, Mısır ve Türkiye, bölgedeki tüm gerici rejimler arasında kurup kurumlaştırmayı hedeflediği işbirliği ile, Ortadoğu'da emperyalist egemenliği zayıflatabilecek her devrimci gelişmeyi boğmayı amaçlıyor.

Bu açıdan bakıldığında, son gelişmeler, ABD'nin bölgeye askeri bakımdan yerleşmesi ve bunu kalıcı hale getirmek istemesi, Türkiye devriminin kaderini çok yakından ilgilendiriyor. Türk burjuvazisinin olayların içine büyük bir hevesle ve tüm varlığıyla dalması, ABD'nin

tüm saldırgan girişimlerini tereddütsüz desteklemesi bu gerçeğin bilincinde olmasından da kaynaklanıyor. Bölgede emperyalist statüko pekiştiği ve geleceğe dönük olarak güvenceye alındığı ölçüde bunun kendi egemenliğinin de güvencesi olduğunun bilinciyle hareket ediyor. ABD askeri varlığının bugün Kuveyt emiri, Suudi kralı, yarın kendisi için kullanılacağını iyi biliyor.

Henri Kissinger'in sözlerini yeniden hatırlayalım: Konu petrol değil soğuk savaş sonrası dünya istikrarı ve ABD'nin buna ilişkin rolüdür! ABD'nin resmi tutumunu da dile getiren bu sözlerin bir anlamı, daha önce değindiğimiz gibi, emperyalist dünya karşısında liderlik iddiasıysa, bir öteki ve kuşkusuz asıl önemli anlamı ise dünya halklarına karşı küstahça bir tehdittir. Amerikan emperyalizmi Kuveyt olayını, "soğuk savaş sonrası" dönemde dünya istikrarını nasıl sağlayacağı konusunda bir mesaj vermek üzere değerlendirdi. Kendisini ve genel olarak emperyalist dünyanın çıkarlarını ve "istikrarını" tehdit eden her gelişmeye karşı nasıl davranacağına uyarıcı ve "sarsıcı" bir örnek vermek istedi. Bu tüm emperyalist mihrakların da eğilimine uygundu ve burjuva basını tarafından bilinçli olarak propaganda edilen bir tema oldu. Ne var ki, bu Amerikan emperyalizmi (ve elbette tüm emperyalist dünya) için hiç de yeni bir davranış değildir. Tarihin kaydettiği en haydut devlet olan ABD, bugüne kadar "dünya istikrarı"nı hep bu son örnekte sergilediği anlayış ve davranışlarla korumaya çalıştı. Zor, zorbalık, müdahale, hükümet darbeleri, saldırılar, işgaller, tüm bunlar onun dünya jandarmalığı süresince hep kullanageldiği yöntemler olmuştur. Doğu Bloğunun çökmesi ve Sovyetler Birliği'nin teslim olması, olsa olsa bugüne kadar yapılanların daha kolay ve daha pervasızca yapılabilmesi olanağı yaratmıştır.

Fakat yine de ABD'nin emperyalist haydutluk eyleminin biçiminde yeni olan bir yan da var. Bu, bugüne kadar ABD adına, çok çok NATO adına girilen saldırı ve müdahalelerin bundan böyle artık Birleşmiş Milletler adına, moda deyimiyse onun "şemsiyesi" altında yürütülebilmesi olanağının doğmuş olmasıdır. Doğu-Batı bloklaşmasının son bulması ve Sovyetler Birliği'nin emperyalist Batı dünyasıyla bütünleşmesi, BM bünyesindeki bölünmeyi de sona erdirmiş, dünya devletlerinin bu ortak örgütü şimdilerde Amerikan emperyalizminin haydutça girişimlerine "uluslararası hukuk" kılıfı

giydirilen bir platforma dönüştürülmüştür. “Yeni dünya düzeni”nin bu bir başka yeni ve aslında son derece önemli ögesi, son Körfez kriziyle birlikte açıklıkla ortaya çıkmıştır. Bugüne kadar Birleşmiş Milletleri hiçe sayan, onun kararlarıyla kendini hiç bir şekilde sınırlamayan, “uluslararası hukuk”u kendi çıkarlarının gerektirdiği her durumda çignemeyi davranış biçimi haline getiren ABD, artık BM kararlarının savunucusu, gönüllü ve militan uygulayıcısı rolüne soyunmuştur. Kendi istek ve iradesini BM kararları haline getirmekte, sonra da “uluslararası hukuk” adına bunu uygulamaya girişmektedir. Emperyalizmin tüm akıl hocaları bu sahtekarca oyuna özel bir önem vermekte, ABD’ye “Birleşmiş Milletler şemsiyesi”ni en iyi şekilde kullanmasını hararetle tavsiye etmektedirler.

Emperyalist girişimleri Birleşmiş Milletler kararına dayandırmak, saldırganlığa ve savaş kışkırtıcılığına uluslararası hukuku korumak kılıfı geçirmek her halükarda tercih edilir bir durumdur ve büyük kolaylıklar sağlar. Ama krizin coğrafyası Ortadoğu’ysa eğer, kuşku yok bunun ayrı bir önemi var. On yıllardır Ortadoğu’da sürdürülen emperyalist faaliyetlerin yanısıra, siyonist İsrail’e verilen ve Filistin halkına büyük acılara malolan mutlak desteğin de özel etkisiyle, ABD emperyalizmi Arap halkları nezdinde önemli ölçüde teşhir olmuştur. Tüm Arap ülkelerinde anti-amerikancılık çok güçlü ve yaygın bir kitlesel eğilimdir. ABD’nin Ortadoğu’daki son politik ve askeri girişimleri bu eğilimi yeniden alevlendirmiştir. Bir çok Arap ülkesinde büyük anti-Amerikan gösteriler yapılmaktadır. İşte ABD emperyalizminin gözde “stratejist”i Zbigniew Brzezinski’nin Körfez krizinin başlamasından bir kaç haftasonrayazdıkları: *“Krizde ABD’ nin yanında yer alan bir Arap ülkesinin elçisiyle bir kaç gün önce konuşuyordum. Bana ülkesinde yığınların Amerikan düşmanlığı ile kaynadığını söyledi. Amerikan aleyhtarlığı Arap dünyasına hızla yayılıyor. Mısır’ da Hüsnü Mübarek, radikal akım karşısında giderek daha zor durumda kalıyor. Amerikan aleyhtarlığı Suudi Arabistan’ da artıyor. Fas gibi bölgeye uzak bir ülkede bile Amerikan aleyhtarlığının güçlendiği gözleniyor.”* (Newsweek’ten aktaran Cumhuriyet, 26 Ağustos 1990) Brzezinski’nin bu gözlemini, bu ve başka yazılarında, ABD’nin tek başına öne çıkmaması, “uluslararası toplumla ittifak halinde”, yani BM şemsiyesi altında hareket etmesi gerektiği, eğer böyle davranmaz-

sa sorunun bir “Arap-Amerikan sürtüşmesi” görünümü kazanacağı ve bunun ABD’nin Ortadoğu’daki yaşamsal çıkarları bakımından tehlikeli sonuçlar doğuracağı öneri ve uyarıları izliyor.

Dolayısıyla, “BM şemsiyesi”, ABD emperyalizmini ve onun işbirlikçisi durumundaki gerici Arap rejimlerini Arap halklarının öfkesinden koruyabilecek bir kalkan olarak görülmektedir.

ABD’nin Ortadoğu’daki son girişimleri Arap halkları arasında büyük ve heyecanlı tepkilere yol açmış, kitlelerin anti-emperyalist bilincinde sıçramalar yaratmıştır. Bu tepkinin bugün için Irak gericiliği, Arap milliyetçiliği ya da çeşitli İslami akımlar tarafından yönlendiriliyor olması, bizi bu son derece önemli olguyu küçümseme noktasına düşürmemelidir. Gerek emperyalizmin Ortadoğu’daki “yaşamsal çıkarları”, gerekse gerici işbirlikçi rejimler için önemli bir tehdit oluşturan bu olgu, emperyalizm ve işbirlikçi rejimler tarafından net olarak algılanmakta, onlar için önemli bir kaygı ve sıkıntı konusu olmaktadır. Olaylar gösteriyor ki ABD’nin Ortadoğu’daki pervazsız girişimlerini bir ölçüde sınırlayan hiç de Saddam’ın savaş makinası değil, ama tam da Arap halklarının bu devrimci kaynaşmasıdır. Aynı hassasiyetin İran halkları arasında da güçlü ve yaygın olduğunu biliyoruz.

Bu olgu üzerinde önemle durmalıyız. Dünya devrimci süreçleri bakımından önem taşıyan bu olgunun, kuşku yok Türkiye devrimi için ayrı bir önemi vardır. Türkiye devriminin gelişme olanakları için olduğu kadar, yarınki muzaffer devrimin emperyalist kuşatma ve müdahaleler karşısında kendini savunabilmesi bakımından da İran ve Arap halklarının desteği yaşamsal önemdedir. Öte yandan, omurgasını güçlü bir işçi hareketinin oluşturacağı ve modern sosyalist düşünce va akımların yönlendiriciliğinde gelişeceği şimdiden hemen hemen kesin olan Türkiye devrimi, Arap ve İran halklarının bugün için gerici milliyetçiler ya da islamılar tarafından yönlendirilen ama özünde devrimci olan tepkilerinin bilinçli ve devrimci bir muhtevaya kavuşmasında, bölgedeki devrimci akımları ve süreçleri bu bakımdan kuvvetle etkilemede önemli olanaklara da sahiptir.

Bugün için, Arap halklarının yaşamakta olduğu anti-emperyalist kaynaşmanın yarattığı siyasal olanakları en iyi şekilde kullanabilen Irak gericiliğinin yarın elindeki savaş makinasını emperyalizmin

hizmetinde ve tam da bu kaynaşmaların besleyeceği devrimci gelişmeleri boğmak için kullanacağından kuşku duyulmamalıdır. Bizzat Irak gericiliğinin kendi dünkü bu doğrultudaki karşı-devrimci misyonu kadar ilerici geçinen Suriye gericiliğinin geçmiş ve bugünkü davranış çizgisi de buna iyi bir örnektir. Dün Lübnan'da karşı-devrimci bir rol oynayan, Filistin halkına karşı Tel Zaatar katliamlarını gerçekleştiren Hafız Esat gericiliği, bugün ise ABD'nin bölgedeki emperyalist girişimlerini onaylamakta ve desteklemekte, onunla politik-askeri işbirliğine girebilmekte, Arap halklarının çıkarlarına açıkça ihanet etmektedir. Siyonist İsrail oligusunun da etkisiyle Arap BAAS rejimlerinin emperyalizmle zaman zaman belli çelişkileri olmuştur. Sovyetler Birliği'nin etkisi ve desteği sayesinde bu çelişkelerin uzun sürdüğü de görülmüştür. Fakat bölgedeki statükoyu tehdit eden her ciddi devrimci gelişme karşısında BAAS gericiliğinin emperyalizmle çıkar ve davranış birliği içinde hareket ettiği de yine olayların kanıtladığı bir gerçektir. Bu deneyimi gözönünde bulundurmak Ortadoğu'daki devrimci süreçlerin geleceği bakımından yaşamsal önemdedir.

Türk burjuvazisinin tutumuna gelince, son olaylar karşısında o aslında 40 yıldır Ortadoğu'da emperyalizmin tam hizmetinde oynamakta olduğu rolün gereklerine uygun hareket etmiştir. Ne var ki, uşaklığını bu sıcak vesileyle yeniden kanıtlamak için öylesine aşırı davranışlar gösterdi ki köpekçe sadakatin bu kadarına emperyalist efendileri bile bir ölçüde şaşırdılar.

Bizim şaşmamız için herhangi bir neden yok. Tüm varlığı ile emperyalist dünyaya bağlı Türk burjuvazisi, kendine olan güvensizliğinin de etkisiyle, "iç ve dış tehditler" karşısında güvenliğini ve geleceğini tümüyle emperyalizme ipotek etmiştir. NATO'ya girebilmek için bir Uzakdoğu ülkesi olan Kore'ye asker göndermiş, bu sadakatinin karşılığı olarak kuzeyde Sovyetler Birliği'ne karşı emperyalizmin bir ileri karakolu, güneyde Arap halklarına karşı emperyalizmin bir bekçi köpeği olma, böylece de emperyalizmin koruyucu şemsiyesi altına girme olanağını elde etmiştir. Kuzeydeki son gelişmeler bu alana dönük misyonunu ortadan kaldırdığı ölçüde, emperyalist dünya için vazgeçilmezliğini bütünüyle güneydeki petrol bekçiliği misyonu içinde göstermeliydi. Körfez krizi iyi bir fırsat oldu. Emperyalizme bu alanda verebileceği hizmetin azamisinde kusur etmedi.

Tüm emperyalistlerin şaşkınlıkla karışık övgülerine muhatap oldu. *The Wall Street Journal* "Unutulan müttefik Türkiye" hakkında yazdığı yazıda, son Körfez krizinin, Türkiye'nin "eşsiz bir jeopolitik konuma" ve "büyük bir stratejik öneme" sahip olduğunu bir kere daha gösterdiğini vurguladı ve ekledi: "*Türkiye Ortadoğu'nun modern dünyaya katılmasında anahtar rol oynayacaktır.*" Bu "anahtar rol"ün modern haydutlar dünyasına Ortadoğu bekçiliği olduğuna kuşku yok. CIA'nın eski Ortadoğu dairesi sorumlusu Dr. Graham Fuller bu rolün ne olacağı konusunda biraz daha açık sözlü: "*Önümüzdeki yıllarda daha istikrarlı değil, aksine daha istikrarsız olacak bir dünya için bu rol çok önemli.*" (Cumhuriyet, 27 Ağustos 1990)

Türkiye bu rolü İsrail ve Mısır başta tüm bölge gericiliği ile sıkı bir işbirliği içinde oynayacaktır. ABD'nin Körfez krizi vesilesiyle bölgeye yığdığı muazzam askeri gücün gölgesinde gerçekleştirmeye çalıştığı "Petrol NATO"su, ya da örneğin, birbirine zincirleme bağlanacak olan bir dizi ikili antlaşmayla yaratacağı "yeni güvenlik rejimi" bu işbirliğinin kurumlaşmış biçimleri olacaktır. ABD'nin Ortadoğu'yu kuşatan donanması bu "yeni güvenlik rejimi"ni dıştan tamamlayacaktır.

Eylül 1990

KÖRFEZ KRİZİ VE TÜRK BURJUVAZİSİ

Petrol bölgesi Ortadoğu'ya bekçi köpekliği, ABD emperyalizminin Türkiye burjuvazisine verilmiş 40 yıllık bir görevdir. Türk burjuvazisi bugüne dek bu görevi sadakatle yerine getirdi. Normal dönemlerde belli bir esneklik gösterebilmekle birlikte, emperyalist çıkarların gerektirdiği her kritik durumda Arap halklarıyla karşı karşıya gelmekten geri durmadı. Bu tarihsel çizgi gözönüne alındığında, onun son Körfez krizi vesilesiyle aldığı tutuma şaşmak için aslında bir neden yok. Buna rağmen emperyalist efendileri bile onun bu son krizdeki tutumuna belli ölçülerde şaşabiliyorlarsa eğer, bu, Türk burjuvazisinin emperyalizme uşaklıkta her türlü sınırı aşmasındandır.

Türk burjuvazisi, olayların daha ilk gününden itibaren ve tüm seyri boyunca, Amerikan emperyalizminin niyet ve davranışlarıyla tam bir uyum içinde hareket etti. Emperyalist dünyanın çıkarları ve ihtiyaçları neyi gerektiriyorsa, neye malolacağına aldırmadan, kesin bir şekilde

yerine getirdi. Komşu Irak halkını açlığa mahkum eden ekonomik ambargoya, çocuklar için süt, hastalar için ilaç vermeyi reddedecek düzeyde bir insanlık dışı tutumla katıldı. ABD'nin bölgeyi askeri işgal ve abluka altına almasına tam destek verdi. Türkiye topraklarını ABD'nin savaş hazırlığı için bir askeri üs haline getirdi. Tüm bunlarla kalmadı, kendisi bizzat Irak'a karşı savaş hazırlıklarına girişti. Sayısız tutum ve davranışla Irak'a karşı aktif ve sürekli savaş kışkırtıcılığı yaptı.

Gerici burjuva muhalefeti Türk burjuvazisinin bu uşak ve savaş kışkırtıcı tutumunu örtmek ve onu aklamak için, yapılanları hükümet partisinin hesapsız, maceracı, dargörüşlü icraatı olarak göstermeye, yığınları aldatmaya çalıştı, çalışıyor. Oysa tüm kanıtlar, bizzat sermaye kuruluşları yöneticilerinin kendi dolaysız açıklamaları, hükümetin, izlediği temel politika ile, bütünüyle burjuvazinin irade, ihtiyaç ve çıkarlarına uygun hareket ettiğini gösteriyor.

Türk burjuvazisinin savaş kışkırtıcısı tutumu kuşkusuz maceracı bir politikanın ifadesidir. Fakat bunun kaynağı politikacıların maceracı hevesi değil, sermaye düzeninin kendi nesnel ihtiyaçlarıdır. Körfez krizi karşısında takındıkları tavır, Türk burjuvazisinin karşı karşıya bulunduğu büyük sorunlar ve açmazlar yığınına yeniden teyid etmiştir. İçte sıkışan ve çıkış bulamayan burjuvazi, dış açılımlarla çıkış aramaya çalışmaktadır. İçte iktisadi sorunlar var; rahatsız edici boyutlar kazanan işçi hareketi var; sömürgeci boyunduruğu kıırarak ulusal özgürlüğünü elde etmek isteyen Kürt halk hareketi var; yaşam koşullarının çelmezliğini en sınırlı demokratik haklardan yoksunlukla içiçe yaşayan emekçi katmanların eyleme dönüşmekte olan hoşnutsuzluğu var; burjuva parlamentosunun bunalımı ve yönetememe krizi var; iktidarı ve muhalefetiyle tüm burjuva partilerdeki bunalım, ve böylece kendi iç alternatiflerini yaratmada yeteneksizlik var, vb.

Bir de bunları tamamlayan dış sorunlar var. Gerçi yıllarca emperyalizme uşaklığa ve NATO'ya ileri karakol olmaya gerekçe yapılan kuzeyden gelen "tehdit" in varlığı artık iddia edilemiyor. Ama garip bir şekilde bu kuzey komşusu hariç, istisnasız tüm öteki komşularla gerici çıkar çelişkilerine dayalı sayısız sorunlar var.

Bu sorunlar karşısında bunalan Türk burjuvazisi, kendini doğrudan ilgilendirmeyen bir dış bunalıma en ön safta buiaşarak, iç sorunların

üstünü örtmeyi, onları hiç değilse bir süre için geri plana itmeyi amaçlıyor. Tam da bu aynı yolla emperyalizme tam bağlılığını kanıtlayabildiği, ona sunabileceği hizmeti örnekleyebildiği ölçüde, güvenliğini ve geleceğini güvenceye alabileceğini umuyor. Denebilir ki, emperyalist dünya için taşıdığı değeri kanıtlamak ve bunu pazarlamak istiyor. Bu arada Ortadoğu'nun siyasal coğrafyasında meydana gelebilecek oynamalar durumunda, kendisi için bazı ek kazançların (örneğin Musul ve Kerkük!) hayaliyle avunuyor. "Tarihsel hak" iddiasıyla sürdürdüğü emperyalist genişleme heveslerine, yine emperyalizme köpekçe sadakati kanıtlayarak ulaşmak istiyor.

Türk burjuvazisi, doğrudan bir savaş hali bir yana, gergin bir savaş atmosferi yaratabildiği ölçüde bile, ülke içi yaşamda normal durumda atamayacağı adımları atabileceğinin hesabıyla hareket ediyor. Böyle bir durumda her türlü hak arama olanağı ortadan kaldırılabilir, grevler yasaklanabilir, sol basın susturulabilir, zamlar peş peşe uygulanıp dolaylı ve dolaysız vergiler artırılabilir. Böyle bir durumda, sınırlara tükviye, savaş teyakkuzu, tatbikatlar vb. görünümle kamufle edilerek, Kürt halkına karşı her türlü baskı ve sindirme uygulamalarına, sürgün ve katliamlara girişilebilir. Böyle bir durumda, "müttefik" ülkelerle iş ve güçbirliği adı altında Amerikan emperyalizmine kölelik zincirlerine yenileri eklenebilir.

Türk burjuvazisinin maceracı girişimlerinin gerisinde böyle nesnel ihtiyaçlar ve kendi çıkarları bakımından "gerçekçi" hesaplar var.

Nedir ki olayların şimdiki safhasında burjuvazinin bu hesapları henüz tutmamıştır. Gerçi tüm emperyalist dünyaya sadakatini en üst düzeyde kanıtlamış, onlardan "vazgeçilmez sadık müttefik" payesi almıştır. Fakat emekçi yığınları kendi savaş politikalarına alet edememiştir. Halk savaş kışkırtıcılığını tepkiyle karşılamakta, Irak'la bir savaşı anlamsız bulmaktadır. Amerikan emperyalizminin bölgedeki çıkarları için herhangi bir fedakarlığa katlanmaya niyetli görünmemektedir. Bu olgu, iç sorunları karartmak amacıyla dış sorun yaratan burjuvazi için içte yeni sorunlar ya da mevcut sorunların ağırlaşması demektir.

Daha şimdiden Irak'a ambargonun Türkiye'ye maliyetinin 5 ila 10 milyar dolar arasında değiştiği söylenmektedir. Emperyalist burjuvazi bu kaybı gidereceğine dair vaadlerde bulunmuş olmakla birlikte, bu

doğrultuda henüz bir adım atılmış değil. Çözüm, her zamanki gibi faturanın halka ödettilmesi olmuştur. Son haftalarda peşpeşe gelen büyük zamlar bunun ifadesidir. Savaşa karşı olan kitleler, onun çıkardığı faturayı ödemek konusunda hiç de istekli değiller. Akıl almaz şekilde tırmanan fiyatlara karşı öfke ve tepki büyüktür. Zonguldak'taki onbinlerce madencinin bölgesel genel grevi bu öfke ve tepkinin bir ifadesidir. Bunun yayılması, iktisadi kazanımlarını peşpeşe gelen zamlarla kaybeden işçi sınıfının yeni bir toplu hareketlenmeye girmesi beklenebilir.

Körfez krizinin kapitalist ekonomi üzerindeki etkisi ağır ve uzun süreli olacaktır. Ham petrol fiyatlarındaki büyük artış bile tek başına bu etkiyi yaratmaya yeter. Bu olgunun dolaysız sonucu, emekçilerin yaşam koşullarının daha da kötüleşmesi demektir. Bunun yaratacağı tepki ve mücadeleleri dizginleyebilmek için burjuvazinin baskı ve terörü şiddetlendirmekten başka çaresi yoktur. Özal'm işçi sınıfına yönelik son tehditleri bunun belirtisidir. Emperyalizmin Ortadoğu jandarması olmak hevesiyle girdiği yolun Türk burjuvazisinin karşısına çıkardığı açmaz şudur: Kapitalist ekonomi bir savaş atmosferinin sonuçlarını yaşamakta, ama bir savaş psikolojisi içerisine sokulamayan kitleler ortaya çıkan faturayı gönüllü olarak ödemeyi kabul etmemektedirler.

Bu durum karşısında ve bugünkü koşullar altında bir bütün olarak Türkiye devrimci hareketine büyük sorumluluklar düşmektedir. Burjuvazinin düştüğü bu açmaz devrimci kitle hareketini geliştirmede yeni olanaklar sunuyor. Bu olanakları sonuna kadar değerlendirilebilmek günün temel ve önemli bir görevidir. Kitlelerin kendilerine ödettilmeye çalışılan faturaya tepkileri beklenmedik boyutlar kazanabilir. Zonguldak işçilerinin direnişi buna bir örnektir. Ortaya çıkan gelişmelerin gerisinde kalmamak, kendiliğinden patlak verecek tepkileri kucaklamak için hazırlıklı olmalıyız. Öte yandan Ortadoğu'daki savaş gerilimi ve tehlikesi devam etmektedir. Türk burjuvazisinin uşaklık politikası patlak verebilecek bir savaşta Türkiye'yi doğrudan taraf ve hedef haline getirmiştir. Bu koşullar altında savaşa karşı mücadele acil ve hayati önemini korumaktadır. Bu, Türkiye halklarına olduğu kadar tüm Ortadoğu halklarına karşı da tarihsel bir sorumluluktur. Emperyalizmin ve Türk burjuvazisinin planlarını bozmak, politikalarını boşa

ıkarmak için yapılabilecekleri komünistlerden ve devrimcilerden başkası yapamaz.

Türkiye devrimci hareketi bu büyük sorumluluğun bilinciyle hareket edebilmelidir.

Eylül 1990

KÖRFEZ KRİZİ VE ABD EMPERYALİZMİ

C.Kaynak

Irak'ın Kuveyt'i ilhak ve işgal etmesiyle birlikte Ortadoğu'da oluşan yeni durumun yarattığı bunalım bölgesel olmaktan öte bir içerik ve önem taşıyor. Petrolün bir enerji kaynağı olarak dünya ekonomisi ve özellikle de ileri kapitalist ülkeler ekonomisi için, hayati önemine şüphe yok. Fakat bu krizde sorun ne salt petrolle sınırlı, ne de ayaklar altına alınmaya pek alışık uluslararası hukuk kurallarıyla. Özgün öneminin ötesinde Körfez krizi, kapitalist dünyanın potansiyel sancılarının, şu an için göreceli düzeyde de olsa, dışa vurmasının vesilesi oldu.

Kapitalist emperyalist sistemin mutlak egemenliğinin hakim olduğu bugünkü dünya, Körfez krizi vesilesiyle ilkciddi sınavından geçiyor. Sosyalist Ekim Devrimi ile birlikte dünya düzeni, uluslararası ilişkiler, çift kutuplu bir yapı kazanmıştı; sosyalist Sovyetler Birliği ile kapitalist sistem! İkinci Emperyalist Savaşın nihai hedefi sosyalizmi tasfiye etmek, yani Sovyetler Birliği'ni yıkmaktı. Bu girişim fiyaskoyla sonuçlanmakla kalmadı, sosyalizmin güçlenmesine ve yayılmasına

neden oldu. Fakat sosyalist sistemin iten maruz kaldığı deformasyon sonucu başlayan yozlaşma ve bunu izleyen kapitalist restorasyon süreci, kesintiye uğramadan sosyalist sistemin anavatanında tasfiye edilmesiyle sonuçlandı.

Sosyalist sistemin tasfiyesi bir süreç olarak yaşandığından, dünya düzeni, uluslararası ilişkiler çift kutuplu yapıyı, içeriği giderek değişmiş olmasına rağmen uzun süre muhafaza ettiler. '70'li yıllar boyunca iki süper güç, ABD ve Sovyetler Birliği, yayılmacı ve hegemonyacı politikaları yüzünden sürekli burun buruna geliyorlar, yerel krizlerde, uluslararası platformlarda zıt taraflar oluyorlar, birbirlerini sürekli köstekliyorlardı. Sovyetler Birliği kısa bir süre önce teslim bayrağını resmen çekti, yayılmacı-hegemonyacı iddia ve girişimlerini sürdürmez hale geldi. SSCB terimin normal anlamıyla artık bir süper güç değildir. SSCB'nin bir dönem, soylu anlamıyla bir süper güç olduğu tarihi bir gerçektir. Sonraki yıllarda sosyalist dönemden devralınan miras uzun süre dayandı, ama tükendi. Bugün artık yalnızca askeri gücü var, ki o da tartışılır. Kızıl Ordu faşizmi ve onun işbirlikçilerini yenilgiye uğrattırırken arkasında bir toplumsal güç, sosyalist toplumun yaratıcılığı, zenginliği ve gücü vardı. Şimdi böyle bir güç olmadığı gibi, SSCB askeri varlığını takviye edecek, haracalarını karşılayacak ekonomik kudretten de yoksun. Böylece Sovyetler Birliği'nin kendi çatlayan kabuğuna çekilmesiyle birlikte dünya düzeni, uluslararası ilişkiler kapitalist sistemin şimdiki kesin egemenliği anlamında tek kutuplu bir yöreğe girdi.

Kapitalist-emperyalist sistem artık tek başına dünyadüzenine hakim, uluslararası ilişkileri kendi çıkarları doğrultusunda yönlendirmede hareket serbestisine sahip. Şimdilik tek başına güreşiyor. İkili yapının ve uluslararası statükonun sona ermesi, kapitalist-emperyalist sistemin kendi kendine bir çeki düzen vermesi, yeni yapılanmalara girmesini gündeme getirdi. Yaşadığımız dönemin temel ve başlıca özelliği bu. Dolayısıyla bu geçiş döneminde yeni ittifaklar, yeni mevzilenmeler yoğunluk kazanacaklardır. Yine bu nedenden dolayıdır ki ABD emperyalizmi böylesine hassas bir dönemde patlak veren Körfez krizini bahane ve vesile ederek kapitalist-emperyalist sistemin işlerliğine, ilişkilerine kendi çıkarları doğrultusunda yeni bir biçim vermeyi amaçlıyor.

ABD'nin bu denli sabırsız davranışının nedenlerini kavrayabilmek için onun kapitalist-emperyalist sistem içindeki rolünü ve günümüzdeki konumunu özetlemek gerekir. ABD Birinci Emperyalist Savaşta yara almazken, yaşlı kıta denilen kapitalizmin anavatanı ve ağırlık merkezi Avrupa ağır kayıplar verdi, harap oldu. Her ne kadar Avrupa'nın yeniden inşası kısa sürede tamamlandıysa da, ABD bu arada önemli oranda bir güç biriktirdi. Savaş sonrası dönemde kayda değer bir ABD-Avrupa sürtüşmesine tanık olunmadı.

Orta ölçekli krizleri, kapitalist devletlerin birbirlerine çelme atması denebilecek rekabet ve ekonomik politikaları saklı tutarsak, 1929 krizi kapitalist dünya önderliğinin kıta değiştirmekte ikinci kilometre taşını temsil ediyor. 1929 krizi ilk aşamada ABD'nin Avrupa'daki yatırımlarını geri çekmesine neden oldu. Bunu istikrarsızlık kazanan Avrupa'daki yerli sermayenin ABD'ye kayışı izledi, bu akış ekonomik ve mali tedbirlerle teşvik edildi. Borsa krizinin iflasa sürüklediği küçük ve orta çaplı işletmelerin silinmesi, sermayenin ayakta kalan kuruluşlarda yoğunlaşması sonucu ABD kapitalizminin tekelleşme düzeyi yeni boyutlar kazandı. Ve ABD uluslararası sermayenin çekim merkezi olurken, Avrupa'da iflaslar çorap söküğü gibi birbirini izledi. Kemer sıkma politikaları, şovenizm derken Avrupa belini doğrultmadı ve Almanya insanlık tarihinin en iğrenç dönemine girdi: Faşizm!

ABD burjuvazisi kapitalist-emperyalist sistemin önderliğini ele geçirmek için üçüncü ve son hamlesini İkinci Emperyalist Savaş vesilesiyle yaptı. Savaşın ilk yıllarında ekonomik anlamda büyük vurgunlar vuran ABD emperyalizmi, Alman emperyalizmi ve işbirlikçileri Kızıl Ordu önünde tam bir diz çökme sürecine girdiklerinde savaşa katıldı. Normandiya Çıkarması efsanesi hiç de ABD burjuvazisinin anti-faşist tavırlarının tezahürü değildi. Kızıl Ordu savaşın kaderini belirlemişti. ABD'nin temel kaygısı şuydu; madem ki Hitler faşizmi sosyalizmi yıkmakta başarılı olamadı, hiç değilse Avrupa'da kapitalizmin silinmesine engel olalım!.. "Sosyalizm ve faşizm arasında seçenек yapmak zorunda kalırsam faşizmi tercih ederim" diyen Churchill'di. ABD onların imdadına geldi.

Savaşta ABD dışındaki tüm kapitalist ülkeler ağır kayıplar verdiler, savaşta taraf olmayanlar ekonomik açıdan sarsılırken katılanlar ise tamamen yıkıma uğradılar. Hatta ABD potansiyel rakiplerinden birine

(Japonya) atom bombası atmakta tereddüt etmedi. Ve ABD böylece kapitalist dünyanın ayakta kalan tek güçlü devleti konumunu elde etti. Artık tartışmasız fiili önderdi. ABD kapitalist dünyayı yedeğine almak için Truman Doktrini ve onun uzantısı Marshall ekonomik yardım planıyla bir denetim ağı oluşturdu. ABD'nin fiili önderliği sayısız ikili antlaşma ve kapitalist dünyaya özgü NATO vb. kurumlarla hukuki bir statü kazanarak pekişti. Ekonomik, ideolojik ve askeri alanları kapsayan ABD liderliği evrensel bir nitelik kazandı; tek kelime ile ABD kapitalist dünyanın patronu ve jandarması oldu.

ABD bugüne kadar jandarmalık rolünün gereklerini fazlasıyla yerine getirdi. Olağan yöntemlerin, "barışçıl" entrikaların yetmediği durumlarda, tereddütsüz olarak zora başvurmaktan, en iğrenç katliamları gerçekleştirmekten çekinmedi. Ama uzun vadede bu rol ABD'ye pahalıya mal oldu. Sadece Vietnam'ı hatırlamak yeterlidir. ABD emperyalizmi bir yandan jandarmalık fonksiyonu için tuzlu faturalar öderken, öte yandan eşitsiz ve sıçramalı gelişme yasası bildiği yoldan ilerlemeye devam etti.

İkinci Emperyalist Savaş sonrası dönemde kapitalist sistemde evrimci ama köklü bir değişim yaşandı. Savaştan enkaz halinde çıkan Almanya ve Japonya, özellikle '60'lı yıllarda müthiş bir ekonomik ilerleme kaydettiler. ABD ise sürekli ve düzenli olarak pazar kaybetme sürecine girdi. Dev ekonomik olanakları, siyasi prestiji, askeri gücü, Japonya ve Almanya'yı frenlemeye yetmiyordu. ABD'nin bütçe açığı, dış ticaret açığı, borçlanma düzeyi ve bunların doğrudan bir sonucu olarak bugün Amerikan toplumunda tanık olunan sefalet, bu dev ülkenin sürekli kan kaybettiğinin göstergeleridir. Almanya ve Japonya'nın iç bütçe açıkları olmadığı gibi, sürekli dış ticaret fazlası da kaydediyorlar, borçlanmaya ihtiyaçları yok. Ayrıca ekonomilerinin üretkenliği dolayısıyla rekabet gücü düzenli olarak artıyor, ileri teknoloji açısından bir çok alanda ABD'yi üçüncü konuma ittiler.

Böylece kapitalist-emperyalist sistemin ağırlık merkezi, çekim odağı üçe bölünmüş bulunuyor: ABD, Almanya merkezli Avrupa ve Japonya. Bu üçlü rekabette, her şeyine rağmen dezavantajlı konumda bulunan ABD'dir. ABD bugüne kadar borsa oyunları, dolar politikası, ticari kotalarla rakiplerini dizginlemeye çalıştı, ama başarılı olamadı. Bu arada ABD emperyalist burjuvazisi çok iyi biliyor ki, orta vadede

Japonya ve Almanya açıktan alternatif güce dnŖeceklerdir. Bu ise ABD hegemonyasının ve dolayısıyla jandarmalığının sonunun başlangıcı olacaktır. Böyle bir akibetten kurtulmak için ABD, zaman geçirmeden ve halen elverişli olan konumunu kullanarak kapitalist-emperyalist sistemin kozlarını ve mevzilerini yeniden paylaştırmak istiyor. Zaman geçmeden diyoruz; nk Almanya ve Japonya, her ne kadar ekonomik olarak güçlü iseler de politik ve askeri alanda halen birer zayıf devlettirler.

Ekonomik kudret son tahlilde belirleyici olan asıl faktördür. Almanya ve Japonyanın ekonomik kudreti bu ülkelerin kısa sürede politik ve askeri olarak güçlü, başa greşen birer devlet olmalarını olanaklı kılacaktır. Bu engellenemez bir süreçtir. Hatta Almanya politik zayıflığını bugün bile aşmış sayılır. Doğu Almanya resmen satın alındı. Üstelik Bonn, ABD, İngiltere ve Fransa'ya danışmadan pazarlıkları doğrudan Sovyetler Birliği ile yürüttü. Japon burjuvazisi, başbakan Kaifu aracılığıyla son dönemde sesini iyice yükseltmeye başladı; "Siyasi cceliğimiz ekonomik gücümüzle çelişiyor"! Politik ve askeri platformlarda sürekli dışlanan Japonya, bu uyarıdan hemen sonra muhatap alınmaya başlandı. Pasifik Okyanusundaki yerel krizlerde Japonya söz sahibi oldu. Kamboçya için uluslararası konferansı toplama görevini üstlendi.

Kısacası bu iki ekonomik dev, yavaş yavaş ama emin adımlarla ABD'nin denetiminden sıyrılarak uluslararası politik arenada yerlerini almaya başladılar.

Burada kısaca Körfez krizine dönelim. ABD emperyalizminin saygın sözcülerinden Brzezinski diyor ki, "*Körfezde Amerikanın canalıcı gerçek çıkarı, körfezin sanayileşmiş Batı için emin ve düşük fiyatlarla satılan bir petrol kaynağı olaralkılmasıdır*". ABD açısından en isabetli saptama budur, nk ileri kapitalist ülkelerin çıkarları ABD'ninkilerle eşitleniyor ve onların korunma görevi tartışmasız ABD'ye veriliyor. Böylece ABD'nin körfeze yığınağının ve müdahalesinin salt kendi çıkarları için olmadığı, temsil ettiği sistemi oluşturan güçlerin ortak çıkarları için yapılan bir fedakarlık olduğu ima ediliyor. Kuşkusuz bu "fedakarlığın", ortak çıkarların, endişelerin altında başka bir Ŗey yatıyor. Körfezin petrolden yoksun devletler için ortak bir çıkar noktası olduğu aşıkar, herkesi doğrudan ilgilendiriyor. ABD bu ortak

çıkarlara herkesten önce sahip çıkarak, olayı bahane ederek, onun kılıfı altında kendi özgün amaçlarını pratiğe geçirmeye çalışıyor.

Bizce amaç şudur: ABD, kapitalist sistemin çelişkilerinin doğal seyri içinde gündeme gelmesini beklemeden, Japonya ve Almanya'nın uluslararası düzeyde politik ağırlıklarını koymalarına fırsat vermeden, üstünlüğünü, jandarmalığını yeniden ispat etmek istiyor. Şurası açıktır ki bu aşamada ne Almanya ne de Japonya, henüz ABD ile politik ve askeri alanda boy ölçüşebilecek olanaklara sahip değiller. Böylece ABD rakiplerini doğrudan hedefleyeceğine, ki böyle bir hesaplaşmanın koşulları henüz olgunlaşmış değil, onları dolaylı yollarla zayıflatmayı düşünüyor.

Krizin ilk günlerinde ABD'nin Körfeze yaptığı (Vietnam savaşından beri) eşi görülmemiş yığınak ve çıkartma, tüm gözlemcileri erken sonuçlar saptamaya itti. Sorunun 48 saat veya en geç bir hafta içinde çözüleceği tartışıldı. Oysa zaman gösterdi ki sorun son derece karmaşık. ABD dışındaki güçlerin hiç biri, İngiltere hariç, krizi silah yoluyla çözmeye pek yatkın değiller. ABD bunun farkında olduğu için, çok cüretkar davranarak psikolojik bir şok yaratmak istedi. Bu psikolojik şok ve kollektif histeri etkisini bir hafta on gün muhafaza edebildi. Yoğun bir propaganda ile bölgede çıkabilecek savaşı basite indirgediler, bir nokta operasyonu olarak tanıttılar. Amaç kamuoyunu, kitleleri savaş konusunda mutabık kılmaktı. Bu propaganda da olumlu sonuç vermedi, özellikle Batı Avrupa ülkelerinde insanlar ilgisiz kalıyor, seferber edilemiyorlar.

Soruna devletler düzeyinde bakılacak olursa, mevcut hemfikirlik şaşırtmamalı, yanıltmamalı; gözlemlenen birlik gizli çekişmelerle içiçe bir koalisyondan ibarettir. Her bir emperyalist güç bunalımdan en iyi yararlanmanın hesapları içinde ve bu hesaplar birbirleriyle çakışmaktan uzak. Japonya ve Almanya'nın tavrıyla başlarsak, bu iki güç göze çarpmayan, ihtiyatlı, hatta ilgisiz denebilir bir tavır takındılar. Anayasalarımız dışarıya askeri güç göndermemizi yasaklıyor, diyorlar. Japonya sağlık personeli ve biraz da ilaç gönderebileceğini açıkladı. Parasal katkı konusunda da benzer bir isteksizlik sözkonusu. Almanya "yeniden birleşme" sorununun yükünün ağır olduğunu ileri sürerek fazla katkıda bulunamayacağını ifade ediyor. Japonya ise "bizden hep çek isteniyor" türünden tepkiler göstererek sembolik düzeyi mümkün-

se aşmayan bir fatura ödemek istiyor. Bu arada her iki devlet de, ki Japonya ve Almanya için en önemlisi budur, Körfez krizini bahane ederek anayasalarını değiştirmeye gidiyor. Fırsattan istifade ederek silahlanma konusundaki anayasal sınırlamaları kaldıracaklar.

İngiltere'nin tavrına değinmemize gerek yok, ABD'nin yakın ve ayrılmaz müttefiki olarak hareket ediyor. Bu karmaşa içinde en fazla rahatsız olan emperyalist güç Fransa'dır. Başlangıçta ABD'nin silah-şör tavrına "şerh" koymayı yeğleyen bir tavır takındı. Fakat Mitterand'm "farklı müziği" -burjuva basın böyle tanımlıyor- çok kısa ömürlü oldu. ABD'nin tavrına uymak zorunda kaldı. Krizin başlangıç tarihine kadar Saddam'ın Batıdaki en güvenilir dostu Fransız burjuvazisi, bir seçenek yaratamıyor; Irak silah pazarındaki yeri, Arap dünyası nezdindeki etkinliği ve ABD'nin dayattığı yöntem arasında yalpalayıp duruyor. Rakipleri arasındaki çelişkilerden faydalanıp kendine bir yer edinmeyi özleyen Fransa, Körfez krizinde orijinal bir çıkış kapısı bulamadı, müttefik arayışları hüsrarla sonuçlandı. SSCB'ye yanaştı, onlar Almanya ve ABD'yi muhatap almayı tercih ediyorlar ve böylece Fransa kişiliksizliği ile baş başa kalıyor.

Orta ölçekli emperyalist güçlerin tavırlarına ilişkin değerlendirmelerin sonunda ortaya objektif bir gerçek çıkıyor. ABD ekonomik olarak güçlü olan devletlere söz geçiremiyor, onlara ekonomik baskılar yapmak olanaklarından yoksun. Dünya ekonomisi çeşitli bağlarla organik bir yapıya sahip. Durumları zayıf olan İngiltere ve Fransa gibi devletler ABD'ye tavır alamazlar veya onun baskılarına dayanamazlar, Örneğin ABD dolar politikasında veya faiz oranlarında radikal bir değişikliğe girsin, Almanya ve Japonya pek etkilenmezler, en azından karşı koyma olanakları var. Fakat Fransa iflasa sürüklenirse de ağır bir darbeye maruz kalır.. Soruna bu açıdan bakıldığında kapitalist-emperyalist dünyadaki saflaşmanın görüntüsü daha net izlenebiliyor.

Saddam'ın Körfezde yaptığı halen uluslararası düzeyde tartışılıyor. Bu krizin bölgesel düzeyde özellikle de Arap dünyasında derin etkilerde bulunacağı büyük bir ihtimaldir. Bu etkilerin yaratabileceği değişiklikler ancak krizin sonuçlanmasından sonra gündeme gelir. Arap dünyası geçmişte bir kaç kez silkelendi fakat kayda değer bir sonuç ortaya çıkmadı. Dünyanın en zengin bölgesi, en stratejik alan, nerdeyse başlıbaşına bir kıta oluşturuyor. Buna rağmen en horlanan, en aşağılanan, iliklerine kadar sömürülen, emperyalist güçler tarafından

kolay kullanılan ve yönlendirilen devletlerden oluşan bir bölge. Uçsuz bucaksız ulusal zenginliklerini bir kaç hanedan paylaşıyor. Bir bölüm yöneticinin başlıca niteliği Nice, Cote D'Azur gazinolarında kumarbazlık veya kendi ülkelerinde resmen harem ağalığı. Bu koşullarda sıradan halkın Saddam'ı desteklemesi hiç de şaşırtıcı değil. Eşyanın tabiatına aykırı günübirlik ittifaklar birbirini izliyor. Kriz bir kez daha çağdı, ilkel, eğreti yapıyı gün ışığına çıkardı. Resmi politika ile toplumsal tercihin tamamen zıt kutuplarda olduğunu gösterdi. Yönünü önceden tahmin etmek zor ama her halükarda Arap dünyası bazı değişikliklere gebedir.

Bunalımın nasıl sonuçlanacağı konusunda en deneyimli gözlemcilerden tutun da tarafların kendilerine kadar kimse kesin bir şey söyleyemiyor. Ancak bunalım nasıl sonuçlanırsa sonuçlansın, ABD girişiminin bedelini pahalıya ödeyecektir. Bölgeye iyice yerleşti, ama orada rahat tutunacağı garanti değil. Müdahalenin mali tutarı oldukça yüksek, ABD şimdiden faturayı kapı kapı gezdirmeye başladı. Kuveyt Emiri ve Suudi Arabistan bir kısmını ödemeye razılar, ama başka gönüllü ödeyici hali hazırda yok. Manevi açıdan da fatura oldukça tuzlu olacağı benziyor. Bush müttefiklerinden bir hayır gelmediğini görünce, çiçeği burnundaki yeni dost Gorbaçov'a yanaşmak zorunda kaldı. Sovyetler Birliği'nin ağırlığını koyarak şerefli bir çıkış kapısı bulması bekleniyor. Yalnız Sovyetler Birliği'nin derdi başka, uluslararası koroya katılıyorlar, ama her adımda para talep ediyorlar. Almanya ile onursuz pazarlıklar içindeler, pazarlamadıkları hiç bir şeyleri kalmadı.

Bush Helsinki'ye manevi destek aramak için gitti. Sorun Körfez krizi idi. Sorulan sayısız soruya hiç bir cevap veremediler, kaçamak ve yuvarlak yanıtlarla geçiştirdiler. Çünkü kaygıları farklı; Bush destek arıyor, Gorbaçov para istemeye gelmiş. Sovyetler Birliği kesinlikle bir askeri maceraya bulaşmak istemiyor, ona takatleri kalmamış. Kapitalist dünyanın çelişkilerini çözmede manevi olarak yardımcı olmamız, bunun karşılığı bize verilecek doların miktarına bağlı, diyerek desteklerini en yüksek fiyattan satmaya çalışıyorlar.

Ve böylece, "evrensel barış" vaadleri yerini savaş bulutlarına, bir kör döğüşüne bırakıyor.

Eylül 1990

“Yeni düzen”de yeni durak: KAPİTALİST DÜNYANIN PARİS ZİRVESİ

C.Kaynak

Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı (AGİK) zirve toplantısı çalışmalarını 21 Kasım 1990 günü tarafların onayladığı “Paris Sözleşmesi” adlı ortak metnin yayınlanmasıyla sonuçlandırdı. 1975 yılında Helsinki’de, farklı özellik ve verilere sahip bir tarihsel kesitte onaylanan “nihai senedi”n ruhuna sadık ve uzantısı olduğu iddia edilen Paris zirve toplantısında kabul edilen bu yeni “senet”, “yeni dünya düzeni”nin temel teorik perspektiflerini saptıyor. Konferansın çalışmaları içinden geçtiğimiz tarihsel konjonktürün özgün özellikleri ışığında irdelendiğinde üç farklı boyut çıkıyor ortaya; geçmişin değerlendirilmesi, güncel sorunlara ilişkin tavır ve gelecek, yani “yeni dünya düzeni” için saptanan perspektifler. Sırasıyla bu değişik boyutlara değinmeden önce, bazı tekil ve biçime ilişkin gözlemlerde bulunmanın sorunun özünün açıklık kazanması bakımından yararlı olacağı düşüncesindeyiz.

Helsinki “nihai senedi” 15 yıllık bir geçmişe sahip; barış, güve-

nilk, silahsızlanma, işbirliği, dayanışma, demokrasi ve insan hakları gibi değişik alanlarda sofu vaadler içeren bir metin. Zamanında o belgeyi ikiyüzlü bir samimiyetle imzalayan devletler de biliniyor. Helsinki’de verilen söz 15 yıllık bir pratikte sınıandı. Ne oranda hayata geçtiğini örnekler sıralayarak irdelemeye çalışmak bile gereksiz; dünyada bugüne kadar Helsinki’de verilen sözü hiçe indiren sayısız vahim gelişme yaşandı. Üstelik o sözleşmeye imza atmış devletlerin doğrudan suçlu ve sorumlu olduğu gelişmelerdi bunlar. Ama, nedense kimse “nihai senet” çığneniyor diye endişelenmedi. Sadece uluslararası platformlarda veya başka vesilelerle zaman zaman birilerini suçlamak için Helsinki “nihai senedi”ne atıfta bulunulmuş, bundan öte gidilememiştir. Çünkü, Helsinki “nihai senedi” bir cambaz pazarlığının ürünüydü ve yeri gelince suç ortakları birbirlerini kollamayı bildiler, yer yer de buna zorunlu kaldılar.

Doğu Avrupa ülkelerinde 1989 yılında yaşanan gelişmeler uluslararası statükonun alışılmış ilişkilerini altüst etti. Ortaya merkezkaç güçler, denetimi zor sonuçlar çıktı. Denetimsiz, kontrolden her an çıkabilen bu tür ilişkilerin Avrupa’da varlığı başlıbaşına bir tehlikedir. Son 30-40 yılın sükuneti hafızaları köreltmemelidir. Avrupa gerçekte bir çelişki ve antagonist çıkar yumağıdır. Çağımızın en kanlı savaşları bu kıtada patlak vermişlerdir. Dünyanın değişik kıtalarında cereyan eden benzer gelişmelerde Avrupa’nın sömürgeci-emperyalist güçlerinin doğrudan sorumluluğu sözkonusudur. Kapitalist dünya jandarmalığının ABD’ye kaptırılması tarihsel ölçülerle bakıldığında oldukça yenidir ve dolayısıyla Avrupa halen bir çok açıdan dünyanın kalbi olmaya devam ediyor. Bugüne kadar silahlı blokların varlığı caydırıcı bir rol de oynamış, iştahlar törpülenebilmiş, taşkınlıklar bir ölçüde dizginlenebilmiştir. Doğu Avrupa ülkelerinin iflaslarıyla birlikte ortaya çıkan karmaşık yapı, ilişkilerin yeniden bir kalıba dökülmesi ihtiyacını gündeme getirdi.

Bu ihtiyaç, Doğu Avrupa’daki gelişmeler kontrolden çıkmadan, emperyalist-kapitalist bloğun istediği yörüngeye girdikleri iyice anlaşıldığı andan itibaren Fransız emperyalizminin bugünkü sözcüsü F. Mitterand tarafından periyodik ve sistemli olarak işlenmeye başlandı. Helsinki Konferansının referans alınması tesadüf değildir. Ters tepkiye olanak vermemek için Batılı devletler sözkonusu gelişmeye

müdahale dozunu kaçırmamaya dikkat ettiler, muazzam bir koordinasyon örgütlendi. Beklenen sonuçlar elde edildikten sonra ve sıra onlara biçim verecek platforma gelince, Avrupa'ya özgü AET gibi kurumların çerçevesi dar geldi. Ayrıca bu tür bir girişim sözkonusu kurumlara hak etmedikleri bir değer vermek olurdu ve örneğin ABD bunu kesinlikle kabul etmezdi. Sorunun BM çerçevesinde ele alınması, dallanıp budaklanmasına, doğrudan ilişkisi olmayan devletlerin gereksiz yere söz sahibi olmalarına, hatta büyük bir ihtimalle değişik sorunların gündeme gelmesine neden olabilirdi. NATO'ya gelince, sorunun özü açısından ideal olmasına rağmen biçim olarak kaba bir girişim olurdu. Kaldı ki Kızıl Ordunun "ruh hali" hakkındaki spekülasyonlar da henüz dinmiş değildi.

Geriye sorunun tartışılmasına estetik ve pratik açıdan en uygun zemin olarak, Helsinki benzeri yeni bir konferans platformu kaldı. Geçmiş varlığı tarihsel meşruiyet açısından elverişliydi. Ayrıca Gorbaçov'un "yeni dünya düzeni" teorisini işlemesine de olanak verme imkanına sahipti. Dahası SSCB ve diğer Doğu Avrupa ülkeleri Helsinki'dekine katılmış oldukları için, bu yeni platforma biçimsel ve protokol düzeyinde de olsa birer meşru taraf olarak katılma olanağına da sahiptiler. Örneğin bir an için NATO çerçevesinde toplandığı varsayımıyla düşünülecek olursa, bunun ortaya çıkaracağı kaba görüntüyü tahmin etmek zor olmayacaktır.

Paris Konferansı'nın çalışmalarına gelince, üç farklı boyutta olduğunu daha önce belirtmiştik. Bu tasnif, aslında bizim değerlendirmemiz. Özü öyle olmasına karşın biçim olarak daha karmaşık. Her uluslararası konferansta olduğu gibi Paris'te de Konferansın resmi oturumlarında katılan devlet başkanları konuşmalar yaptılar, konu hakkında etraflıca düşüncelerini açıkladılar, tavırlarını sergilediler. Fakat, yine her zaman olduğu gibi -günümüzde başka türlü düşünülemez- konuşma metinleri uzman danışmanların önceden hazırladıkları, ince eleyip sık dokudukları, bir çok düşüncenin satır aralarına gizlendiği, birilerinin tepkilerine neden olabilecek sözlerin özenli bir diplomatik dille kamufle edildiği, ilk bakışta herkesi tatmin eden söylevlerdi. Cüretli bir mizah yazarı için yığınla malzeme sergilendi. Afrika ile Amerika'yı birbirine karıştıran, Konferansa katılan devlet sayısını üçe katlayan, Baltık Cumhuriyetleri'nin dışişleri bakanlarını Konfe-

ransa onur davetlisi olarak çağırın ve oturumdan kovalayan vb. türden komediler.

Geçmişe ilişkin değerlendirmeler bir kaç kısa ama anlam yüklü cümle ile geçiştirildi: “Yalta bitti”, “totaliter rejimler çöktü”, “Doğu Avrupa ülkeleri nihayet özgürlüklerine kavuştular” ve bunlara benzer yarım düzine cümle. Sorunun özü ancak bunların ciddiyetsizliğine ve ukalalığına biraz ciddiyet ve soğukkanlılıkla bakıldığında ortaya çıkar. Bu basma kalıp formüllerin altında yatan değerlendirme şudur: Ekim Devriminden beri Sovyetler Birliği’inde ve emperyalist savaştan sonra sosyalist kampta yaşananlar, tarihten bir sapmaydı! Sovyetler Birliği’nde halen kargaşa devam ettiği için Ekim Devrimine doğrudan atıfta bulunulmaması bir şey değiştirmiyor; 70 yıllık tarih toptan inkar edilerek değerlendirildi. Biçimde Doğu Avrupa ülkeleriyle sınırlı cümleler, özünde Ekim Devrimiyle başlayan sürecin tamamını kapsıyor: Komünizm iflas etti, ideolojik ayrılıklar son buldu, özgürlük ve demokrasi sözkonusu ülkelerde yeniden yeşermeye başladı! 70 yıllık dönemin değerlendirilmesi bu cümleyle sığdırabildi.

Başka türlü olabilir miydi, bunlar geçmişi asgari bir değerlendirmeyi göze alabilirler miydi? Objektif olarak imkansız, zira bu suçlunun kendi kendisini ihbarına ve mahkum etmesine benzerdi. Tarihsel suçlarını örtmek için öyle bir değerlendirmeyi göze alamazlardı ve alamadılar. Kirli çamaşırlarını görmemezlikten gelmek için geçmişi küfürle, karalamayla, lanetle kestirip attılar. Bunu yaparlarken üstü kapalı bir biçimde Ekim Devriminden bu yana dünyada ve özellikle Avrupa’da yaşanan tüm acı ve yıkımlarının faturasını ideolojik saflaşmaya, yani özünde komünizme yüklemiş oldular. Ve yine onlara göre komünizmin tamamen iflas etmesiyle birlikte benzer olayların varlık nedeni kendiliğinden ortadan kalkmıştır. Tarihsel olaylar yaşanmış ve silinmez gerçeklerdir; Konferansta söylenen yalanların tersini ispatlama diye bir kaygı bile anlamsız. Fakat Konferans döneminde Batı basınında yer alan yorumlar farklı formüllerle de olsa bir noktada yaklaşık aynı sonuca varıyorlardı:”Bunlar kendi söylediklerine kendileri dahi inanmıyorlar”!

Güncel sorunlar Konferansın resmi gündeminde yer almıyorlardı. Ama kulis “oturumları” salt güncel sorunlara ayrıldı. Kulis “oturumları” oldukça canlı, renkli ve heyecanlı geçti. Endişeler, sorunlar

farklıydı, tartışmalar zengin ve yoğundu. Bush Konferansa Körfez krizini tartışmak için gelmişti ve tek kaygısı o idi. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin savaş iznini vermesi için yoğun temaslarda bulundu ve ufak tefek rötüşlerle istediğini elde etti. Dolayısıyla Körfez krizi kulis "oturumları"nın gündeminin ilk ve başlıca maddesini oluşturdu. Diğer devlet başkanlarının özgün sorunları ise onların kişisel beceri ve maharetine bırakıldı. Demir Leydi'nin koltuğundan başka bir şeyi düşündüğü söylenemezdi. Kohl Alman birliği ve seçimlerin heyecanını zor gizleyebiliyordu. Gorbacov Sovyet halkı için yiyecek arayışı içindeydi. T. Özal ise Paris'in ünlü gazinosu Lido'ya gidip eğlenmeyi ihmal etmedi. Böylece Paris'in şatafatlı, görkemli konferans salonlarında, Elysee Sarayı'nda, Versaille şatosunda düzenlenmiş olan "komünizme lanet konferansı" bazılarının iş bitirmesine, kimilerinin karakara düşünmesine, kimilerinin de eğlenmesine vesile oldu.

Bu "intikam konferansı"nın çalışmalarında "yeni dünyadüzeni"ne ilişkin olarak onaylanan "Paris Sözleşmesi" önemli bir yer tuttu. Bu sözleşme iki bölümden oluşuyor. İlk bölümü "Yeni bir demokrasi, barış ve birlik çağı" başlığını taşıyor ve insan hakları, demokrasi ve hukuk devleti ilkelerine "sadakat ve saygı"yı tekrarlıyor, konferansa katılan devletlerin (elbette bu arada Türkiye'nin) tahahütlerini sıralıyor. Azınlıkların etnik kimliğine, kültürüne, dillerine, dinlerine saygı duyulacağını, yasalar önünde eşit tutulacaklarını belirtiyor. Belirtmekte fayda var, bu bölümün kapsamına Türkiye Kürdistanı, Kosova, Kuzey İrlanda, İspanya'nın Bask bölgesi, Amerikalı Kızılderililer ve Yeni Kaledonya gibi sayısız örnek de giriyor!

Devletler arası dostça ilişkiler bölümünde taraflar devletler arası ilişkilerde sorunların çözümünde salt barışçıl yöntemler kullanılacağını, silaha kesinlikle başvurulmayacağını, kimsenin komşusunun toprak bütünlüğüne ve bağımsızlığına tecavüz etmeyeceğini ve bu ilkelerin Helsinki "nihai senedi"nde açıkça belirtildiğini ve uyulmasına sözverildiğini tekrarlıyor. Ama nedense (belki de unutulmuştur!), Grenada'nın, Panama'nın, Afganistan'ın, Kürdistan'ın, Çat'ın, Yeni Kaledonya'nın, El Salvador'un vb. adı geçmiyor. Kaldı ki bu ilkelerin aslında 1975'den bu yana geçerli olduğu ve gelecekte daha da dikkat edileceği vurgulanıyor. Ağustos ayından bu yana Körfez bölgesine korkunç bir askeri yığınak yapan, en modern nükleer füzeleri bölge

halklarının ensesinde Demoklesin kılıcı gibi sallayan güçler pervasızca bu tür belgelerin altlarına imzalarını atabiliyorlar. Yalan, ikiyüzlülük ve sahtekarlık terimleri bile bu durumu nitelemede hafif kalır.

Ayrıca aynı bölümün bir paragrafı “Birlik” sorununa, Almanya’nın birleşmesine ayrılmış. Alman Birliğini “samimiyetle” selamladıklarını, 12 Eylül 1990 günü Moskova’da imzalanan Almanya’ya ilişkin anlaşmayı büyük bir sevinçle karşıladıklarını belirtiyorlar. Alman Birliği sorununa kimin ne gözle baktığını, endişe ve kaygılarının düzeyini *Ekim*’in geçmiş sayılarında bazı yazılara konu etmiştik. Alman Birliği engellenemediği için kabullenildi. Bu tür ibarelerle sevinçlerini dile getirenler, gerçek düşüncelerini gizliyorlar. Birleşik Almanya etkinlik alanlarının yeniden paylaşılmasını kaçınılmaz olarak gündeme getirecektir. Rakipleri Birleşik Almanya’yı frenleme, dizginleme olanaklarını henüz bulamamanın sıkıntılarını yaşıyorlar.

İkinci bölümün son paragrafı ise, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı’nın bir kurum sıfatıyla dünyadaki önem ve yerini vurguluyor. Tüm devletler arasında bir kader birliğinin varlığına işaret ediliyor, Birleşmiş Milletler Teşkilatının rolünde gözlemlenen canlılığa sevinçle tanık olunduğu ve onaylandığı belirtiliyor. Bu tür muğlak ve genel terimlerle anlatılmak istenen aslında kendiliğinden anlaşılıyor. AGİK Konferansı hegemonyacı emperyalist güçlerin elebaşlarının tamamını kapsıyor ve ve onların çıkar ve ihtiyaçları doğrultusunda bir politika saptıyor. Birleşmiş Milletler Teşkilatı ve özellikle de Güvenlik Konseyi aynı güçlerin elinde basit bir alete, kendi deyimleriyle bir “kalkan”a dönüştü. Bu konuda en net örnek Güvenlik Konseyi’nin Körfez krizine ilişkin tavrıdır. Kararlar ABD yönetiminin danışmanları tarafından hazırlanıp olduğu gibi onaydan geçiriliyor. Yakın döneme kadar rakip hegemonyacı politikalar nedeniyle Güvenlik Konseyi nadir konularda oy birliği ile karar alabiliyordu. ABD-Sovyet yakınlaşması ABD politikasının her alanda Birleşmiş Milletlerin oturumlarında vetoya uğramadan onaylanmasının yolunu açıyor. AGİK ve BM’in rollerinin yüceltilmesi, bu güçlerin bundan böyle iradelerini kayda değer engellerle karşılaşmadan dünyaya dayatma eğiliminde olduklarının bir ön işaretidir.

Paris Sözleşmesinin ikinci bölümü “Gelecek İçin Yönelimler” başlığı taşıyor. Bu bölümde göze çarpan en önemli konu, ekonomik

işbirliğine ilişkin olanıdır. Bunun dışında sıralanan insan hakları, demokrasi, hukuk, güvenlik, çevre sorunları, kültür, göçmen işçiler, Akdeniz sorunları vb. konular, her tarafa çekilebilen elastiki formüllerle ifade edilmiş boş vaatlerden ibaret. Üstelik önemli bir kesimi birinci bölümün tekrarını içeriyor.

Ekonomik işbirliği konusunda sıralanan reçete çok kısa olmasına rağmen gelecek için saptanan perspektiflerin en önemlisi, hatta başlıcası. “Pazar ekonomisi esaslarına dayalı işbirliği ilişkilerimizin başlıca alanıdır.” Bu kısa cümle çok şeyi ifade ediyor. Kapitalist ekonomik sistem Paris Konferansında, bir ara sosyalizmi geliştirip yetkinleştiriyor diye savunulan Gorbaçov’un da katkısıyla, taçlandırılmış bulunuyor. Demokrasi, insan hakları, hukuk devleti gibi soyut alanlarda ahkam kesmek, edebiyat yapmak nispeten kolay. Nedir ki kapitalist sistemi, şu yaşadığımız tarihi konjonktürde, şu en küstah günlerinde bile açık açık övmek, enine boyuna tanımlamak o kadar kolay olmuyor. Aynı şey “pazar ekonomisi” gibi kavramların arkasına saklanılarak yapılıyor.

Ama paragrafta sözü edilen ekonomik işbirliğinin GATT nezdinde yapılması gerektiğine ilişkin ibare, kapitalist sistemin uluslararası kurumlarının saptadıkları kuralların artık evrensel ekonomik yasalar olarak anılacaklarını ifade ediyor. Her ne kadar IMF, Dünya Bankası, Paris Kulübünün adları zikredilmiyorsa da, satır aralarında açıkça varlıkları ve onlara verilen önem farkediliyor. Böyle bir konferansta ancak genel bir düzeyde tespitler yapılabilir, pazar ekonomisinin kayıtsız şartsız evrensel ilke olarak onaylanması yeterlidir. Bu ilkenin uygulanmasının doğal kurallarını ayrıca reçete halinde sunmanın bir gereği yoktur. Bu saptamadan çıkan sonuç ve verilmek istenen mesaj oldukça nettir: Kim ki pazar ekonomisi, yani kapitalist sistem dışında bir kalkınma yolu benimserse, onunla hiç bir şekilde işbirliğine girmeyiz, cemaatimizden afaroz edilmiş sayarız!

Konferansa ev sahipliği yapan Fransa’nın Cumhurbaşkanı F. Mitterand, eğer sahip olduğu edebi yeteneklerden yoksun olsaydı, zirve toplantısının çalışma ve kararlarının basına ve kamuoyuna açıklanması herhalde hayli değişik olurdu. O bu yeteneğini kullanarak görüntüyü bir ölçüde olsun kurtarabilirdi. Tarihin inkarına, tahrifatına, söylenen yığınla yalana, yapılan vaatlerin uçsuz bucaksız ikiyüzlülü-

ğüne yalnızca dilsel ifade planında bir görkem verilebildi. Tarihte yer edinme tutku ve hevesinden hiç şaşmayan bir şahsiyet olarak Mitterand, konferansa katılanlar içinde hiç şüphesiz en tecrübeli ve en kurt olanıydı. Çalışmaları özetler ve basına bilgi verirken satır aralarına serpiştirdiği “yarının Avrupa’sı ne bir gül bahçesi ne de bir cennet tablosu olacaktır”, “arasıra kötümser olmak fena değildir” vb. türünden sözlü laflarla hem bir gerçeği itiraf etmiş ve hem de bir ikiyeüz-lülüğü sergilemiş oluyordu.

Aralık 1990

KÖRFEZDE SAVAŞ TEHLİKESİ ZONGULDAK'TA MADENCİ FIRTINASI

Körfez krizini yaratan ve ağırlaştıran temel faktörlerde bir değişiklik sözkonusu değildir. Tersine başta ABD emperyalist ülkelerin bölgeye askeri yığınağı sürmektedir ve daha bugünden muazzam boyutlara ulaşmış bulunmaktadır. Öte yandan, emperyalist dünyanın tüm tehditlerine ve emperyalist politikaların basit bir aracı haline gelmiş BM Güvenlik Konseyi'nin son kararına rağmen, Irak rejimi de geri adım atmamakta, kararlılığını korumaktadır.

Değişiklik yalnızca tarafların karmaşık hesaplarla son haftalarda bir dizi manevraya girmiş olmalarından ibarettir. Doğrudan diyalog ve bazı göstermelik "iyi niyet" jestlerinden oluşan bu manevralar, karşılıklı belli tavizlere dayalı bir uzlaşmayla sonuçlanabileceği gibi, savaş tehlikesini büsbütün artıran ve yakınlaştıran bir gerilimle de sonuçlanabilir. Tarafların ilke, kural ve ahlaktan yoksun, kaba ve gerici çıkarılara dayalı politikalarının nasıl bir seyir izleyeceğini, hangi sonuçlara varacağını kestirmek güçtür.

Fakat bir şey kesindir; ABD-Irak ilişkilerinin muhtemel seyri ne olursa olsun, Körfez krizi sürecektir. Zira olay, üstelik daha başından itibaren, Kuveyt sorununu ve ABD-Irak çatışmasını aşan bir karaktere sahiptir. Kuveyt yalnızca bir vesile olmuştur; asıl sorun emperyalizmin petrol ve devrimci kaynaşmalar bölgesi Ortadoğu'ya dolaysız olarak ve muazzam bir askeri güçle yerleşmiş olmasıdır. Bugün Ortadoğu denizden kuşatılmış, karadan işgal edilmiştir. ABD, bölgenin askeri bakımdan en güçlü ülkelerinkine eşit bir askeri güçle Ortadoğu'ya yerleşmiştir ve bu fiili durumu kalıcı hale getirmek, meşrulaştırmak amacı ve çabası içindedir. ABD emperyalizminin bu girişimi başından itibaren Irak'tan çok bölgeye, güncel sorunlardan çok geleceğe, taktik ihtiyaçlardan çok stratejik amaçlara yönelikti. Birinci faktörler ikincileri için yalnızca bulunmaz fırsatlar olarak değerlendirildi. Dolayısıyla Kuveyt sorunu belli bir uzlaşmayla geride kalsa bile, köklü sorunlara dayalı Ortadoğu krizine eklenmiş yeni bir boyut olarak Körfez krizi sürecektir. Krizin kökenindeki asıl çelişki emperyalist dünyanın çıkarlarıyla bölgedeki devrimci süreçler arasındadır.

ABD-Irak gerilimiyle karartılmak istenen canalcı gerçek budur. Zonguldak madencileri eylemine anında ve özel bir ilgi gösteren ABD elçiliğinin ve CIA görevlilerinin bu anlamlı davranışlarında dile gelen gerçek de bir bakıma budur.

Kesin olan bir başka gerçek daha var. Türk burjuvazisinin Körfez krizine ilişkin politika ve hesapları, iç ve dış boyutlarıyla şimdiden iflas etmiş, boşa çıkmıştır. Dışa dönük hesaplar arasında Irak'ın olası bir paylaşımı durumunda Musul-Kerkük'ü kapmak bir olasılık sayılıyordu. Gelişmeler ve gerçekler bunun yalnızca sonu gelmeyen bir tatlı hayal olduğunu gösterdi. Amerikan emperyalizmi Musul-Kerkük'ü bölgede bekçi köpeği saydığı Türk burjuvazisine bir kemik gibi koklattı, bu kadarı onu kendi çıkar ve politikalarının basit bir uzantısına dönüştürmeye yetti. Bölgede emperyalist dünya için sadık bir bekçi köpeği olabileceğini bu vesileyle yeniden kanıtlamış olmak bir başarıysa, Türk burjuvazisi Körfez politikasının dışa dönük boyutunda yalnızca bu başarıyı elde etmiş oldu. Ama bu, izlediği dış politikanın, Irak ve bölgenin diğer bazı ülkeleriyle ilişkilerde yarattığı sorunlar bir yana, iç siyasal yaşamda krizi artıran bir faturaya dönüşmesiyle sonuçlandı. Buna iktisadi ve mali fatura da eklenirse izlenen

politikanın dış bilançosu çıkar ortaya.

Körfez politikasının içe dönük cephesinde de sonuç farklı olmadı. Yarattıkları savaş atmosferi altında işçi sınıfı ve emekçi kitleler dizginlenecek, yeni ekonomik ve politik saldırılar kolayca gündeme sokulabilecek, savaş hazırlıklarıyla kamufle edilerek Kürdistan'a yeni yığınaklar yapılacak ve bu karmaşa içinde Kürt ulusal direnişi de ezilmiş olacaktı. Yapılan hesap ve umulan sonuç kabaca buydu. Gelişmeler, bu hesabın da boşa çıkmış olduğunu gösteriyor. Dahası bu hesap ters tepmiştir. Körfez politikasının içe dönük boyutları işçi hareketine yeni bir ivme kazandırdı. İşçiler istemlerinde gerilemedikleri gibi, kendilerine yönelen yeni politik ve ekonomik saldırılarla bağını da görerek savaşa karşı açık bir tutuma yöneldiler. İşçi direnişleri ve mitingleri savaş karşıtı sloganlarla çınlıyor. Savaş karşıtlığı işçi hareketinin politikleşmesi için son derece elverişli bir olanağa dönüştü. İşçi hareketinin de etkisiyle toplumun alt tabakalarında savaşa karşı güçlü bir eğilim oluştu. Öğrenciler eğitim sistemine karşı protestolarını savaşa karşı protestolarla birleştirdiler. Tüm bunların da etkisiyle Körfez politikası konusunda düzen cephesi kendi içinden bölündü. Burjuva muhalefet çatlağına hükümet içi çatlaklar eklenmekle kalmadı, bunlara bir de kendini her zaman içe dönük bir iç savaş ordusu olarak görmüş, içe karşı ölçsüz ve pervasızken, dışa karşı korkak, genellikle temkinli ve "gerçekçi" olmuş ordu içi çatlak eklendi. Bu durumda, Körfez politikasının içe dönük boyutunda Türk burjuvazisinin elde edebildiği tek yarar, Kürdistan'a yapılan yeni yığınak ve bazı direniş bölgelerini insansızlaştırmak için nispeten rahatça uygulama olanağı bulunduğu vahşet oldu. Ama bu bile çok geçmeden geri tepecektir.

Sonuç olarak, içe ve dışa dönük sonuçlarıyla Körfez politikası, düzenin yaşamakta olduğu krizi derinleştiren, boyutlandıran bir rol oynamıştır. Türk burjuvazisi siyasal bakımdan en güçsüz dönemlerinden birini yaşamaktadır. Yürürlükteki politikalar sorunları çözemekte, alternatif politikalar ise üretilememektedir. Sorunların köklü ve yapısal olduğunun göstergesidir bu. Burjuva düzen genel bir kriz manzarası sergilemektedir. Cumhurbaşkanıyla, hükümetiyle, muhalefetiyle, meclisiyle düzen siyasal cephede bir bütün olarak dökülüyor. Ciddiyet, inandırıcılık, saygınlık, manevi otorite sözü geçen kişi ve kurumlarda bunlardan eser kalmamıştır. İşler burjuva muhalefetin

kendi Cumhurbaşkanına arkanda Amerika var, onun sayesinde ayaktasın deme noktasına varmıştır.

Tüm bunlara rağmen yine de düzen hüküm sürüyorsa, bunu kendi özgücünden çok devrimin güçsüzlüğüne borçludur. Düzen kendi iradesi dışında devrimci gelişmeyi kolaylaştırıcı ve hızlandırıcı her türlü nesnel olanağı devrimcilere sunuyor. Yazık ki Türkiye’de bunu değerlendirecek nitelikte ve düzeyde bir devrimci mihrak henüz yok. Son derece yetersiz ve zayıf güçlerle işe başlayan, fakat kısa sürede ve elbette kendi toplumsal tabanını, Kürt köylülüğünü harekete geçirebilme üstünlüğü sayesinde sömürgeci burjuvaziye tarihinin en büyük sorunuyla yüzyüze bırakan Kürt ulusal devrimci hareketinin sergilediği örneği, düzenin güçsüzlüğü ile devrimin gücü arasındaki ilişki ve diyalektiğin en özlü ve anlamlı anlatımı olarak bir kez daha hatırlatıyoruz.

Türkiye işçi sınıfının genel bir kaynaşma yaşadığı bir dönemde bunu hatırlatmak özellikle gereklidir. Kürt devrimcilerinin köylülüğü eksen olarak sömürgeci burjuvaziye karşı gerçekleştirdiği başarıyı, biz Türkiyeli komünistler işçi sınıfını eksen olarak sömürücü burjuvaziye karşı gerçekleştirebiliriz, gerçekleştirmeliyiz.

*

“Yeni dönem işçi hareketi hep her yenisi bir öncekini aşan kesikli dalgalar halinde gelişti. Şu günlerde yeni bir eylem dalgasının habercisi bir kaynaşma var. Tüm bilgiler ve belirtiler, bu yeni dalganın da kendinden öncekileri aşacağına, dahası işçi hareketinde yeni bir evreyi başlatacağına işaret ediyor. Bu yeni evrenin en belirgin özelliği, işçi hareketinin politik bir mecraya girmesi, buna uygun istem ve eylem biçimlerinin ön plana çıkması olacaktır. Bu kez kaynaşmayı yaşayanların içinde metal ve maden gibi Türkiye işçi sınıfının en deneyimli ve militan kesimlerinin ön safta tutuyor olması, bu ihtimali güçlendiriyor. Aslında Zonguldak bölgesinde 36 bin maden işçisinin anlamlı bir şekilde faşist askeri darbenin yıldönümüne denk getirdiği iki günlük bölgesel genel grev, bu evreyi başlatmıştır bile.”

Bu değerlendirme, *Ekim*’in geçen sayısının “İşçi Hareketi ve Genel Grev” başlıklı başyazısında yer aldı. (Sayı: 38, Kasım 1990) Muhte-

melen pek çok kimse bunu anlamakta ya da buna inanmakta güçlük çekti, hiç değilse biraz fazla iyimser buldu. Oysa bugün, yalnızca bir ay sonra, bu değerlendirme artık bir öngörü değil somut bir gerçekliktir. İşçi sınıfı devrimcileri olmak iddiasındaki pek çok çevreyi hazırlıksız yakalayan Zonguldak madencilerinin militan siyasal eylemleri ve bunun işçi hareketindeki yankıları bu gerçekliği çıplak gözle görülebilir hale getirmiştir.

Zonguldak madencilerinin günlerdir süren ve daha da sürecek olan eylem fırtınası, işçi hareketinde yeni bir durum, yeni bir aşamadır. İki açıdan; hem muhteva ve nitelik, hem de büründüğü eylem biçimleri bakımından. İşçi hareketi nihayet belirgin bir şekilde iktisadi istemlerden politik istemlere, kendi dar sorunlarından toplumun genel sorunlarına genişliyor. İktisadi grevlerden politik yürüyüş ve gösterilere, yasaların temkinli bir aşılmasından bir kenti günlerce militan siyasal gösteriler alanına çevirecek düzeyde yasaların cüretli bir çiğnenişine geçiyor. Kendi dışındaki halk tabakalarının edilgen sempatisini almaktan onları kendi siyasal protesto gösterilerine doğrudan çekme gücüne ve aşamasına ulaşıyor. Ortaya koyduğu militan etkinlik, işçi sınıfı dayanışmasını bir kentin sınırlarından ülkeye, ülkeden henüz kendini edilgen sempati biçiminde ortaya koyuyor olsa bile uluslararası alana yayıyor.

Girdiği coşkulu eylemli kaynaşma içinde Zonguldak madencileri ücret artırımını ve öteki iktisadi istemleri unutmuş bulunuyorlar. Yürüyüş ve gösterilerin temel sloganları Cumhurbaşkanını, Hükümeti ve burjuvazinin savaş kışkırtıcısı politikasını hedef alıyor. Bunlar Cumhurbaşkanına hakareten sayısız kişinin yargılandığı, “Savaşa hayır” dediği için 16 yaşındaki lise öğrencilerinin tutuklandığı, “güzide” yazar ve sanatçılara bir yasal sessiz yürüyüş izni bile verilmediği bir ülkede oluyor.

Zonguldak madenci eylemi kesin olarak işçi hareketinde yeni bir aşamanın ifadesidir. Bu işçi hareketinin politik bir mecraya girişidir. Bu açıdan, bu eylemin deneyi ve dersleri, belirginleştirdiği gerçekler, işçi hareketi ve toplumun tüm sınıfları ve politik güçleri üzerindeki etkileri ve yankıları üzerinde dikkatle düşünmek ve sonuçlar çıkarmak, bu yeni safhasında işçi hareketi karşısında görevlerimizi anlamak bakımından olduğu kadar, bugünkü potansiyel ve birikimiyle devrimci

politik bir savaşta işçi hareketinin taşıdığı olanakları tüm boyutlarıyla kavramak bakımından da önemlidir.

Öte yandan, madenci eylemi bugünkü düzeyiyle işçi hareketinin sınırlarını, daha açık bir ifadeyle yetersizliklerini de belirginleştirmiştir. Önderlik ve örgütlenme zaafı bütün açıklığıyla ortaya çıkmıştır. Her Şey bir yana, eylemin havasına, akışına, coşkusuna uyarak olsa bile, neticede eylemi demagog sendika bürokratları yönetmiştir. O sendika bürokratları ki, iki yıl önce grevi engelledikleri için hain ve satılmış ilan edilmelerini geçelim, daha iki ay önce iki günlük direnişin karşısına dikildikleri için işçilerce aynı Şekilde suçlanmışlardı. Şimdi bu aynı "hainler" ve "satılmışlar", coşkulu işçi kitlelerince "Başkan nerede biz orada" sloganıyla onurlandırılabilir. Bu sendika demagogları bir yandan eylemin büründüğü siyasal biçimlere sahip çıkarlarken, öte yandan bu devrimci işçi eylemini "Özal gidecek dertler bitecek" sloganıyla burjuva muhalefetin düzen içi kanalına akıtmakta hayli başarılı olabiliyorlar. Eylem düzeyindeki büyük ilerlemeye rağmen işçi hareketinin bilinç, önderlik ve örgütlenme düzeyindeki büyük geriliğin göstergesi bu olguya son Zonguldak direnişinden bir dizi başka örnek de verilebilir. Örneğin Zonguldak eylemini her yol ve yöntemi kullanarak kuşatmaya ve kontrol altında tutmaya çalışan burjuva muhalefet partilerinin siyasal toplantılarına gösterilen belli bir ilgi bunun çok önemli bir başka göstergesidir.

İşçi hareketini bekleyen ve altı hep çizilen tuzağın ne olduğu, madenci eylemiyle bir kez daha görölmüştür. İşçi hareketini kaba terörcü yöntemlerle ezmeyi henüz göze alamadığı sürece, onu kontrol altında tutmak, sınırlamak ve düzen içi kanallara akıtmak için burjuvazinin hala etkili olabilen iki önemli aracı var: sendika bürokrasisi ve burjuva muhalefet partileri, özellikle de sosyal-demokrasi. Madenci eylemi, burjuva muhalefet partilerinin gerektiğinde demagojik manevralarla kendilerini belli bir düzeyde ve biçimde işçi hareketinin havasına uydururarak işçi kitlelerini aldatıp etki altına alabildiklerini de göstermiştir. Bu aynı zamanda, işçi hareketinde son on yılın birikimi olan ve bugün güncelleşen, pratik olarak gerçekte olasılığı hayli artan genel grev eylemini bekleyen en ciddi tehlikenin de ifadesidir. Madencilerin siyasal eylem fırtınası, işçi hareketi üzerinde genel grev doğrultusunda muazzam bir ajitasyon etkisi yapmış, işçi sınıfına genel

grev için somut bir çağrı olmuştur. Zaten bizzat Zonguldak madencileri bunu böyle ifade etmekte, sloganlaştırmakta, başta İstanbul işçileri olmak üzere, SEKA işçilerinden Ege linyit işçilerine kadar sınıfın önemli kesimleri de bunu böyle algılamaktadırlar. Bu durumda işçi hareketini ve onun genel grev eylemini sendika bürokrasisinin ve burjuva muhalefetinin tuzaklarından korumak, komünistlerin ve devrimcilerin en can alıcı güncel görevi haline gelmiştir. Devrimci öncü işçi kuşağını bu alanda büyük bir sorumluluk bekliyor.

Düzenin siyasal sıkışmışlığı, Körfez politikasının iflasi, işçi hareketinin bu ağır baskısıyla birleşince, faturayı Özal'a ve partisine çıkaracak bir erken seçim burjuvazi için tek çıkış yolu olarak gündeme gelmektedir. Bu manevra siyasal krizi hafifletmek, işçi hareketinin hızını kesmek ve hiç değilse onu bir süre için oyalamak başarısı sağlayabilir. Bu oyunu boşa çıkarmak devrimci hareketin en acil görevidir. Genel grevle erken seçim arasında bağ kuran, erken seçimi genel grevin bir istemi olarak sunan her çaba gericedir, düzenin ve burjuvazinin hizmetindedir. SP de içinde tüm sosyal reformistlerin konumu ve misyonu budur. Bu, içinde yaşadığımız koşullarda burjuvazinin manevralarına karşı mücadele ile sosyal reformizme karşı mücadelenin yakıcı biçimde birbirine bağlandığını ifade eder. İşçi hareketinin normalseyri bu gerici politikayı boşa çıkarmaya müsaittir. Zira işçiler parlamento ve burjuva partilerinden çok kendi mücadelelerine güveniyorlar. Hükümet değişikliği değil, sermayenin iktisadi ve politik saldırılarını püskürtmek, siyasal ve iktisadi haklar elde etmek istiyorlar. Bunu bizzat kendi güçleriyle, kendi çabalarıyla elde etmek istediklerinin en özlü göstergesi, coşkulu ve militan genel grev sloganı ve istemidir. Bu istemi ve engelleyemedikleri bir durumda bu eylemi erken seçime ve hükümet değişikliğine kanalize etmek bugün Demirel'lerin ve İnönü'lerin politikasıdır.

*

Zonguldak madenci direnişi devrimci hareketin güçsüzlüğünü, yetersizliğini ve perspektifsizliğini de bütün açıklığıyla göstermiştir. Tüm kesimleriyle işçi sınıfı hareketinin politik temsilcisi ve öncüsü olmak iddiasındaki devrimci hareket, bu önemli işçi çıkışına hazırlıksız

yakalanmıştır. Bu yalnızca bir örgütsel hazırlıksızlık olsaydı, bir ölçüde anlaşılır sayılabilirdi. Nedir ki bir çok çevre perspektif olarak da hazırlıksız yakalanmıştır. Zonguldak eyleminin kapsamı ve biçimi, devrimci hareketin özellikle en “teorik” kesimleri için tatlı bir sürpriz olmuştur. Pratiğe bağlanmayan, hareketle bağ kuramayan, onu beslemeyen ve ondan beslenmeyen bir teorinin kofluğu ve işlevsizliği bir kez daha açığa çıkmıştır.

Madenci direnişiyle yeni bir ivme kazanan işçi hareketi üzerinde tüm komünistler ve devrimciler dikkatle düşünmek, görev ve sorumluluklarını gözden geçirmek zorundadırlar. İşçi sınıfının bugünkü hareketliliğinde yansıyan son 30 yılın birikimi ve deneyimi, son on yılın birikmiş öfkesidir. Birikmiş, yoğunlaşmış, kızışmış biçimiyle bugün kendini son derece umut verici biçimlerde ortaya koyuyor. Nedir ki devrimci bir teori, devrimci bir program, devrimci bir taktik ve tüm bunlarla yoğrulmuş devrimci bir örgüt (ihtilalci bir sınıf partisi) olmadan, hareketin kendi iç dinamizmini ve olanaklarıyla bir sonuca varamayacağı, ya aldatılarak ya da ezilerek her halükarda denetim altına alınacağı, tarihin de teorinin de basit bir gerçeğidir.

Kürt ulusal sorunu ve direnişi de dahil Türkiye’deki tüm toplumsal-siyasal sorunların ve mücadelelerin kaderi dolaysız olarak işçi hareketinin kaderine bağlıdır. Türkiye işçi sınıfının Türk burjuvazisine karşı mücadelede toplumun tüm ezilen ve sömürülen kesimlerine karşı tarihsel sorumluluğunu yerine getirebilmesi, bunun için gerçek bir iktidar alternatifi olabilmesi, işçi sınıfı devrimcilerinin, komünistlerin, bu sınıfa, onun gelişmekte olan hareketine karşı sorumluluklarını yerine getirebilmesine sıkı sıkıya ve belirleyici biçimde bağlıdır.

Aralık 1990

KÖRFEZDE EMPERYALİST SAVAŞ

Körfezdeki savaş haftalardır bütün şiddetiyle sürüyor. ABD ve Batılı emperyalist müttefikleri bugüne dek Irak topraklarına 70 bin hava saldırısı düzenlediklerini ve 80 bin ton bomba yağdırdıklarını övünçle açıklıyorlar. Kullanılan bombanın daha şimdiden II. Dünya Savaşında kullanılan toplam miktarı aştığı ve bu muazzam yıkıcı gücün yalnızca 17 milyonluk küçük bir ülkeyi hedef aldığı düşünülürse, sürmekte olan savaşın dehşeti daha iyi anlaşılır. “Kuveyt’in kurtarılması”nı başından itibaren yalnızca bir bahane olarak kullanan Batılı emperyalist koalisyon, savaşı Irak’ın askeri gücünü kırmaktan da öteye Irak halkına karşı barbarca yürütülen bir toplu cezalandırma eylemine dönüştürmüş bulunuyor.

Körfez savaşı çağdaş kapitalizmin militarist, saldırgan ve savaşçı doğasını yeniden ve en çıplak biçimiyle gözler önüne serdi. Bu, son bir kaç yıldır Sovyetler Birliği ve Doğu Avrupa’daki değişimlere eşlik eden “barışçı”, “uygar”, “demokratik” kapitalizme dair gerici burjuva

propagandasına büyük bir darbedir. Tonlarca bomba yalnızca Iraklı sivil halkın, kadınların ve çocukların tepesine değil, bu propaganda temalarının da üzerine yağıyor. Kapitalist emperyalizmin yüzyıllık çirkinliği bir kez daha bütün açıklığı ile ortaya çıkıyor. Bu gerçeği bilimsel ve tarihsel kanıtlarla hep vurgulayan, ama Doğu Avrupa'daki gelişmeler kullanılarak gerici ve revizyonist burjuva propaganda tarafından günümüzde artık eskidiği iddia edilen Marksizm-Leninizmin gücü, canlılığı ve geçerliliği her adımda olaylarla yeniden yeniden kanıtlanıyor.

Sürmekte olan savaş tümüyle haksız, gerici ve emperyalist bir nitelik taşımaktadır. Savaşa varan olayların Irak rejiminin Kuveyt'i işgal ve ilhak eylemiyle başlamış olması olgusunu, emperyalist hükümetler ve destekçileri, yürütülen savaşın bu niteliğini ve gerçek amaçlarını gizlemek için kullanmaya çalıştılar bugüne dek. Muazzam gücü, olanakları ve etkisi son savaş vesilesiyle bir kez daha açığa çıkan tekellerin denetimindeki kitle iletişim araçları, dünya işçilerine ve halklarına sürekli olarak "Kuveyt'in kurtarılması" yalanını yaydılar. Olayların seyri ve emperyalistlerin bizzat kendilerince açıkça tartışılmaya başlanan gerçek planları karşısında inandırıcılığı gitgide azalan bu kaba yalanın gerisinde, ABD önderliğindeki emperyalist dünyanın petrol bölgesi Ortadoğu'ya ilişkin hesapları durmaktadır. Savaş bu hesapların üzerine oturan politikaların bir uzantısıdır. Irak'ın askeri gücünü kırmak, Irak rejimine boyun eğdirmek, kapsamlı ve çok boyutlu bu hesapların unşurlarından yalnızca biridir ve hiç de esas olanı değildir. *

Emperyalist devletler koalisyonu için esas sorun, stratejik ve "yaşamsal" bir çıkar bölgesi saydıkları Ortadoğu'ya dünyanın "yeni düzen"i çerçevesinde yeni bir "düzen" vermektir. Daha Körfez olaylarının ilk anından itibaren, sıradan insanı aldatmaya yönelik "Kuveyt'in kurtarılması" propagandasına, en yetkili ve etkili emperyalist sözcüler, ideologlar, stratejistler, yazarlar tarafından sürdürülen Ortadoğu'nun "yeni düzeni" tartışmaları eşlik etti. (Savaş öncesinde ve savaş boyunca tüm diplomasi de bu sorun ekseninde yürüdü). Bu ihtiyacın "Saddam gibi diktatörlerin hırsı"nın gemlemenin ötesinde nedenlerden kaynaklandığını açıkça ifade etmede bir sakınca görmediler bu tartışmayı yürütenler. Körfez olayları, emperyalist dünyanın

Ortadoğu'yu yalnızca bir petrol bölgesi değil, aynı zamanda bir devrimci kaynaşmalar alanı, bir potansiyel devrim kuşağı olarak algıladığını, bunun önünü alacak politika ve planlarla hareket ettiğini gösterdi. Savaştan kısa bir süre önce NATO Genel Sekreteri, Kuzey Afrika da içinde Ortadoğu'yu " bir istikrarsızlık kuşağı" olarak niteledi . Bunun toplumsal ve iktisadi sorunlardan kaynaklandığını da açıkça belirtti. Bunu NATO Başkomutanın şu açıklaması izledi: *"İstikrarsızlık bölgesi barındırdığı stratejik kaynaklar bakımından NATO'nun güvenliğini tehdit edebilecek özellik gösteriyor. NATO üyeleri bu kaynaklara can damarlarından bağlıdır."*

Sorun yeterince açıktır. Somut görünümüyle Batılı emperyalistler ile Irak rejimi arasındaki gerici çıkar çelişkilerinden doğmuş bulunan bu savaş, gerçekte emperyalizmin bölgedeki ortak çıkar ve kaygılarının ifadesi politikaların bir ürünüdür. Emperyalistler Irak'ı bahane ederek Ortadoğu'yu askeri abluka altına aldılar, bir kısım ülkeyi fiilen işgal ettiler. Irak'a karşı elde edecekleri bir zaferi ise, bölgedeki egemenliklerini yeni düzenlemelerle pekiştirmenin dayanağı yapmak istemektedirler. Emperyalist koalisyon Kuveyt'i bir fırsat sayarak ve Irak üzerinden, gerçekte bölge halklarına karşı savaşmaktadır. Bu savaş, petrol kaynaklarını elde tutma ve daha sıkı bir güvenceye alma savaşıdır; bu amaç çerçevesinde emperyalizmin bölgedeki askeri varlığını kalıcı ve meşru hale getirme savaşıdır. Bu savaş, emperyalizmin Ortadoğu'daki dayanaklarını, tüm işbirlikçi rejimleri (siyonizmi, krallık ve şeyhlikleri, gerici ve faşist rejimleri) ayakta tutma, güçlendirme savaşıdır; bu rejimleri gerici siyasal-askeri paktlar içinde birleştirme savaşıdır. Bu savaş, muazzam bir güç gösterisiyle bölge halklarına gözdağı verme, yıldırma, emperyalist çıkarları tehdit eden devrimci gelişmelerin önünü kesme, devrim süreçlerini durdurma ve felç etme savaşıdır; devrimci çözümleri bölgedeki ilişkileri dünya devrim süreci lehine kökten değiştirme potansiyeline sahip Filistin ve Kürt sorunlarını emperyalist çıkarlar çerçevesinde bloke etme savaşıdır.

Kısaca bu savaş, emperyalizmin Ortadoğu'daki iktisadi, siyasal ve askeri varlığını koruma, yeni düzenlemelerle pekiştirme savaşıdır. Tüm bunların bir ifadesi olarak Körfez savaşı emperyalist, gerici, karşı-devrimci bir savaştır. Klasik yöntemlerle sürdürülen bir tür sömürge savaşıdır.

Bu savaşın kendine özgü bir görünümü, ortak emperyalist çıkarlar temelinde bir emperyalist koalisyon tarafından yürütülüyor olmasıdır. Fakat bu görünüm emperyalist dünyanın kendi iç ilişkilerinde yaşamakta olduğu derin değişiklikleri görmemizi engellememelidir. Emperyalist dünya cephesi dönölmez bir biçimde bölünmüştür ve başlıca güç odaklarının kendine özgü çıkarları hızla farklılaşmaktadır. Olayların daha başından itibaren ABD'nin gösterdiği aşırı insiyatif, öteki emperyalist odakları emrivakilerle yüzyüze bırakma ve kendi politikalarının eklentileri haline getirme gayreti, düne kadar tartışmasız olan kendi liderliğini tehdit eden bu iç bölünmeye ve çıkar farklılaşmasına bir karşı tepki olarak değerlendirilmelidir. Görüntünün tersine, Körfez krizi ve onu izleyen savaş, bu çıkar farklılaşması üzerinde yükselen emperyalist rekabeti de ortaya çıkarmıştır. Tam da Ortadoğu'da nüfuz savaşı tüm emperyalistleri Irak'a karşı ortak harekete zorlamıştır. Müdahalenin ve savaşın dışında kalmak, Ortadoğu'da nüfuz kurma ve petrol kaynaklarını denetleme çabası dışında kalmak olurdu. Dolayısıyla ve ilginç bir durum olarak, mevcut savaş, emperyalist rekabetin aynı safta çarpışma şeklinde yaşanan bir biçimine sahne oluyor. Ortadoğu halklarına ve bölgedeki devrimci süreçlere karşı ortak çıkarlara sahip olan emperyalist cephe, bölge üzerinde siyasal ve iktisadi nüfuz kurma konusunda şiddetlenen bir rekabet içindedir. Savaş sonrası dönem ve düzenlemelerde farklılaşacak politikalar bu gerçeği daha belirgin hale getirecektir.

Sorunun tüm karmaşıklığına rağmen Irak rejimi de kendi cephesinden gerici ve haksız bir konumdadır. Bugün karşı karşıya kaldığı yıkıcı savaş bölgede izlediği militarist ve yayılmacı politikanın kaçınmadığı bir bedeli olmuştur. Bugünkü savaşı bizzat istememiş, dahası bu savaştan kaçınmak da istemiştir. Fakat kendi gerici yayılmacı politikası emperyalizmin yerleşik çıkarlarını zedelediği ölçüde, emperyalist cepheyi karşısında bulmuş, bugünkü yıkıcı savaşla yüzyüze kalmıştır. Başta ABD, tüm Batılı emperyalistlerin kışkırtma ve desteği ile İran'a karşı tam 8 yıl haksız bir yıkım savaşı yürüten gerici-sömürgeci Saddam rejiminin bugün, emperyalizme karşı Arap ve bölge halklarının çıkarları için bir savaş verdiğini iddia etmesi inandırıcılıktan ve dayanaktan yoksundur. Marksist-leninistler için emperyalist haydutlar koalisyonunun Irak'a karşı yürüttüğü yıkım ve kitlesel kırım savaşına

karşı her yolla mücadele etmek görevi ile Irak rejimini haklı bulmak ve desteklemek farklı şeylerdir.

Körfez savaşı vesilesiyle Sovyetler Birliği ve Çin'in, hala "sosyalist" olma iddiasındaki bu iki gerici devletin, durumuna değinmek özellikle gereklidir. Bilindiği gibi bu iki ülke, ABD emperyalizminin Körfez krizi boyunca izlediği tüm politikalara ve giriştiği tüm uygulamalara "uluslararası hukuk" kılıfı giydiren Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin 5 daimi üyesinden ikisidir. Sahip oldukları veto haklarını kullanmamışlar, tersine belli iktisadi ve siyasi tavizler karşılığında Ortadoğu halklarını ABD ve öteki Batılı emperyalistlerin haydutça girişimleriyle yüzyüze bırakmışlardır. Sürmekte olan kanlı savaşa da onay vermişler, ek olarak Gorbaçov yönetimi, bu savaşı kendi iç sorunlarını kolayca çözmenin, Baltık ülkelerine kanlı askeri müdahalelerin uygun ortamı olarak değerlendirmiştir.

Körfez krizi ve onu izleyen savaş, dünya ölçüsündeki güç ilişkilerini, gerçek güçleri ve konumlarını kendi çapında somut bir sınamadan geçirmekle kalmamış, Ortadoğu devletlerinin konumlarında, bu devletlerin birbirleriyle ve kendi halklarıyla ilişkilerinde de köklü bir sarsıntıya ve değişime yolaçmıştır. Dün Sovyetler Birliği'nin yanında ve ABD'nin karşısında görünen "ilerici" Suriye rejimi emperyalist koalisyon ile aynı cephededir; Irak'ın yıkımına onay ve destek vermektedir. Karşı karşıya kaldığı saldırı sonucunda Irak'la kanlı bir boğazlaşmaya giren, bu savaşın acılarını ve yıkımını tam 8 yıl yaşayan İran ise, kuşkusuz kendi halkının da baskısıyla, daha dünkü düşmanı Irak'm aç bırakılmasına ve barbarca yıkımına karşı belli sınırlar içinde anlamlı bir tepki gösteren en önemli bölge ülkesi olmuştur. Mısır, Suriye, Fas, Türkiye, Pakistan başta olmak üzere bir kısım Arap ve İslam ülkeleri emperyalistlerle aynı cephede saf tutmak yoluyla kendi halkları nezdinde destek ve itibarlarını yitirmiş, utanç verici bir konuma düşmüşlerdir. Savaş sonrası dönemde girişecekleri manevralar ne olursa olsun, bu ülke rejimleri kendi halkları ve öteki bölge halkları nezdinde eski konumlarını yeniden elde edemeyeceklerdir. Özellikle Türk burjuva rejimi izlediği saldırgan ve uşakça politikayla Arap ve İslam halklarının yoğun nefretini kazanmıştır. Tüm bu ülkelerin Körfez krizi ve savaşı karşısındaki politika ve uygulamaları, tersten etkisini zaman geçtikçe daha açık gösterecek, bu ülkelerdeki devrimci süreçleri

hızlandırıcı bir rol oynayacaktır.

Körfez krizi ve onu izleyen savaş, bölgedeki tüm gerici rejimleri sarsıp zayıflatırken, bölge halklarında uzun vadede önemli sonuçları görülecek bir anti-emperyalist uyanışa ve politizasyona neden olmuştur. Milyonlarca insan haftalarca emperyalistlerin Ortadoğu'daki varlığına ve Irak'ın barbarca yıkımına karşı protesto gösterileri gerçekleştirmiştir. Bu protestoların bugün için İslami ya da milliyetçi motifler taşıması, onların haklı ve devrimci özünü **karartmaz. Dünya burjuvazisinin bu tepkilerden büyük rahatsızlık duyması, Batılı burjuva yazarların bu tepkileri faşist-ırkçı yorumlara konu etmesi rastlantı değil. Emperyalizmin Ortadoğu'daki egemenliğini kısa vadede pekiştirecek gibi görünen son Körfez olayları, öte yandan bu egemenliği tasfiye edecek gerçek güçleri uyararak ve hareketlendirerek, tam da bu yolla ve paradoksal bir biçimde, önünü kesmeyi amaçladığı devrimci süreçleri beslemiş ve hızlandırmıştır. Birleşmiş Milletler şemsiyesi ABD'nin işgalci ve saldırgan emperyalist yüzünü Arap halkları nezdinde gizleyememiştir.**

Ortadoğu'yu askeri işgal ve abluka altına alarak bugünkü savaşı yürüten emperyalist ülke halklarının durumu farklıdır. Savaşın özellikle başlangıç döneminde ve özellikle Almanya'da başgösteren büyük savaş karşıtı gösterilere rağmen, Batı halklarının büyük bir bölümü utanç verici bir biçimde kendi burjuvazilerinin yürüttüğü bu açıkça haksız, saldırgan ve emperyalist savaşa destek vermişlerdir. Körfez savaşı Avrupa işçi hareketinin hala ölü olduğunu, geniş kitleleriyle işçi sınıfının bugün hala emperyalist burjuvazinin kaba bir eklentisi olmaktan kurtulamadığı gerçeğini bir kez daha göstermiştir. Savaş karşıtı gösteriler daha çok ilerici küçük-burjuva kitlelerin ve öğrencilerin eseri olmuş, fakat bu hareketler de hedefleri ve şiarlarıyla yüzeysel ve bulanık bir kimlik sergilemişler, geleneksel burjuva pasifist konumu aşamamışlardır. Cephe gerisinde bugün için bu kadar rahat olmak emperyalist koalisyonun işini doğal olarak kolaylaştırmış, pervasızlığını artırmıştır. Zira bugünkü koşullarda onu dizginleyebilecek en önemli güç, kendi işçi sınıfı ve emekçilerinden gelecek kuvvetli bir tepki olabilirdi. Tekellerin denetimindeki iletişim araçlarının başarıyla işlediği "diktatör Saddam", "Kuveyt'in kurtarılması", "uluslararası hukuk", "Birleşmiş Milletler kararları"

gibi temalar, emperyalist hükümetlerin kendi işçi sınıfı ve halklarının desteğini elde etmesini önemli ölçüde kolaylaştırdı. Yine de, Almanya başta olmak üzere, ABD, İspanya, Avusturalya ve Japonya gibi ülkelerde, toplumun azınlık kesimlerine dayanıyor ve henüz savaş karşıtlığını aşamıyor olsa da, ortaya çıkan kitlesel siyasal tepkiler anlamlıdır, gelecek için umut vericidir.

*

Türk burjuvazisi sürmekte olan savaşta emperyalist koalisyonun en önemli bölgesel dayanağı durumundadır. Türkiye'deki NATO ve ABD üsleri Irak'ın bombalanmasında ilk günden beri ve yoğun bir biçimde kullanılmış, NATO Çevik Kuvveti Türkiye Kürdistanı'nda üslendirilmiş, Irak sınırına büyük bir askeri yığınak yapılmış, devletin en yetkili mercileri Irak'a karşı her yolla kışkırtıcı bir faaliyet içinde olmuşlardır. Türk burjuva rejimi bugün Irak'a karşı ilan edilmemiş bir savaş yürütüyor. Henüz açık bir karşılıklı çatışmaya girilmemiş olması ise, yalnızca Irak'ın bu tür bir çatışmayı kabul edebilecek olanaklardan yoksunluğu sonucudur.

NATO Genel Sekreteri tüm Ortadoğu'yu "Bir istikrarsızlık kuşağı" ilan eden aynı açıklamasında biz Türkiyeli komünistler ve devrimciler için özellikle önemli bir tespitle de yer veriyordu: "Türkiye, doğrudan tehdit altındadır"! Kastedilenin bir dış tehdit olmadığı kesindir. Türkiye'nin bir dış tehditle yüzyüze olmadığını bir kısım burjuva politikacılar bile her vesileyle tekrarlıyorlar. Evet Türkiye değil ama Türkiye'de hüküm süren burjuva sınıf egemenliği, "doğrudan bir tehdit altındadır". Bu tehdit tam da Genel Sekreter Manfred Wörner'in saydığı türden çözümsüz sosyal ve siyasal sorunlar zemini üzerinde boy veren devrimci dinamiklerden, bu dinamiklerin ifadesi Türkiye devriminden geliyor. Türkiye işçi sınıfından ve Kürt devrimci hareketinden geliyor.

Türk burjuvazisi sorunlarının ve karşı karşıya bulunduğu tehditin bilincindedir. Körfez kriziyle birlikte dışta izlediği yeni "aktif politika" bu bilincin bir ifadesidir. Bölgedeki emperyalist egemenliğin ve gerici dayanaklarının pekiştirilmesi, emperyalist güçlerin bölgedeki ve Türkiye'deki askeri varlıklarının artması ve kalıcılaşması onun

dolaysız olarak çıkarınadır. “Tehdit”i savuşturabilmesinin güvencesidir. Bölge jandarmalığını üstlenmeye taliptir ve bunu bölgesel emperyalist hesaplarının yanısıra kendi sınıf egemenliğini sürdürebilmenin bir güvencesi saymaktadır. İzlediği aktif politikanın “stratejik” amacı ve hedefi budur. Nedir ki bu hesabının ne ölçüde gerçekçi olduğu kendi iç cephesinde bile tartışmalı. Burjuvazinin bir kısım temsilcilerinin ısrarla bu politikayı “maceracı” ve “hesapsız” olarak nitelemeleri boşuna değil. Böyleleri bölge sorunlarına ve özellikle bölgesel düzeyde Kürt sorununa bu tür bir “aktif” müdahalenin Türk burjuvazisine pahalıya çıkacağını düşünmekte hiç de haksız sayılmazlar.

Körfez politikasıyla Türk burjuvazisinin şimdilik elde ettiği tek “kazanç” kapitalist dünyanın bölgedeki sadık bir bekçi köpeği olduğunu yeniden kanıtlamak olmuştur, Karşılığında-ise Acem, Kürt ve Arap halklarının nefretini, tüm komşu devletlerin kolay giderilemeyecek derin bir güvensizliğini kazanmış, bu onursuz, kişiliksiz ve uşakça tutumu ile kendi halkı nezdinde de iyice yıpranmıştır.

Savaşı bahane ederek şimdilik grevler yasaklanmış, tüm haklar askıya alınmış, yüzbinlerce işçiyi kapsayan tensikatlara girilmiş, büyük zamlar peşpeşe gerçekleştirilmiş, Kürdistan’da büyük baskı, sindirme ve zorla göç uygulamalarına girilmiştir. Tüm bunlar Türk burjuvazisi için “aktif” politikanın başarı meyveleri midir? Görünüme bakılırsa öyle. Nedir ki rüzgar eken fırtına biçer! Özel bir iyimserlik kaygısından bütünüyle uzak olarak, iddia ediyoruz: Türk burjuvazisi patlayıcı madde stoklarını çoğaltarak kendi kuyusunu kazıyor. Tarih içindeki sorunları dışta “aktif politika” izleyerek örtmeye çalışıp da bu yolla yalnızca içindeki huzursuzluğu ve patlamayı daha bir kuvvetle mayalayan nice örneğe tanıktır.

Burjuva rejimin ve propagandanın gösterdiği tüm çabalara rağmen Türkiye işçi sınıfı ve halkının geniş kesimleri savaşa karşı bir tutum ortaya koymuştur. Bu tutumun Kürdistan’ın bazı kentleri hariç bir edilgen tepki düzeyinde kaldığı, anlamlı sayılacak protesto eylemlerine varamadığı bir gerçektir. İşçi sınıfı büyük savaş zamlarına ve kitlesel tensikatlara da tüm öfkesine rağmen sonuçta seyirci kalmış sayılır. Bu ikili olgu devrimci kitle mücadelesinin hem olanaklarını hem de zayıf yanını ortaya koymaktadır. Önderlikten yoksun örgütsüz yığınların öfkelerini eyleme dökmekte zorlandıklarını son olaylar

yeniden göstermiştir.

Türkiye devrimci hareketi bir bütün olarak Türk burjuvazisinin gerici, saldırgan emperyalist politikaları karşısında devrimci bir tutum almış, fakat bu tutumu yığınların savaşa karşı tepkileriyle birleştirmekte, yığınları savaş karşıtı eylemlere çekmekte başarısız kalmıştır. Bu ise devrimci hareketin bugünkü güç ve örgütlülüğü hakkında bir fikir vermektedir. Son olaylar devrimci hareketimizin kritik ve aslında oldukça elverişli bir anda olayları etkileme yeteneğinden yoksun olduğunu bir kez daha ortaya koymuştur.

Olanaklarla zayıflıklar bir arada önümüzdeki dönemin devrimci görevlerine işaret ediyor.

Şubat 1991

KÖRFEZ SAVAŞI VE TÜRK BURJUVAZİSİ

“Türk burjuvazisi doğrudan bir savaş hali bir yana, gergin bir savaş atmosferi yaratabildiği ölçüde bile, ülke içi yaşamda normal durumlarda atamayacağı adımları atabileceğinin hesabıyla hareket ediyor. Böyle bir durumda her türlü hak arama olanağı ortadan kaldırılabilir, grevler yasaklanabilir, sol basın susturulabilir, zamlar peşpeşe uygulanıp dolaylı ve dolaysız vergiler arttırılabilir. Böyle bir durumda, sınırlara takviye, savaş teyakkuzu, tatbikatlar vb. görünümümlerle kamufle edilerek, Kürt halkına karşı her türlü baskı ve sindirme uygulamalarına, sür gün ve katliamlara girişebilecektir. Böyle bir durumda “müttefik” ülkelerle iş ve güçbirliği adı altında Amerikan emperyalizmine kölelik zincirlerine yenileri eklenebilecektir.”

Körfez krizinin başladığı ilk günlerde yazılmış bulunan bu satırlar bugün bir gerçeklik haline dönüşmüştür. Türk burjuvazisi, Körfez krizini, içeride yaşadığı sorunları ve bu sorunların yarattığı sıkışmışlığı gidermek amacına yönelik bir fırsat olarak değerlendirmiştir.

Nitekim, onun savaş çığırtkanlığında bu kadar istekli davranıyor olmasının ardındaki önemli nedenlerden biri de budur. Türkiye'nin içerisinde bulunduğu krizin geçici olmadığı, aksine bir yapısallık ve süreklilik arzettiği daha önceleri vurgulanmıştı. 1970'li yılların sonundan beri, düzeni kurtarmak için uygulanmaya çalışılan ekonomik politikanın başarılı olması, ancak toplumsal muhalefetin tamamıyla susturulmuş olmasıyla mümkündü. 1980-84 arasında sermaye, toplumsal muhalefeti etkisiz kıldığı oranda bir ölçüde rahat nefes alabilmişti. Fakat tam da 1984'den sonra bir yandan işçi sınıfının artan eylemselliği, öte yandan ise Kürt ulusal hareketinin bir sıçrama gerçekleştirilmesi, sermayenin planlarını bozuyor ve rüzgarı tersine çevirmeye başlıyordu.

1990'lara gelindiğinde gerek işçi hareketinin aldığı boyut gerekse de Kürt ulusal hareketindeki gelişmeler, sermaye iktidarının düzenin idamesi için alması gereken zorunlu tedbirleri almasının önünde bir engel olarak dikiliyor ve Türkiye'nin mevcut "istikrarsızlık kuşağı" içerisindeki "en zayıf halka" olduğu gerçeği gittikçe daha net olarak gözükmeye başlıyor.

Türk burjuvazisi, Körfez krizini sevinçle karşıladı ve onun yarattığı savaş atmosferini körükleyerek, kendi iç sorunlarının çözümü olarak kullanmak için önemli bir fırsat saydı. Kuşkusuz içte zor duruma düşen burjuvazinin klasik tavrıdır bu. Öte yandan Türk burjuvazisi basit bir biçimde içteki sorunları halletmekten öte, muhtemel bir savaşın haritada yaratacağı değişikliklerden de yararlanmayı planlıyordu.

Türk burjuvazisinin içerdeki sorunları halletmek hevesi ile emperyalist güçlerin Ortadoğu üzerine planlarının dolaysız bir biçimde içiçe geçmiş bulunması, Türk burjuvazisinin emperyalizmin "sadık köpeği" rolünü bu denli hevesle üstlenme çabasını da daha anlaşılır kılmaktadır.

Bu içiçe geçiş, kendini Kürt sorununda ifade etmektedir. Emperyalizm, kendinin denetimindeki bir özerk Güney Kürdistan'ın Ortadoğu'daki denetimi açısından elverişli olacağını planlıyor. Fakat Kürt sorununun bir "bağımsızlık" sorunu olarak algılanmasına ve bu sorunun devrimci bir tarzda çözümüne de kesinlikle karşı duruyor. Böyle bir strateji, PKK'nın kesinlikle devre dışı bırakılması zorunlu kılmaktadır. Türk burjuvazisi ile emperyalizmin üzerinde kesin olarak anlaşmaları nokta budur.

PKK'nın devre dışı bırakılabildiği bir durumda, Güney Kürdistan - da bir özerk Kürt Cumhuriyetinin kurulması emperyalizm açısından istenilir bir seçenektir. Burjuva basının Talabani'yi Kürtlerin resmi ve meşru lideri olarak tanıtmaya çabasının bu planla doğrudan bir ilgisi vardır.

Türk burjuvazisi, Kürt sorununun bu tarz bir çözümünü "PKK belası"ndan kurtulucağını umut etmektedir. Ayrıca kurulacak bir "özerk Kürt Cumhuriyeti"nin vasisi rolünü üstlenmek istemektedir. Kürtçe konuşma yasağının kaldırılması bu vasi rolüne hazırlanmanın bir ürünüdür. Nitekim Talabani Özal'dan övgü ile söz ederek, Türk devletinin vasiliğine soğuk bakmadığı yönünde bir mesaj vermektedir.

Körfez krizi, Türk burjuvazisine Kürdistan'da tamamen zorbalığa dayalı bir takım manevralar için bir imkan haline gelmiştir. Bu daha önceleri başlatılan sürgün ve boşaltma politikalarının pervasızca uygulanmasına zemin hazırlıyor.

Kürdistan dağlarının" NATO güçleri" tarafından bombalanması gündeme geliyor.

Kürdistan'da devlet yoğun bir operasyona giriyor. Yalnızca Nusaybin, Tunceli ve Elazığ'da 150'ye yakın kişi gözaltına alınıyor vb.

Körfez savaşı, Irak'ın Kuveyt'ten çıkarılmasını sağlamaktan çok öte, bölgede yoğun bir yeni düzenleme çabasını ifade etmektedir. Türkiye bu yeni düzenlemede kritik bir önem taşıyor.

Türk burjuvazisi, Körfez krizini aynı zamanda işçi sınıfının fiili önderliğinde yükselen toplumsal muhalefet hareketini dizginlemek amacıyla da kullanmaktadır.

Körfez krizi sırasında 115 bin işçi grevdeydi ve bu sayı gittikçe artmaktaydı. İşçiler son on yılda kaybettikleri ekonomik hakları almakta kararlı oldukları gibi, artık bu hakların kalıcı olması için demokratik bir takım kazanımların da sağlanması gerektiğini düşünüyorlar ve bunun gerçekleşmesi için de her şeyden önce "Özal Hükümeti"nin düşürülmesinin zorunluluğuna inanıyorlardı.

Burjuva hükümet, daha henüz grevlerin başladığı ilk günlerden itibaren ülkeyi "savaş atmosferi" içine sokmaya çalışarak, mevcut

grevlerin ertelenebilmesi için elverişli bir ortam yaratmayı planlıyordu. Fakat Zonguldak işçilerinin Ankara'ya yürüyüşü ve bu yürüyüşün aynı zamanda "savaş aleyhtarı" bir gösteriye dönüşmesi Türk burjuvazisinin hesaplarını bozabilecek bir olaydı.

Bu dalgayı ancak, burjuvaziye sadık sendikacılar aracılığıyla önce Zonguldak işçilerini yalnız bırakarak, ardından Ş. Denizer'i "ikna ederek" geriye çekebildiler.

Nihayet bugün grevler ertelenmiş bulunuyor. Aslında bunun bir grev ertelemesi değil, "grev yasağı" olduğu da herkesce bilinmektedir. Artık işçiler bir daha greve çıkamayacak, 60 gün sonra anlaşma sağlanamazsa sözleşme YHK tarafından imzalanacak. Bununla ne anlama geldiğini artık Türkiye işçi sınıfı çok iyi bilmektedir.

Burada saptanması gereken bir başka nokta, işçi sınıfının yoğun bir eylemlilik döneminin ardından bu "grev erteleme" kararları karşısındaki suskunluğudur. Bir kaç pasif protesto dışında işçi sınıfının bir karşı çıkışı söz konusu olmamıştır. Topkapı'da, metal işkolunda küçük çaplı yürüyüşler ve yemek boykotları olmuş, Zonguldak'ta grev erteleme kararını duyan işçiler sendikaya bu durumu görüşmeye gitmişler, sendikacıların "çalışacağız" demeleri üzerine sesizce yeraltına inip çalışmaya başlamışlardır.

Bu bize işçi sınıfı eyleminin zayıf yanı hakkında bir somut bilgi vermektedir. İşçi sınıfı henüz örgütsel olarak sendikal örgütlülüğü aşamamıştır. Eylem biçimlerinde barışçıl yöntemlerin dışına henüz çıkamamaktadır. Sendikacılar ise işçi hareketinin bu düzeyde kalması için özel bir çaba harcamaktalar. "Grev ertelemeleri" karşısında sendikalar Danıştay'a başvurmaktan öte bir tepkiyi düşünmek bile istemiyorlar.

Türk burjuvazisi, Körfez savaşını işçi sınıfının toplu iş sözleşmelerinde kısmen kazanmış olduğu hakları zamlarla yeniden almaktan öte, ayrıca savaşın ek faturasını da işçi ve emekçi kesimlerden çıkarmak için kullanıyor. Özellikle KİT ürünlerine ardı ardına gelen zamlar, adeta bir savaş vergisi işlevini görmektedir. Elektrik, şeker, demir-çelik, kağıt, tekelle ve ulaşım alanındaki zamlarla enflasyon bir tırmanışa geçmiş bulunmaktadır.

İşçi sınıfının sağladığı nispi ekonomik kazanımları etkisizleştirmenin diğer bir yöntemi de, Körfez krizinden bu yana başvuru olan toplu

tsikatlardır. Körfez krizinden bu yana 200 bine yakın işçi işten çıkartılmıştır. İşten çıkarmaların bir boyutunu asgari ücretle yeni işçi alarak işverenin “ekonomik yükten” kaçınması oluşturuyorsa, hiç kuşkusuz diğer önemli boyutunu da öncü işçilerin fabrikalarından uzaklaştırılması oluşturmaktadır. İşverenlerin işten çıkarmalarda bunu gözettiği açıktır.

İşçi sınıfı, Kürt halkı ve diğer emekçi kesimler üzerinde amansızca bir terör uygulayan Türk burjuvazisi, bir yandan da 141-142, Kürtçe konuşma serbestisi gibi, aslında ciddi hiç bir değişiklik getirmeyen yasal değişiklik önerileriyle “demokrat” gözükmeye önem veriyor.

Türk burjuvazisini bu özeni göstermeye iten nedenlerden biri, işçi sınıfı ve diğer toplumsal muhalefet odakları ile Kürt halkını bu tip gündemlerle bölmeye çalışmak ve tereddüte düşürmekse, diğer nedeni de Batı dünyası ile bir bütünleşme fırsatı yakalamış olan burjuvazinin bu pratik bütünleşmeden AET’ye girme konusunda bazı ek olanaklar çıkarma hevesidir.

* * *

Türk burjuvazisinin, Körfez krizini içerdeki toplumsal muhalefet odaklarını etkisizleştirme yönünde kullanma eğilimi, işçi sınıfından ciddi bir tepki görmedi. Genel olarak işçi sınıfının üretimi yavaşlatma yönünde bir eğiliminden söz etmek mümkündür. Devrimci komünistler bu eğilimi politik bir tepki halinde örgütleyebilmenin yollarını aramalıdır.

Öte yandan 1991 Baharı’nın yeni bir işçi hareketi yükselişine tanıklık etmesi çok muhtemeldir. Bu yükselişin işçi hareketinin politik niteliğinin artırılması ve sınıfla sosyalist hareketin birleşmesi yönünde sağlayacağı olanaklardan yararlanılması için çabalar bugünden artırılmak zorundadır.

Önemle söylenebilecek olan şudur; yükselen bir işçi eyleminin emperyalist savaşa sınıf savaşıyla karşılık vermesi yönünde bir anlam kazanmasının, gerek emperyalizmin gerek Türk burjuvazisinin planlarını altüst etmede çok önemli bir rolü olacaktır.

Ve yaklaşan 1 Mayıs, bu açıdan da önem kazanmaktadır.

Şubat 1991

KÖRFEZ SAVAŞI VE KÜRT SORUNU

Körfez krizi Irak'ın Kuveyt'i ilhakıyla başlamış olsa da, sonraki gelişmeler sorunun bundan çok öte bir anlam taşıdığını ortaya koydu.

Şu anda bütün emperyalistler ve bölgedeki gerici devletler kriz sonrası bölgede uygulanmaya konacak gerici planların neler olması gerektiği üzerinde dikkatlerini yoğunlaştırmış bulunuyor. ABD emperyalizmi, Doğu Avrupa rejimlerinin çöküşüyle ve yeni güçler dengesinin oluşmaya başlamasıyla birlikte dünya emperyalizminin liderliğinin kendisinde olduğunu göstermek için Körfez krizini bir vesile saydı. En modern silahlarını, yarım milyonluk ordusunu Ortadoğu'ya yığdı.

Bu davranışıyla ABD emperyalizmi, Irak'ın Kuveyt'i ilhakını kendi egemenliğine karşı bir eylem olarak gördü ve kendi egemenliğinin sarsılmasına izin vermeyeceğini ortaya koymuş oldu.

Yeni dünya düzeninin yükselen mihrakı olarak Almanya, Japonya gibi güçlerin şu an için kendisiyle açıktan etki alanlarını paylaşma

kavgasına girme gücü gösteremeyeceğinin de bilincinde olarak, onları da arkasına alarak gücünü kanıtlamak istedi. Bunda başarılı da oldu. Avrupa burjuvazisi kerhen de olsa ABD'nin yeni girişimine destek verdi. Kuşkusuz bu koşulsuz bir destek değildi. Onlar da doğrudan Körfez'de görev alarak (Fransa), daha temkinli destek vererek (Almanya) gelecekte kendi bağımsız çıkarlarını kollamanın planlarını yaptılar. İşbirliği sadece, Irak'ın mevcut düzene meydan okumasını engellemeyle ve devrimci odakları tasfiye etmeyle sınırlıydı. Bundan sonra, emperyalist mihrakların bağımsız çıkarlarını dile getiren planlar gündeme geliyordu.

Bugün Ortadoğu'da çatışan ve çakışan çıkarları ifade eden bir dizi gerici senaryo uygulanmaya konulmaya çalışılıyor.

Emperyalist planların temel bileşenlerinden birini Kürt ulusal hareketi oluşturuyor.

Kürt ulusal hareketi, Türkiye, Irak, İran ve Suriye'yi içine alan geniş bir etki alanıyla, kriz sonrası oluşacak dengelerde çok önemli bir role sahiptir.

Kürtler sadece bölgede geniş bir coğrafik alana dağılmış olmalarıyla değil, Kuzey Kürdistan'da devrimci bir Kürt hareketinin varlığı ile de emperyalistlerin ve bölgedeki gerici devletlerin yoğun ilgisine konu olmaktadır.

Emperyalistler bölgede sadece etki alanlarını paylaşma, egemenliklerini sürdürme gibi kısa vadeli çıkarları için kavga vermiyorlar, devrimci kaynaşmaların yoğunlaştığı bir alan olarak Ortadoğu'da devrimci halk hareketlerini ve devrimleri tasfiye etme gibi uzun vadeli çıkarların da planlarını yapıyorlar.

Kürt ulusal devrimci hareketi, yıllardır dişe diş bir kavga ile politik etkinliğini bölgede kabul ettirmiş, Türk burjuvazisi şahsında dünya gericiliğini zor durumda bırakmıştır.

Batılı emperyalistler ve Türk burjuvazisi, şimdi devrimci Kürt hareketinin bölge çapında etkisini sınırlama, tasfiye etme ve reformist Kürt örgütlerini öne çıkararak bölgedeki egemenliğini korumanın planlarını yapmaktadır.

Bu planın en önemli ögesi, Irak'taki reformist Kürt örgütlerini öne çıkararak Kürtlerin temsilcisi olarak sunmak, bunlar üzerinden bölgedeki egemenliklerini sürdürmektir. Böyle bir plan geleneksel refor-

mist Kürt örgütlerinin de çıkarlarına uygun düşüyor. Böylece Kürt ulusal devrimci hareketinin temsilcisi olarak PKK tasfiye edilmiş olmakla kalmayacak, gelecekte emperyalizmin bölgede istediği gibi at oynatmasını sekteye uğratma potansiyeli taşıyan İran ve Suriye gibi ülkelerin Kürt hareketini kullanmasında önüne geçilmiş olacak, Türk burjuvazisi kendini tehdit eden önemli bir mihraktan, emperyalist müttefiklerinin yardımıyla kurtulmuş olacak.

ABD emperyalizmi, bölgedeki egemenliğini doğrudan kendi askeri güçleri aracılığı ile uzun süre koruyamayacağını bilincinde olarak, egemenliğini kendi denetiminden çıkmayacak ülkeler aracılığıyla sürdürmek istiyor. Tarihsel olarak Arap- İsrail düşmanlığı dikkate alındığında, ABD'nin bu gereksinimini İsrail karşılamaktan uzaktır. ABD İran'da Şahın devrilmesinden bu yana ikinci bir bölge jandarmasına gereksinim duyuyor ve yıllardır bu boşluğu doldurmanın planlarını yapıyordu.

İkinci jandarma olarak Türkiye burjuvazisi, Körfez krizinde takındığı uşakça tutumuyla, iç sorunları ile bunalmışlığı ile ABD'nin çıkarlarına yanıt verme konusunda pervasız bir tutum sergiliyor.

Türkiye burjuvazisi sadece iç sorunlarından kurtulmak için değil, emperyalist emellerini de yaşama geçirmek için bölge jandarmalığına büyük bir istek gösteriyor. Kerkük ve Musul'un ele geçirilmesi geçmişten bu yana Türk burjuvazisinin iştahını kabartan amaçlar durumundadır.

Körfez kriziyle birlikte Türk burjuvazisi, bu emperyalist emellerini gerçekleştirmeye büyük bir istek gösterdiyse de, ABD ve Avrupalı emperyalistler, bunun kendi amaçlarına zarar vereceğini düşünerek Türk burjuvazisinin bu isteklerini şimdilik gemlemiş durumda. Emperyalistler bugün için, Türk burjuvazisinin dolaylı olarak ve kendilerinin izin verdiği ölçüde bir jandarma rolü oynamasının yeterli olduğunu düşünüyorlar.

Türkiye ve Kürtler, dünya emperyaliziminin bölgedeki stratejik çıkarları bakımından iki temel halka durumundadır.

Neden? Çünkü Türkiye bölgede emperyalizmin zayıf halkalarının başında gelen bir devrim ülkesidir. Ekonomik ve politik açmazlarıyla, devrimci bir işçi hareketinin gelişmesinin nesnel olanaklarıyla, rejimi tehdit eden devrimci bir ulusal hareketin varlığıyla, bölgedeki stratejik

önemiyle Türkiye emperyalizmin temel ilgi alanlarından birini oluşturuyor.

Türkiye devrimi bu olanaklarıyla, Kürt ulusal hareketini yedeğine aldığı durumda tüm Ortadoğu'ya genişlemenin potansiyel olanaklarını içinde taşıyor.

Türkiye devrimi, Kürt ulusal sorununun, yıllardır Ortadoğu'nun en önemli sorunu olan Filistin sorununun da devrimci bir temelde çözümünü sağlamada temel ve belirleyici bir faktör olabilir. Bir dizi veri Türkiye devriminin kelimenin teknik anlamıyla dar bir ulusal devrim değil, bölgeyi temelden etkileyen, dünya devriminin yolunu açan enternasyonal çapta bir devrim olacağını gösteriyor. Bölge halklarında yaygın olan anti-emperyalist bilinç de devrimin bölgedeki etkisini kolaylaştıran diğer bir önemli faktördür.

Emperyalizm ve bölgedeki gerici devletler, planlarını hep bu gerçeği hesaba katarak yapıyorlar. Türkiyeli komünistler de bu gerçeği her fırsatta gözetmek, görevlerini bu temel gerçek ışığında belirlemek zorundadır.

Bu açıdan bakıldığında, Türkiye'ye ve bölgeye yerleştirilen Çevik Kuvvet, savaş sonrasında yaşama geçirilmesi düşünülen güvenlik sistemi, sadece ve hatta esas olarak bölgedeki güçlerin emperyalizmin çıkarları temelinde dengelenmesi amacına yönelik değil, devrimci kaynaşma alanı olarak bölgede emperyalizmin stratejik çıkarlarını korumaya da yönelik planlar durumundadır.

Savaş nasıl sonuçlanırsa sonuçlansın, bölgede devrimci kaynaşmanın artması sonucunu doğuracaktır. Bölgede bir çok gerici rejim diken üstünde oturuyor. Emperyalistlerin planları devrimci kaynaşmanın doğuracağı tehlikeleri en aza indirme, bölgedeki huzursuzluğu kendi amaçları doğrultusunda kullanmanın planlarıdır.

Irak'ta Kürtlere bir federasyon çerçevesinde verilmesi düşünülen tavizler, Türk burjuvazisinin Kürtlere vermeyi planladığı kısmi kültürel haklar vb. bütün bunlar, devrimci odakları tasfiye etme planlarıdır.

Türk burjuvazisi ve emperyalistler bir yandan devrimci bir Kürt hareketinin tasfiyesi temeline oturan kısmi tavizlerle Kürt hareketini denetimlerine almaya çalışırken, diğer taraftan da Kürt köylerini bombalayarak, bölgeyi insansızlaştırma planlarını yaşama geçirerek, Kürt tehdidinden kurtulmaya çalışıyor.

Emperyalistlerin ve Türk burjuvazisinin gerici planlarını teŖhir etmek ve bozmak, bugün komünist hareketin acil ve ertelenemez görevi durumundadır. Körfez krizinin bir kez daha ortaya koyduğu en çıplak gerçeklerden biri de budur.

Ŗubat 1991

ABD VE KÜRT SORUNU

Ortadoğu'nun emperyalizmin dünya stratejisinde önemli bir yer işgal ettiği biliniyor. Bölgenin zengin petrol yataklarına sahip oluşu ve jeopolitik önemi, emperyalistlerin dikkatlerini bu bölge üzerinde yoğunlaştırmalarına neden oluyor.

İran-Irak savaşının yarattığı elverişli koşullardan yararlanarak güç kazanan Kürt ulusal hareketi ise, emperyalistlerin bölgeye artan bir ilgi göstermelerine neden olan temel bir diğer etkidir.

Her zaman potansiyel devrimci bir kuvvet olan Kürt ulusal hareketinin doğacak bir boşluktan da yararlanarak denetim dışı bir gelişme göstermesi, başta ABD olmak üzere emperyalistlerin ve bölge devletlerinin en büyük korkusudur.

Nitekim son aylarda İran'ın Irak Kürtleriyle işbirliği yaparak savaşa Kürt unsurunu bulaştırması, savaşın bir anda zengin petrol yataklarının bulunduğu Güney Kürdistan üzerine kayması ve dolayısıyla bir Kürt devletinin kurulması ihtimalinin belirmesi,

emperyalistleri ve bölge devletlerini iyice kaygılandırmıştır.

Bu ve benzeri gelişmeler, emperyalistleri, Ortadoğu'daki politikalarında ne tür değişiklikler yapabilecekleri ve bölgedeki olası yeni yönelimlerinin neler olabileceği konusundaki tartışmaları yoğunlaştırma ve hazırlıklarını hızlandırmalarına yolaçıyor. ABD ve diğer Batılı ülkelerin Kürt sorununa ilişkin yaklaşımını içeren tartışmalar ve hazırlanan raporlar bu hazırlıkların bir bölümünü oluşturuyor.

Görünen o ki, ABD ve diğer Batılı emperyalistler kendi denetimleri dışındaki bir Kürt hareketinin, bölgedeki dengeleri sarsacağı kaygısıyla, direk ya da bölge devletleri aracılığıyla denetimleri altına almanın yollarını arıyorlar.

ABD'nin geçtiğimiz aylarda dünya basınına konu olan ve başta *2000'e Doğru* dergisi olmak üzere Türk basınına da yansıyan raporları bu bakımdan oldukça dikkat çekiciydi. *2000'e Doğru* dergisinde "Pentagon'un Kürt Senaryosu" başlığıyla verilen habere bakılırsa, ABD'nin Kürt hareketinin yükseldiği, Güney Kürdistan'da olası bir çözümün kendisini dayattığı günümüz koşullarında, Irak ve Türkiye'deki Kürtleri kapsayacak Türkiye'ye bağlı federe bir Kürt devleti şeklinde bir tasarısı da var.

2000'e Doğru dergisinde çıkan ilgili habere göre, benzer bir plan 1965 yılında da Türk hükümetine öneriliyor; ancak, "Kürtlere otonomi"yi içerdiği gerekçesiyle Türk yetkililerince kabul edilmiyor. Böylece, ABD, bu planı, günümüzde Türk burjuvazisinin son 4 yıldır başını ağrıtan, radikal oluşu ve ulusal bağımsızlığı hedeflemesiyle tehlikeli olan, ve üstelik, belirli bir destek de gören PKK Hareketi ile uğraştığı koşullarda, yeniden dayatıyor.

ABD'nin senaryosu şöyledir: İran-Irak savaşının İran'ın lehine sonuçlanması, buna bağlı olarak; Kerkük ve Musul'un statüsünde bir değişiklik ihtimalinin belirmesi koşullarında -olası bir Kürt devletinin kurulması gibi-, Türkler, Kerkük ve Musul üzerindeki "tarihsel" haklarını da hatırlayara k(!) Kerkük'ü işgal edip, bölgeyi denetim altına alacaklar... Irak ve Türkiye'deki Kürtlerin Türkiye'ye bağlı federe bir Kürt devleti çerçevesinde bir araya getirilmesi de -herhalde-bundan sonra gündeme gelecektir.

ABD'nin bu planı ikili bir amaç taşıyor.

Birincisi: Bölgedeki Kürt ulusal hareketinin giderek radikalleşmesini ve kendi denetimi dışında bir gelişme göstermesini engellemektir. ABD'nin Kürtlere yönelik bir takım ılımlı tavizlerden yana görüntüler sergilemesi de bu amacı taşıyor. O, bu yolla, aynı zamanda ileride kendisini dayatacak bir çözümün kendi denetimi dışına çıkmamasının hazırlığını yapmış oluyor.

İkincisi: Bu plan, ABD'nin, Türkiye aracılığıyla Musul ve Kerkük petroleri dahil olmak üzere, Ortadoğu'daki petrol kaynakları üzerinde denetim kurma planıdır. O, bunu, Kürt sorununu Türk burjuvazisi üzerinde bir baskı unsuru olarak kullanmak yoluyla gerçekleştirmek istiyor. ABD'nun Ermeni sorunundan sonra Kürt sorununu da gündeme sokması bu amaçladır.

Gerek emperyalistlerin gerekse de gerici bölge devletlerinin sorunu, Kürtlerin sorunları değil kendi emperyalist amaçlarıdır. ABD ve Batılı emperyalistlerin bugün liberal bazı önlemlerden (kültürel özerklik vb.) yanalmış gibi görünmeleri yanıltıcıdır. Kaldı ki bu, tarihsel birikimin, bu temel üzerinde yükselen demokratik ve sosyalist hareketin ve ulusal Kürt hareketinin giderek artan baskılarının sonucudur.

ABD, İran ve Irak'taki Kürt örgütlerinin uzlaşmacı, İran'la işbirliği yapmaları örneğindeki gibi, gerici bir devlete yaslanıp bir diğerine karşı mücadele etmeye yatkın ve otonomi ile sınırlı bir amaca sahip olmalarından yararlanarak, Kürt ulusunu (ve Kürt hareketini) yeni tuzaklara çekmeye çalışıyor.

ABD'nin önerdiği türden çözümler sahte çözümlerdir. Otonomi burjuva anlamda bile tam bir çözüm değildir.

Tecrübe defalarca kanıtlamıştır ki, gerici bir devlete yaslanıp bir diğerine karşı mücadele etmekle özgürlük elde edilemez.

Gerçek bir özgürlüğe giden yol, ayrı ayrı, her devletteki işçi hareketiyle birlikten geçiyor. Özgürlük ancak bu birlik sağlandığı ölçüde umulabilir.

Gerçek çözüm bu gerici devletlerin yıkılması, iktidarın işçi ve emekçilerin eline geçmesidir. Kürt halkına gerçek bir özgürlüğü ve geleceği ancak böyle bir iktidar sağlayabilir.

Haziran 1988

TALABANİ ABD' DE NE ARIYOR?

S. Metin

Irak Kürdistanı'ndaki en büyük Kürt örgütlerinden biri olan Kürdistan Yurtseverler Birliği (YNK)'nin Genel Sekreteri Celâl Talabani geçtiğimiz Haziran (1988) ayında ABD'ye sürpriz bir ziyaret yaptı. Ziyaretin YNK ile PKK arasında bir ittifak protokolünün imzalandığının açıklanmasından sonra gerçekleştirilmesi dikkat çekiciydi. Öte yandan, Talabani'ye ABD'ye giriş vizesi verilmesi ve daha da önemlisi, uzun bir aradan sonra ilk kez bir Kürt liderin ABD tarafından resmen kabul edilip, kendisiyle yüzyüze görüşülmesi oldukça anlamlıydı.

ABD'nin Kürt politikasında yeni bir yönelim içinde olduğu ve Kürt sorununa her geçen gün artan bir ilgi gösterdiği biliniyordu. Talabani'nin ziyareti, her şeyden önce bu gerçeği bir kez daha doğruladı.

ABD'de Talabani'ye beklenilenden de fazla ilgi gösterildi. Başta Dışişleri ve Savunma bakanlıkları çevreleri olmak üzere, Talabani ile çeşitli düzeylerde görüşmeler yapıldı. Ayrıca da, bizzat Dışişlerinin

bilgisi ve olanakları dahilinde Talabani'ye "açık forum" denilen bir kaç konferans da verildi. Talabani bu konferanslarda sadece Kürt sorununu ve bu sorunun çözümüne ilişkin düşüncelerini anlatmadı. Yanısıra ABD'nin konuya yaklaşımı ve görüşmelerde edindiği izlenimleri de açıkladı. Talabani, bu konferanslarda, ABD'nin Kürtlere yönelik tutumunun hiç de daha önce düşündükleri gibi olmadığını belirtiyordu. "*ABD'nin tutumu konusundaki görüşlerimiz*", diyordu: Talabani, "*yanlış anlaşılmalardan kaynaklanıyormuş. Hayalmiş. Bu gezim sırasında bunların hayal olduğunu anladım. Amerikalılar tutumlarını açıklığa kavuşturdular.*"⁽¹⁾

Talabani, bu açıklamasını güçlendirmek için, 1984 yılında Irak yönetimi ile kendi aralarında imzalanma aşamasına kadar ilerleyen "özerklik anlaşması"na da değiniyor ve şöyle diyordu:

"Bize özerklik tanıyan ve Irak Kürdistanı'nın sınırlarını genişleten ve Kerkük'ün de Irak Kürdistanı'nın bir parçası olduğunu belirten bu anlaşma uzun müzakerelerden sonra bitirildi. Tek iş imzaya kalmıştı. Irak hükümeti son anda imza atmadı. Gerekçe olarak da Türk hükümetinin yoğun baskısı gösterildi. Ayrıca ABD'ninde engelleme yaptığı söylendi. Ancak, buradaki görüşmelerimiz sırasında Amerikalılar bana bunun doğru olmadığını söylediler ve tam aksine Kuzey Irak'da adil ve barışçı bir çözüme karşı olmadıkları konusunda güvence verdiler."⁽²⁾

Talabani, ABD'nin Kürtlerin bağımsız bir devlet kurmalarına karşı çıktığını belirtiyor, ancak "*ABD, Irak'ın toprak bütünlüğünün korunması koşuluyla Kuzey Irak'taki Kürtlerin kendi kaderini tayin hakkını kullanmalarına ve bu çerçevede özerk bir statü kazanmalarına karşı değil*" diyor, ve bundan duyduğu hoşnutlukla "*biz gerçekçiyiz. Gerçekçi kişiler olarak hedefimiz, Kuzey Irak'da özerk bir statü kazanmaktır*" diye ekliyordu.⁽³⁾

Talabani, bu arada, büyük çoğunluğu Türkiye'de olmak üzere, Türkiye, Irak, İran ve Suriye'de toplam olarak yaklaşık yirmi milyon Kürdün yaşıyor olmasına ve bunun potansiyel bir kuvvet olarak bölgedeki statüko ve güçler dengesi açısından taşıdığı anlama dikkat çekiyor, bu potansiyel kuvvetin 20. yüzyılın sonunda kırk milyonu bulacağına vurgu yapıyordu. O, bununla süper güçlerin bölgedeki "Kürt faktörü"nü ve gelişen Kürt hareketini görmezden gelemeyece-

ğini anlatmak istiyordu. ABD yetkili çevrelerinin kendisine gösterdiği ilgiyi de bunun kanıtı sayıyordu.

Açıktır ki, bütün bu açıklamaların özü ve esasını ABD'nin desteğini kazanma çabası oluşturuyordu. Talabani bunu gizlemiyor ve bir süre önce *Kürdistan Pres* muhabiri ile yaptığı röportajda, "Biz herkesin kapısını çalmaya hazırız", "Moskova'ya gider Tavari (yoldaş) beni dinliyor musun deriz. Hayır derlerse,bizde, Berline'e gideriz. Londra'ya gideriz, Waşingtona'a gideriz"⁽⁴⁾ şeklindeki açıklamasına benzer bir açıklamayı bir kez daha yineliyor ve "ABD Ortadoğu'da Türkiye'yi, Irak'ı ve başka devletleri destekliyor. Bizi neden desteklemesin"⁽⁵⁾ diyerek açıkça ABD'den destek istemeye geldiğini ve bunda da umutlu olduğunu belirtiyordu.

Emperyalist güçlerin sorunu hiçbir zaman halkların özgürlüğü sorunu değildir. Onların, zaman zaman ulusların kendi kaderlerini tayin hakkından söz etmeleri de, ulusal sorunların adil ve barışçı çözümünden yana oldukları şeklindeki açıklamaları da emperyalist politika ve çıkarlarını gizlemeyi amaçlayan yalanlardır.

Emperyalistlerin o anki çıkarlarının gereği olarak verdikleri söz- lere ise inanılmaz. Ulusların geleceği için bir güvence olarak kabul edilemez. Ulusal sorunların adil ve barışçı çözümü de belirli bir gücü gerektirir. Emperyalistlerin, kendi güçlerini ulusların kaderlerinin adil ve barışçı çözümü için kullandıkları ise görülmemiştir.

ABD'nin verdiği sözler, dört devletin sınırları içinde, başta kendi kaderini tayin hakkı olmak üzere, her türden haktan yoksun olarak yaşayan yirmi milyon Kürdün ulusal sorununun çözümü için bir güvence olamaz.

ABD'nin bölgede statükoyu değiştirecek köklü bir değişikliğe karşı olduğunu Talabani'nin kendisi söylüyor.ABD'nin, sözgelimi, Irak Kürdistanı'ndaki,Kürtlerin, Irak'ın toprak bütünlüğünü korumak kaydıyla özerk bir statüye kavuşturulmasından yana olduğu yollu sözlerine de fazla itibar edilmemelidir. Çünkü bu, uluslararası etken- lerin yanısıra, İran ve Irak'ın kendi aralarında 8 yıldır sürdürdükleri savaştan dolayı güçten düştükleri, buna karşın bölgedeki Kürt hareke- tinin gelişip belirli bir güce ulaştığı, deyim yerindeyse bölgede statü- koyu değiştirme potansiyeli taşıdığı koşullarda ileri sürülmektedir. Bu bakımdan da, emperyalistlerin, sınırlı da olsa Kürtlerin de bazı haklara

sahip olması gerektiğini hatırlamaları tamamiyle bugünkü koşulların dayatmasından dolayıdır ve günün olgusudur.

Koşulların Kürtlerin aleyhine değiştiği bir aşamada bugün verilen ya da verilecek sözlerin de unutulacağı her türlü kuşkunun ötesindedir.

Herşey bir yana ABD'nin her türden özgürlüğün düşmanı bir merkez olduğu, onun asıl amacının Kürt hareketinin radikalleşmesini engellemek ve onu ehlileştirerek bölgede statükoyu değiştirecek bir yönde gelişmesini durdurmak olduğu açıktır. Onu Kürtlerin özgürlüğü değil, bölgedeki çıkarları ilgilendirmektedir. ABD'nin Kürt politikası da bu çıkarlara uyarlanmış bir politikadır. Ona göre petrol adaletten önce gelir. Dolayısıyla zaferi ABD'nin desteğine bağlamış bir strateji iflas etmeye mahkumdur.

Öte yandan bölgedeki gerici güçlerin koşulların kendileri için elverişsiz olduğu, buna karşın Kürt hareketinin fiilen özerk bölgeler yaratacak denli geliştiği bugüne benzer durumlarda Kürtlere çeşitli vaadlerde buldukları, ancak güçlerini toparladıktan sonra verilen tüm sözlerin ve yapılan anlaşmaların hasıraltı edildiği, özetle Kürtlerin yeniden eski koşullara mahkum edildikleri bilinir.

Bu durumun bir çok örneği vardır ve en yakın örneğini ise 11 Mart 1970'de Barzani ile yine bugünkü Irak yönetimi arasında imzalanan "özerklik anlaşması" oluşturuyor. Sözkonusu anlaşma Barzani ve Saddam Hüseyin tarafından radyoda da ilan edilmiş ve en kısa sürede uygulanmasına geçileceği belirtilmişti. Ne varki, anlaşmanın gerekleri yerine getirilmemiş, getirilmediği gibi bir süre sonra Kürtlere yönelik yeni katliamlara başvurulmuştu. Bu, Kürt kuvvetlerinin kendi topraklarından sürülüp atılmasıyla son bulmuştu.

Bütün bunları herkesten önce, sözkonusu dönemde Irak Kürdistan Demokrat Partisi (I-KPD)'nin politbürosunda görev yapan Celâl Talabani'nin bilmesi gerekir.

Şu bir gerçek ki, bölgedeki Kürt hareketi kendi gücüne yaslanmak ve gerçek devrimci müttefikler aramak yerinc, hep gerici devletlerin kendi aralarındaki çelişki ve çatışmalara bel bağlama, gerici devletlerden birine yaslanıp bir diğerine karşı mücadele etme, bir başka anlatımla büyük devletlere ve emperyalist politika izleyen iktidarlara yaslanarak, kendisine onlardan müttefikler arayarak zafere ulaşma stratejisi izliyor. Bu Kürt ulusal hareketinin en büyük zaafını oluşturu-

ruyor.

Hareketin sürekli böyle bir seyir izlemesinin bir nedeni de, onun hiçbir dönem tutarlı radikal bir önderliğe kavuşmamış olması ve hareketin başında feodal ve burjuva unsurların duruyor olmasındandır. Büyük devletlerin ve bölgedeki gerici iktidarların Kürt hareketini zaafa uğratmaları da bu güçler sayesinde mümkün olabilmıştır.

Kürt ulusal hareketi - Türkiye Kürdistanı'ndaki PKK hareketi dışta tutulursa- hala da radikal bir önderliğe kavuşabilmiş değil. Hareketin önderliği bugün de burjuva ulusal bir önderliktir. Celâl Talabani de işte böyle bir önderliği temsil ediyor. Burjuva nitelikli her ulusal hareketin karakteristik özelliği olan, gerici ve emperyalist devletlerle şu ya da bu düzeyde, şu yada bu biçimde uzlaşma, Celâl Talabani'nin temsil ettiği hareketin de özelliğidir. Bu aynı zamanda Celâl Talabani'nin Washington'da; her türden gericiliğin kaynağı ve özgürlüklerin yok edicisi emperyalistlerin dünya halklarını köleleştirmek için planlar yaptıkları bu merkezde ne aradığı sorusunun da cevabı oluyor.

Tarihin de gösterdiği gibi, burjuva ulusal hareketler burjuva devletlerden veya çevrelerden zaman zaman yardım almıştır ve alabilir. Ancak her alınanın, büyük devletlerle ve emperyalist politika izleyen her hükümetle kurulan ilişkilerin bu türden bir de bedeli vardır.

Bugüne değin bu türden ilişkilerin Kürt ulusal hareketi ve Kürt halkı için bedeli hep ağır bir yıkım olmuştur. Bunun en yakın bir örneğini ise Barzani'nin 1970'lerde ABD ve İran ile kurduğu ilişkiler oluşturuyor.

Bilindiği gibi, Barzani de özellikle 1972'den itibaren İran Şahlığı aracılığıyla ABD ile ilişkiye geçmiş, kurtuluşu adeta ABD desteğine bağlamıştı. Kuşkusuz ki Barzani bir hain değildi, o da "adalet" arıyordu. Ne varki, ilişkiye girdikleri "adil" değillerdi. Nitekim İran Şahlığı 1975'te Cezayir'de Irak yönetimi ile anlaşınca, Barzani'ye sağladığı sözde desteğin de bir anlamı kalmayacak ve Barzani hareketi Irak yönetiminin boy hedefi haline gelecekti. ABD ise Barzani'yi çoktan unutmuştu. ABD bencil çıkarlarını ve petrolü, adalete tercih etmişti.

Barzani Irak yönetiminin saldırıları karşısında direnme gücünü dahi göstermeyip, yüzlerce peşmergesi ile birlikte İran'a sığındı. Bu sonuç Barzani için tam bir trajedi olurken, Irak'taki Kürt hareketi ve Kürt halkı için acı bir yıkımdı. Bölgedeki Kürt ulusal hareketi Talabani'nin

ABD ile yeniden ilişkiye geçtiği ve bunu geliştirmeye çalıştığı günümüz koşullarında da aynı tehlike ile karşı karşıyadır

Talabani'nin Washington'a ayak basar basmaz, ayağının tozu ile ABD'nin bölgedeki Kürt sorununun adil ve barışçı çözümünden yana olduğunu ve bu konuda kendisine güvence verdiklerini propaganda etmesi, dolayısıyla ABD hakkında hayal yayması ve daha da önemlisi, Ortadoğu'da adeta ABD'nin yeni bir müttefiği olmaya aday biri gibi davranması da bunun ifadesiydi.

Talabani Washington'da sadece diplomasi yapmıyordu. Yaklaşımları da geleneksel pragmatik yaklaşımlardan öte bir yön taşıyordu. Sözgelimi O, Irak-İran-Türkiye ve Suriye'deki bütün Kürtleri kastederek "20. yüzyılın sonunda Kürtlerin nüfusu 40 milyona çıkacaktır" derken tam da bir mal sahibi gibi konuşuyor ve adeta Kürdistan'ı pazarlamaya çalışıyordu. Bu bile Talabani'nin ABD ile kurmak ve geliştirmek istediği ilişkinin niteliği ve bedelinin ne olacağı konusunu aydınlatmaya yeterlidir.

Talabani'nin bugünkü gerici İran yönetimi ile sürdürdüğü ilişkiler, İran yönetimi ve İslam fanatizmi hakkında ileri sürdüğü düşünceler ise Kürt ulusal hareketi açısından bir başka tehlike oluşturuyor. Talabani *Kürdistan Press* muhabiri ile yaptığı ve bu gazetenin 34. sayısında yayınlanan röportajda bir soru üzerine kısaca Ortadoğu'daki genel duruma değiniyor ve ardından İran-İrak savaşı ve İran yönetiminin niteliği hakkındaki görüşlerini açıklıyor. Talabani, özetle, İran'ın anti-emperyalist bir savaş yürüttüğünü açıkladıktan sonra, bugünkü İran rejiminin nasıl makul, Kürtler bakımından kabul edilebilir bir rejim olduğunu anlatmaya çalışıyor. Şöyle diyor: "... bir gün YNK ile İran arasında anlaşmazlık çıksa bile, islam cumhuriyeti Kürtlerin varlığı üzerinde tehlike değildir."⁽⁶⁾ Buna kanıt olarak da fanatiklerin "millet" değil "ümme" anlayışını gösteriyor. Talabani İran yönetimi ile ilişkilerine meşru temel yaratmak için her yola başvuruyor. Ne ki gerçekler Talabani'yi yalanlıyor.

Bir kere bugünkü gerici İran yönetimi hakkında adeta ilerici olduğu imajını yaratmak ve Kürtler için bir tehlike olmadığını ileri sürmek gerçeğitesyüzetmektir. Bilindiği gibi bugünkü İran yönetimi İran'daki faşist diktatörlüğün yıkılması sürecinde diğer şeylerin yanısıra Kürtlere otonomi hakkı da tanıyacağını açıklamıştı. Ancak çok geçmeden

verilen sözler unutuldu ve birçok kez İran Kürdistanı'na saldırılar düzenlendi, Kürtlerin yerleşim merkezleri bombalandı.

İran Kürdistan DemokratPartisi (İ-KDP) genel sekreteri A.Qasımlu, 1981 yılında Armanç ile röportajında, İran yönetiminin 1979 yılında Kürtlere cihat açtığını, Kürt hareketini ezmek için saldırdığını, tüm iyiniyetli görüşmelere rağmen otonomi planlarının kabul edilmediğini ve kendilerine, "*Sizin demokratik ve otonomi istemlerinizi kabul etmiyoruz. Biz artık Kürt temsilcileriyle görüşmeleri kestik. Tek çıkar yolunuz silahlarınızı bırakın ve bize teslim olun*" cevabını verdiklerini belirtiyor." 1980'de Tahran kuvvetleri yeniden savaşı başlattılar. Sanandac, Saqez ve Banê kentlerini bombaladılar ve yerle bir ettiler. Yalnız Sanadaj'da yaklaşık 3000 Kürt öldürüldü" (7)

İran yönetiminin bu tutumunun Türkiye ve Irak'taki gerici ve faşist iktidarların Kürtlere ilişkin tutumundan ne farkı var? Kürt yerleşim merkezlerini bombalayarak sadece bir kentte 3000 kişinin ölümüne neden olan İran yönetimi ile, geçtiğimiz aylarda Irak Kürdistanı'nı kimyasal bombalarla yakıp-yıkıp ve 5000'ni aşkın Kürdün ölümüne yol açan Saddam Hüseyin yönetimi arasındaki fark ne? İran Kürtlere yönelik zulüm ve boyunduruk altında tutma politikasını bugün de sürdürmüyor mu?

Talabani yaşanmış ve hala yaşanan gerçekleri unutturmaya çalışıyor. Bugünkü İran devletinin aynı zamanda bir ulusun, ezen ulus olarak Farsların egemenliğini ifade ettiği gerçeğini gizlemeye çalışıyor. Yanısıra, Kürt halkına çağdışı bir rejimin kabul edilebilir olduğunu söylemiş oluyor. Halkına yıkım ve açından başka bir şey vermiyen kanlı mollalar rejimini şirin gösterirken, aynı zamanda, İran halkına saygısızlık etmiş oluyor. Onu bütün bunları söylemeye ve uygulamaya iten ise milliyetçiliğin bencil tabiatıdır.

Talabani'nin İran sevdası eski bir sevdadır. 1970'lerde henüz Irak-KDP'nin çiçeği burnunda bir politbüro üyesiyken de İran dost ve müttefik olarak görülüyordu. Hatta Talabani Barzani ile uzlaşmaz bir anlaşmazlığa düşüp Irak'ı terketmek zorunda kaldığında İran'a, Şaha sığınmıştı. Özellikle 1972'lerde Barzani tarafından geliştirilen, Talabani'nin de sorumlu olduğu İran ilişkilerinin bedelinin ne olduğu ise biliniyor.

Talabani bugünkü İran yönetimi ile sıkı ilişkiler içindedir. Dahası,

Talabani'nin yanısıra, Mesut Barzani'nin liderliğini yaptığı Irak Kürdistan Demokrat Partisi de dahil, Irak'taki Kürt örgütleri geçtiğimiz günlerde silahlı güçleriyle Irak'a karşı bizzat İran'la birlikte savaştılar. Bu durumun bölgedeki gerici devletler arasındaki çelişki ve çatışmalardan yararlanınakla pek ilgisi yok. Zira artık, Talabani'nin ağzından dile geldiği üzere, İran stratejik bir müttefik olarak görülüyor. İran'la ilişki de stratejik bir müttefik, bir dostla kurulan bir ilişkidir.

Her şey bir yana, bu ilişki İran yönetiminin gerçek yüzünü gizlemekten ve İran'daki (ve dolayısıyla genel olarak) Kürt halkının özgürlük mücadelesine zarar vermekten başka bir şeye hizmet etmiyor.

Gerici İran yönetimi 8 yıl gibi uzun bir süredir Irak'la savaşıyor. Bu yıpratıcı savaş onu her geçen gün güçten düşürmekteydi. O'nun Kürtlerle ittifak yapmasının, Irak'a karşı savaşta Kürtleri yanına almasının gerçek nedeni de budur. Bu ittifakı, sıkıştığı, sıfırı tüketmek üzere olduğu bir aşamada gündeme sokması da bunu doğruluyor. İran için koşulların nispeten kendi lehine gelişeceği bir aşamada ya da savaşın şu veya bu şekilde sonuçlanacağı şartlarda Kürtlerle ittifakın bir anlamı da kalmayacaktır. İran, Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkının gerçekleştirilmesinden yana değildir, olamaz. Kürtlerin bu yönlü her talebini ise bugüne kadar yaptığı gibi ezmeye çalışacaktır.

Temmuz 1988

KAYNAKLAR

- 1- Hürriyet, 25 Haziran 1988
- 2- agg.
- 3- agg.
- 4- Kürdistan Press, Sayı:35, s.7
- 5- Hürriyet, 25 Haziran 1988
- 6- Kürdistan Press, Sayı:34
- 7- Armanc, I-KDP Genel Sekreteri A.Qasımlu ile röportaj

BU SON OLACAK MI?

S. Metin

Yıllardır Türkiye, İran ve Irak'ta Kürtlerin ulusal bir hareketi gelişmektedir.

Bu hareket, bir çok kez, özellikle bu devletlerin kendi aralarındaki çelişki ve çatışmaların yoğunlaştığı dönemlerde, konjonktürel avantajlardan da yararlanarak yükselişe geçmiş, kısmi bazı başarılar elde etmiş, ama her seferinde yenilgiye sürüklenip yıkıma uğramaktan, günümüzdeki gibi trajik durumlara düşmekten de kurtulamamıştır.

Kuşkusuz bunun temel nedeni hareketin burjuva milliyetçi bir önderlik altında gelişiyor olmasıdır.

Her üç devlette de Kürt ulusal hareketi diğer uluslardan işçi ve emekçi yığınların demokratik ve devrimci hareketinden yalıttır. Burjuva milliyetçi önderlik, izlediği politika ile ulusal hareketin diğer ulusların devrimci hareketiyle birleşmesini engellemekte, onu gerçek devrimci müttefiklerinden yoksun bırakmaktadır. Bu ise, "ulusal görevler" açısından bile dargörüşlü bir politika olup, her şey bir yana,

burjuva anlamda Şu ya da bu Şekilde bir çözümü dahi güçleŐtirmektedir.

İçerde Kürt halkının ulusal mücadelesini gerçek müttefiklerinden yoksun bırakıp, sözkonusu devletlerin büyük direnci karşısında zayıf düşüren bu burjuva milliyetçi önderlik, doğal olarak uluslararası planda da sağlıklı ilişkiler kurulmasının engeli olmuştur. Bu nedenle Kürt ulusal hareketi uluslararası devrimci ve ilerici güçlerin yeterli desteğini almayı da baŐaramamıŐtır.

Fakat öte yandan, sözkonusu önderlik, başta bölge devletleri olmak üzere, Kürt ulusal hareketine karşı gerici ve emperyalist politika güden devletlerle siyasal ilişkiler kurmak konusunda büyük bir tez canlılık gösterebilmektedir.

Bu politika sözde gerici güçler arasındaki çelişkilerden yararlanma adına uygulanmakta, masum bir dış destek arayışı olarak sunulmaktadır.

UzlaŐıcı ve tutarsız olmak, dış güçlere bel bağlamak her burjuva kurtuluş hareketinde görülebilecek karakteristik özelliklerdir. Tutarsızlık burjuva hareketin doğasında vardır ve sonuna kadar tutarlı kalabilmiŐ tek bir burjuva kurtuluş hareketi gösterilemez. Bağımsızlık savaşlarının ilk görkemli örneği Amerikan Bağımsızlık Savaşıdır. Amerika bu savaşta, elindeki bir kısım sömürgeleri yitirmenin hırsı ve İngilizlerle çelişkilerinden dolayı, İngilizlerin yenilmesini isteyen bundan da çıkarı olan Fransa'nın büyük yardımını aldı. Fransız askerleri bağımsızlık savaŐçılarıyla aynı saflarda İngilizlere karşı dövüŐtüler.

Bugünün Kürt ulusal hareketleri de burjuva demokratik niteliklidir; bu tür hareketlerin özelliklerini sergilemesi doğaldır ve kaçınılmazdır, denilebilir. Bu genel olarak doğrudur da. Ne ki, burjuva demokratik harekete özgü bu özelliklerin Kürt ulusal hareketindeki görünümleri çok daha farklıdır. Zira milliyetçi burjuva önderlik, çelişkilerden yararlanma adına gerici devletlerle kurduğu ilişkileri, geçici ve taktik bir tutumu ifade eden davranışlar olmakla sınırlanamakta, tersine onları stratejik ittifaklar düzeyine çıkarıp uygulamaktadır.

Bu tür bir politikayı geçmişte Molla Mustafa Barzani izlemiŐti. Günümüzde ise en tipik haliyle Talabani'nin şahsında İran-Irak savaşında uygulamaya sokuldu.

Talabani önceleri İran-Irak savaşının “gerici” bir savaş olduğunu ve bu yönetimlerden herhangi birine taraf olunamayacağını savunuyordu. Hatta İran’ı destekledikleri için Irak KDP başta olmak üzere diğer bütün Kürt örgütlerini “ulusal ihanet”le suçluyordu. 1983 yılında Kürdistan Yurtseverler Birliği Politbürosu adına yaptığı bir açıklamada ise, “*Bu savaştan kurtulmanın tek yolu*”, diyordu “*bu rejimlerin yıkılmasıdır.*” Ancak Talabani’de tutarlılık aramak boşunadır. Zira 1984 yılında Bağdat yönetimine yanaşıp, bir süre Saddam Hüseyin ile “Kürtlerin Özerkliği” üzerine dolap çeviren de bu aynı Talabani idi.

Talabani’nin Irak yönetimi ile görüşmeleri sonuçsuz kaldı. Bunun üzerine çark ederek, bu kez İran yönetimi ile ilişkiye geçti. Daha önce, İran’ı destekledikleri için diğer Kürt örgütlerini “ulusal ihanet”le suçlayan Talabani, söylediklerini unutup İran’la kurduğu ilişkileri stratejik ittifak düzeyine çıkardı. İşi diğer Kürt örgütleriyle birlikte İran’la aynı saflarda Irak’a karşı savaşmaya kadar vardırdı.

Ne denirse densen, bu, ilkesiz ve onursuz bir politikaydı ve yaşandı. Kürt halkı, Kürt ulusal ve özgürlük mücadelesi bu politikadan çok büyük zarar gördü. En nihayet İran-Irak savaşında iki halk birbirini boğazlıyordu ve bundan medet umulamazdı, umulmamalıydı. Burjuva milliyetçi önderlik bunu da yaptı.

Halbuki önderlik, bu savaş gerici bir savaş ilan etse ve İran’la işbirliği yapmasaydı ve Kürt halkını, yalnızca, kimden gelirse gelsin (ister Irak, ister İran) Kürdistan’a yönelik bir saldırı olması durumunda silaha sarılmaya çağırsaydı, açıktır ki, bundan Kürt ulusal davası kazançlı çıkardı. Haklı, ilkeli ve onur kazandırıcı yegane tutum da buydu.

Ne var ki, ilkesiz ve pragmatist olduğu kadar, tarihten ders almaya niyetli de olmayan, basiretsiz ve öngöründen bütünüyle yoksun milliyetçi önderliğin yapacağı bir şey değildi bu. Zira o, her şeyi bu türden konjonktürel durumlara bağlamıştı.

Böylesi ilişki ve davranışların Kürt ulusal hareketi açısından bedeli hep ağır olmuştur. Ve bölge devletlerinin o anki çıkarları gereği sürdürdükleri bu ilişkilere belirli bir anda son vermeleri, hareketin yıkıma uğraması için yeterli olabilmiştir. Irak Kürt ulusal hareketinin 1975’de Barzani’nin, günümüzde ise Mesut Barzani ve Celal Talabani’nin şahsında yaşadığı da budur. İran’ın 1975’de Irak’la

Cezayir sınır anlaşmasını imzalamasından, günümüzde ise Irak'a karşı ateşkes ilan etmesinden sonra Kürt hareketinin yaşadığı trajik durum bunun ibret verici bir anlatımıdır.

Gerici devletlerle yapılan anlaşmaların Kürt hareketine verdiği en büyük zararlardan biri de şudur: Bu işbirliği kaçınılmaz olarak Kürt hareketini işbirliği yapılan öteki ülkelerdeki Kürt ulusal hareketiyle dahi karşı karşıya getirmektedir. Zira sözkonusu anlaşmanın bedelinin içinde o ülkedeki Kürt ulusal hareketinin etkisizleştirilmesi ve hatta gerektiğinde bu amaçla ona karşı zor kullanımını da içermektedir. Sözgelimi Barzani hareketinin 1970'lerde İran'la yaptığı işbirliği bu durumu anlatan ibret verici bir örnektir. İran yardımlarına karşılık olarak Barzani'den İran'daki Kürt hareketini etkisizleştirmesini, ve dahası, İran Kürtlerinin kendileriyle işbirliği yapmasını sağlamasını istiyordu. Bunun üzerine, Barzani, İran KDP'ni ve İran Kürtlerini "sessiz" kalmaya ve İran'a karşı "kışkırtıcı" olmamaya çağırıyordu. İran KDP'nin o dönemde "eylemlerini dondurma" önerisi de buradan çıkmıştı. İran KDP'nin bir bölüm yönetici ve savaşçısı bu çağrıya uymayıp silaha sarılınca, Barzani, kendi bencil çıkarları için işi teslimiyeti ve ihaneti reddedenlere karşı zor kullanılmaya kadar vardırdı. Bu aşağılık bir politikaydı; bedelini, kendisi de dahil bütün bir Kürt hareketi yıkıma uğrayarak ödedi.

Talabani'nin, 1960'ların ortalarında Barzani ile ihtilafa düşüp İran'a kaçtıktan bir süre sonra, tekrar geri döndüğü Irak'ta, Bağdat yönetiminin kendilerini "KDP'nin gerçek temsilcileri" olarak tanımlamasına karşılık, Irak'la aynı saflarda Irak'taki Kürt ulusal hareketine karşı savaşması; keza, Mesut Barzani'nin İran'ın desteğini almak için Humeyni'nin Pasdarlarıyla birlikte İran Kürdistanı'na saldırması, PKK'lı savaşçılara karşı tutumu ve hatta yer yer onları TC'ye teslim etmesi vb., bu durumun başka örnekleridir.

Kürt ulusal hareketlerine hakim burjuva önderliklerinin gösterdiği ve Kürt halkına büyük acılara ve kayıplara malolan davranışlardır bunlar. Milliyetçi dargörürlük ve burjuva bencillik, Kürt emekçilerinin ulusal özgürlük mücadelesini, her bir ülkedeki genel devrim mücadelesinden koparmakla kalmamış, çoğu kere farklı ülkelerdeki Kürt kurtuluş hareketlerini bile karşı karşıya getirmiştir. Hem içerde, hem dışarda hareketi, gerçek bir başarıya ulaştıracak ittifaklardan

yoksun bırakan, esas umudunu konjonktürel olanaklara ve daha kötüsü, gerici güçlerin desteğine bağlayan milliyetçi burjuva önderlikler, kalıcı çözümler bir yana, kısmi çözümlerin bile güvencesi olamazlar. Kürt kurtuluş hareketinin bütün bir tarihi bunu kanıtıyor.

Kürt halkı içerde ve dışarda, gerçek dost ve müttefikleriyle birleşmeden, burjuva önderliklerin egemenliğinden kurtulmadan, özgürlük mücadelesini herkesten ve her şeyden çok, içinde yaşadığı ülkenin proletaryasının sosyal kurtuluş mücadelesine bağlamadan gerçek özgürlüğe ve kurtuluşa ulaşamaz.

Kürt halkının özgürlük mücadelesiyle ilgili ülkelerin proletarya hareketi arasında böyle bir bağın kurulamamış olması, elbetteki, bu ülkelerdeki proletarya hareketinin geriliği ve zayıflığıyla ilgilidir. Bu geriliğin ve zayıflığın kendisi, Kürt halkına karşı enternasyonalist devrimci görevleri zaafa uğrattığı gibi, ulusal özgürlük mücadelesine burjuva milliyetçiliğinin egemen olmasına zemin de olmaktadır.

İlgili ülkelerde devrimci bir sınıf hareketi oluşup kendi bağımsız sınıf programı ve siyasal iktidar mücadelesiyle sınıf savaşı sahnesine çıktığı ölçüde, ulusal özgürlük özlemindeki Kürt halkının şahsında güvenilir müttefikler bulacaktır. Öte yandan Kürt halkı ise, devrimci proletarya hareketinin şahsında, uğruna bugüne dek büyük fedakarlıklara katlandığı ulusal özgürlük mücadelesinin gerçek güvencesine kavuşacaktır.

Biz komünistler sorunu böyle görüyoruz. Bu, bugün burjuva milliyetçi önderlikler altında süren kurtuluş mücadelelerini haklı ve meşru görerek, ulusal hak taleplerini sonuna kadar desteklememize engel değil. Fakat tarihsel deneyimin ortaya koyduğu ve bugün bir kez daha trajik görünümüleriyle yaşanan gerçekler konusunda acı ve ağrıyargımızı ifade etmek de, Kürt halkına karşı sorumluluğumuzun gereklerindedir. Burjuva önderlikler, sınıf tabiatları gereği izledikleri politikalarla her seferinde Kürt halkına acı, ağır, ama kolay yenilgiler yaşatmışlardır. Buna sessiz kalmak, her şeyden önce Kürt emekçilerinin gerçek çıkarların ihanet demek olur.

Eylül 1988

AVRUPA BİRLEŞİK DEVLETLERİ SLOGANI ÜZERİNE

V.İ.Lenin

SOTSİAL-DEMOKRAT'ın 40. sayısında, yurt dışındaki Parti gruplarımızın konferansının "Avrupa Birleşik Devletleri" sloganı sorununu, sorunun *ekonomik* yanının basında tartışılmasından sonraya ertelemeyi kararlaştırdığını haber verdik .

Konferansımızda bu sorun üzerindeki tartışma, tek yanlı siyasal bir niteliğe bürünmüştü. Belki de bu, kısmen, Merkez Komitesi Bil-dirisinin doğrudan doğruya bu sloganı siyasal bir slogan olarak formüle etmesi ("ivedi *siyasal* slogan..." deniyor orda) ve bunu yalnızca cumhuriyetçi bir Avrupa Birleşik Devletleri sloganı olarak ileri sürmekle kalmayıp, bu sloganının "Alman, Avusturya ve Rus monarşilerinin devrimle alaşağı edilmesi olmaksızın" anlamsız ve yanlış olduğu konusunu özellikle vurgulaması yüzündendi.

Sorunun böyle, bu özel sloganın siyasal bir değerlendirilmesi *te-rimleri içinde* konulmasına -örneğin bunun sosyalist devrim sloganını

gölgeleyeceği ya da zayıflatacağı gerekçesine dayanarak-karşı çıkmak kesenkes yanlıştır. Gerçekten demokratik bir doğrultudaki siyasal değişimler ve hele de siyasal devrimler, hiç bir zaman ve hiç bir koşul altında bir sosyalist devrim sloganını gölgeleyemez ya da zayıflatamaz. Tersine sosyalist devrimi yakınlaştırır, tabanını genişletir, küçük-burjuvazinin yeni kesimlerini ve yarı-proleter yığınları sosyalist mücadeleye çeker. Öte yandan, siyasal devrimler, tek bir edim olarak değil de, en keskin sınıf mücadelesinin, içsavaşın, devrimlerin ve karşı-devrimlerin çalkantılı siyasal ve iktisadi altüst oluşların bir dönemi olarak değerlendirilmesi gereken sosyalist devrimin seyri içinde kaçınılmazdır.

Ama, Rusya'nın başı çektiği, Avrupa'nın en gerici üç monarşisinin devrimle alaşağı edilmesine bağlı olarak konan cumhuriyetçi bir Avrupa Birleşik Devletleri sloganı, siyasal bir slogan olarak oldukça sağlam bir slogan olmakla birlikte, gene de bunun ekonomik anlam ve önemi şeklindeki son derece önemli soru ortada durmaktadır. Emperyalizmin ekonomik koşulları -yani sermaye ihracı ve dünyanın "ileri" ve "uygar" sömürgeci güçler arasında paylaşılmış olması- açısından, kapitalizm altındaki bir Birleşik Avrupa Devletleri ya olanaksızdır ya da gericidir.

Sermaye, uluslararası ve tekelci hale gelmiştir. Dünya, bir avuç Büyük Güç, yani ulusların büyük yağmasında ve ezilmesinde başarılı olan güçler arasında bölünmüştür. Avrupa'nın dört büyük gücü -İngiltere, Fransa, Rusya ve Almanya, 250.000.000'dan 300.000.000'a değişen nüfusları ve 7.000.000 kilometrekarelik alanlarıyla- *hemen hemen* 500.000.000'lük (494.500.000) bir nüfusa ve 64.600.000 kilometrekarelik bir alana, yani yer yüzeyinin (kutup bölgelerini katmazsak 133.000.000 kilometrekare) hemen hemen yarısına sahip olan sömürgeleri ellerinde tutmaktadırlar. Buna, bir "kurtuluş" savaşı vermekte olan yağmacılar tarafından, yani Japonya, Rusya, İngiltere ve Fransa tarafından şu sırada parça parça edilmekte olan üç Asya devletini, Çin, Türkiye ve İran'ı ekleyin. Yarı-sömürge (gerçekte bunlar şimdi onda-dokuz sömürge dirler) denebilecek bu üç Asya ülkesinde 360.000.000 insan vardır ve alanları 14.500.000 kilometrekaredir (hemen hemen bütün Avrupa'nın alanının bir-buçuk katı).

Ayrıca, İngiltere, Fransa ve Almanya 70.000 milyon rubleye varan

bir sermayeyi dışarı yatırmışlardır. Bu küçük miktardan “meşru” bir karı, yılda 3.000 milyon rubleyi aşan bir karı güvenceye alma işlevi, ordularla ve donanmalarla donatılmış ve “Bay Milyon”un oğulları ve biraderlerini sömürgelerde ve yarı-sömürgelerde genel vali, konsolos, elçi, her türden resmi memur, papaz ve öteki asalaklar olarak “yerleş-tiren” hükümet adı verilmiş milyonerlerin ulusal komiteleri tarafından yürütülür.

İşte yeryüzünün 1.000 milyon kadar insanının bir avuç Büyük Güç tarafından soyulması, kapitalizmin en yüksek gelişme döneminde böyle örgütlenmiştir. Kapitalizm altında başka örgütlenme olanağı yoktur. Sömürgelere, “etki alanlarına”, sermaye ihracına son vermek mi? Bunun olanaklı olduğunu düşünmek, her pazar zenginlere hıristiyanlığın yüce ilkelerini vaazeden ve onlara, yoksullara yılda birkaç bin milyon değilse de, hiç olmazsa bir kaç yüz ruble vermelerini örgütleyen sıradan papazın düzeyine düşmek demektir.

Kapitalizm altındaki bir Avrupa Birleşik Devletleri, sömürgeleri paylaşma anlaşmasıyla birdir. Oysa kapitalizm ortamında kuvvetten başka paylaşma temeli, paylaşma ilkesi yoktur. Bir mülti milyoner, kapitalist bir ülkenin “ulusal gelirini”, “yatırılan sermayeye orantılı olarak” paylaşmak dışında, (fazladan bir primle birlikte, ki böylece en büyük sermaye, payı olandan fazlasını alır), başkasıyla paylaşamaz. Kapitalizm, üretim araçlarında özel mülkiyet ve, üretimde anarşidir. Bu temele dayanan “adil” bir gelir bölüşümünü vaazetmek prudonculuktur, ahmakça darkafalıktır. Bölüşüm “kuvvet oranına” dışında olamaz. Ve kuvvet, ekonomik gelişmenin ilerlemesiyle değişir. 1871’den sonra Almanya, Fransa ve İngiltere’den üç ya da dört kat daha hızlı güçlenmiş; Japonya ise, Rusya’dan hemen hemen on kat daha hızlı güçlenmiştir. Kapitalist bir devletin gerçek gücünün sınanmasında savaştan daha başka bir yol yoktur ve olamaz da. Savaş, özel mülkiyet ilkeleriyle çelişmez -tersine, bu ilkelerin doğrudan ve kaçınılmaz bir sonucudur. Kapitalizmin koşullarında tek tek girişimlerin, ya da tek tek devletlerin eşit ekonomik büyümesi olanak dışıdır. Kapitalizm koşullarında dönemsel olarak bozulan dengenin yeniden kurulmasında, sanayide bunalımdan ve siyasette de savaştan başka bir araç yoktur.

Kuşkusuz, kapitalistler arasında ve güçler arasında *geçici olarak*

anlaşmalar olabilir. Bu anlamda, *Avrupa* kapitalistleri arasında bir anlaşma olarak, bir Birleşik Avrupa Devletleri olanağı vardır... ama ne için bir anlaşma? Yalnızca Avrupa'daki sosyalizmi ortaklaşa ezmek, sömürgelerin bugünkü blşlmesinde haklarının yendiğini düşünen, ve son yarım yüzyılda, yaşlılıktanrmemeye başlayan geri ve monarşist Avrupa'dan çok daha büyük bir hızla güçlenen Japonya ve Amerika'ya *karşı* sömürge yağmasını ortaklaşa korumak amacıyla. Amerika Birleşik Devletleri'yle kıyaslandığında, Avrupa, tüm olarak ekonomik durgunluğu simgeler. Bugünkü ekonomik temel üzerinde, yani kapitalizm koşullarında, bir Avrupa Birleşik Devletleri, Amerika'nın daha hızlı gelişimini geciktirmek için gericiliğin örgütlenmesi anlamını taşır. Demokrasi ve sosyalizm davası denince yalnızca Avrupa'nın akla geldiği dönemler bir daha geri dönmemek üzere geçip gitmiştir.

(Yalnız Avrupa değil), bir Dünya Birleşik Devletleri, -komünizmin tam zaferi, demokratik devlet de dahil olmak üzere, devletin toptan yokolmasını sağlayana dek- bizim sosyalizme bağladığımız ulusların birliğinin ve özgürlüğünün devlet biçimidir. Ne var ki, ayrı bir slogan olarak bir Dünya Birleşik Devletleri sloganı pek doğru sayılmaz, birincisi, sosyalizmle içiçe geçtiğinden ötürü; ikincisi de, tek bir ülkede sosyalizmin zaferinin olanaksız olduğu anlamında yanlış yorumlara yolaçabileceği, ve aynı zamanda da, böyle bir ülkenin öteki ülkelerle ilişkileri açısından da yanlış anlamalara neden olabileceğinden ötürü doğru sayılamaz.

Eşitsiz ekonomik ve siyasal gelişme, kapitalizmin mutlak yasasıdır. Böylece, sosyalizmin zaferi, önce birkaç, ya da hatta yalnızca bir tek kapitalist ülkede olanaklıdır. Bu ülkenin başarılı proletaryası, kapitalistleri mlksleştirdikten ve kendi sosyalist üretimini rgtledikten sonra, öteki ülkelerin ezilen sınıflarını kendi davasına çekerek, bu ülkelerde kapitalistlere karşı ayaklanmalara yolaçarak, ve sömürücü sınıflara ve onların devletine, gerektiğinde silahlı kuvvetlere bile karşı koyarak, dünyanın geri kalanının, kapitalist dünyanın *karşısına* ıkacaktır. Proletaryanın, burjuvaziye alaşağı ederek zafere kavuşacağı toplumun siyasal biçimi bir demokratik cumhuriyet olacaktır, ki bu, o ulusun ya da ulusların proletaryasının, daha sosyalizme geçmemiş bulunan devletlere karşı mücadelesinde güçlerini giderek daha çok merkezileştirecektir. Ezilen sınıfın, proletaryanın diktatörlüğü

olmaksızın sınıfların ortadan kaldırılması olanaksızdır. Ulusların sosyalizmde özgürce birleşimi, sosyalist cumhuriyetlerin geri kalmış devletlere karşı azçok uzun ve kararlı bir mücadelesi olmaksızın mümkün değildir.

İşte bu nedenlerden ötürü ve RSDİP'in yurtdışı bölümlerinin konferansında yinelenen tartışmalardan sonra, ve konferanstan sonra, Merkez Organın yazıkurulu, Avrupa Birleşik Devletleri sloganının doğru olmadığı sonucuna ulaşmıştır.

Ağustos 1915,
Marx-Engels-Marksizm
(s:329-334), SolYayımları, I.Baskı

TÜM EMPERYALİSTLER ORTADOĞU'DAN DEFOLSUN!

Irak yönetiminin Kuveyt'i işgali ve ardından ilhakı , tüm emperyalist dünyayı ayağa kaldırdı. Haftalardır süren hummalı siyasal, diplomatik ve askeri trafiğe, sürekli artan bir savaş gerilimi eşlik ediyor. Emperyalist savaş makinası, emperyalist propaganda makinasının tam desteğinde, bütün azametiyle harekete geçirildi. Irak'ın saldırgan eylemi, Ortadoğu ölçüsünde bir emperyalist müdahale ve işgal için bulunmaz bir fırsat sayıldı. Sözde Kuveyt'in egemenliğini ve toprak bütünlüğünü savunmak ve Irak'ın yeni işgal girişimlerini engellemek adına, bölge halklarının iradesi ve çıkarları hiçe sayılarak, Basra Körfezi ve bazı Arap ülkeleri emperyalist haydutlar tarafından fiilen işgal edildi. Emperyalist dünyanın halihazırdaki jandarması ABD, bölgeye modern savaş teknolojisinin en ileri (demek oluyorki en imha edici) ürünlerinden oluşan muazzam bir askeri yığmak yaptı. Kendisine köpekçe bir itaat içerisinde bulunan Türk burjuvazisinin de tam desteği ile, Türkiye de içinde tüm Ortadoğu'yu her an ateşe verebile-

cek büyük bir savaş atmosferi yaratıldı.

Tüm bunların sonucu olarak, başta bölge halkları, tüm dünya haftalardır emperyalist gerici propaganda tarafından bilinçli olarak kö-rüklenen ve günbegün tırmanan bir savaş gerilimi ve tehlikesi içinde yaşıyor.

Emperyalist-gerici propaganda dünya ölçüsünde ağız birliği halinde, ABD'nin başını çektiği bu kaba saldırganlığı ve savaş kışkırtıcılığını, Irak Saddam rejiminin kötülükleri ve saldırganlığı ile gerekçelendirerek, haklı ve mazur göstermeye çalışıyor.

Gerçekte ise gerici-sömürgeci Irak rejiminin kötülükleri ve saldırganlığı tüm kapitalist-emperyalist dünyaya egemen kötülüklerin ve saldırganlığın yalnızca küçük bir örneğidir ve hiç de yeni değildir. Dün bu rejimi tam da bu özellikleri ile destekleyip besleyen, ona suç ortaklığı eden emperyalist dünyanın, bugün onun bu özelliklerini suçlayarak kendi şimdiki davranışlarını haklı göstermeye çalışması büyük bir yalan ve ikiyüzlülük örneğidir. Irak'ı İran'a saldırtan ve bu iki ülke halklarını 8 yıllık bir kanlı savaş içinde boğazlatan bu aynı emperyalist dünya idi. Irak'ın Kürt ulusu üzerindeki sömürgeci ege-menliğine ve zulmüne karşı on yıllardır seyirci kalan, onu Kürt halkına karşı kullanılan kitlesel kırım araçlarıyla, bu arada kimyasal silahlar ile donatan, Sovyet yönetimi ile birlikte bu aynı emperyalist dünya idi. Halepçe'de 5 bin Kürdün Irak rejimi tarafından bir anda kimyasal silahlarla vahşice yok edilmesine seyirci kalan da bu aynı emperyalist dünya idi. Irak'ın bugün sahip olduğu savaş makinasını büyük karlar karşılığında donatmak için birbirleriyle yarışanlar da yine bu aynı emperyalist dünyanın hükümetleri ve bugün emperyalist dünya düzeninin korunmasında artık tamamıyla onlarla birlikte hareket eden Sovyet hükümeti idi.

Kapitalist-emperyalist dünya tam bir ikiyüzlülük dünyasıdır. 5 bin Kürt kendi sattıkları silahlarla bir anda yok edildiğinde kılı kıpırdamayanlar, bir İngiliz casusu aynı kanlı rejim tarafından idam edilince hep birlikte ayağa fırlayabiliyorlar. Saddam yönetimini yok yere İran'a saldırtan ve 8 yıllık bir kan banyosunu büyük silah satışının tatlı karlarıyla izleyenler, bu aynı yönetim yapay ve kukla bir devlete, Kuveyt'e saldırınca, uluslararası hukuk, ülkelerin egemenliği ve toprak bütünlüğü ikiyüzlülüğü ile okyanuslar ötesinden gelerek bütün bir

Ortadoğu bölgesini askeri abluka altına alabiliyorlar.

Emperyalizmin baştan başa bir saldırganlık, işgal, ilhak ve savaşlar silsilesi olan tüm tarihini bir yana bırakalım. Daha dün Lübnan'ı, Grenada'yı, Panamayı işgal edenler, Filistin'i hala işgal altında tutanlar, Libya'yı bombalayanlar, Nikaragua'yı ablukaya alanlar, Arnavutluk ve Küba'da komplolar düzenleyenler, Romanya'da darbe tezgahlayanlar, dünyanın dört bir yanında bölgesel savaşlar kışkırtanlar, bugün Irak'ın kendilerinininkinin yanında son derece masum kalan saldırgan bir eylemi karşısında uluslararası hukuk yalanma sarılabiliyorlar.

Kapitalist-emperyalist dünya, tüm tarihsel olayların da kanıtladığı gibi, tam bir modern haydutluk dünyasıdır. Ona egemen olan ne uluslararası hukuk, ne de ülkelerin ve ulusların bağımsızlık ve egemenlik haklarıdır. Ona yalnızca çıkar ve güç ilişkileri egemendir. Bu dünyada orman yasaları geçerlidir. Temel yasa, kendi çıkarları uğruna gücü gücüne yetenedir.

Gerici Irak yönetimi de buna uygun davrandı, çıkarları gerektirdiği ve gücü yettiği için Kuveyt'i işgal ve ilhak etti. Ama tam da bu yolla, dünya kapitalist ekonomisi için canalıcı önem taşıyan bir bölgede emperyalist dünyanın ortak çıkarlarına aykırı bir eylemde bulunmuş oldu. Başını ABD'nin çektiği tüm emperyalist güçlerin bir anda askeri kuvvetleriyle bölgeye üşüşmeleri bundandır. Onlar kendilerine rağmen ve kendi çıkarlarına aykırı olarak statükoda hiç bir değişiklik yapılamayacağını göstermek istiyorlar.

Yoksa, kendileri için çıkarlarına uygun bir yapay kukla devlet olmaktan öte bir anlam taşımayan Kuveyt'in sözde bağımsızlık hakkı onların umurunda bile değil. Kuveyt'in işgalini kınayanların kendileri, olayı bahane ederek bölgeyi işgal ve abluka altına aldılar. Kuveyt'in bağımsızlığını sözde savunanların kendileri, Irak'ın bağımsızlığını yok etmenin ve onu paylaşmanın, Ortadoğu haritasını yeniden biçimlendirmenin planlarını yaptıklarını gizlemek ihtiyacı bile duymuyorlar.

ABD emperyalizmi olayı tam bir kaba güç gösterisine çevirmiştir. Petrol bölgesini fiilen askeri işgal ve denetim altına almış, gerektiğinde ona fiilen el de koyabileceğini göstermek istemiştir.

Ama kuşku yok sorun petrolden de ötedir. Başta ABD, tüm

emperyalist dünyanın bu bölgedeki gelişmelere aşırı hassasiyeti ciddi siyasal nedenlere dayanmaktadır. Ortadoğu dünyanın devrimci kaynaşmalarına sahne olan bir bölgedir. Filistin, Kürdistan ve Türkiye devrimleri bölgede ve dünyada statükoyu bozacak, büyük sarsıntılar yaratacak dinamiklere sahiptirler. Irak işgalini fırsat bilen emperyalist dünya bölgedeki siyasal ve askeri egemenliğini pekiştirerek devrimci gelişmeleri felce uğratmayı, İsrail, Türkiye, Mısır, Suudi Arabistan gerici ve işbirlikçi rejimlerini ayakta tutmayı amaçlamaktadır.

Sonuç olarak, Irak'ın yöresel bir saldırganlığı emperyalist dünyanın tüm ikiyüzlülüğünü sergilemekle kalmamış, onun çıkar ilişkilerine ve çatışmalarına dayalı gerçek özünü, militarizm, saldırganlık ve savaş şeklindeki kaba gerçeklerini bir kez daha ortaya çıkarmıştır. Bu vesileyle, Gorbaçov'un sözcülüğünü yaptığı, militarizmden arındırılmış bir kapitalizm ve saldırgan olmayan bir emperyalizm gerici hayalleri de bir kez daha iflas etmiştir.

Dahası son olaylar, Sovyet yönetiminin, emperyalist dünya ile çıkar ve davranış birliği içinde olduğunu çıplak bir şekilde gözler önüne sermiştir. Onun sosyalizm yalanıyla maskeleydiği gerici konumunu açığa çıkarmıştır. Aynı şekilde Doğu Avrupa'daki çöküş ve Doğu-Batı kutuplaşmasının sorta ermesine bağlı olarak, Birleşmiş Milletler'in de artık tümüyle emperyalist politikaların güdümüne girdiği görülmektedir.

Türk burjuvazisi olayların tüm seyri boyunca emperyalist dünyanın çıkarlarına, ihtiyaçlarına ve davranışlarına uygun hareket etti. Körfez bunalımını fırsat sayarak, emperyalist sistemin Ortadoğu'daki çıkarlarını kollamada iyi bir jandarma, bekçi köpeği olduğunu ve olabileceğini yeniden kanıtlamaya çalıştı. Bu aşırı uşakça tutumuyla emperyalist efendilerini bile şaşırttı. ABD emperyalizminden en sadık ve itaatkar "müttefik" payesi aldı.

Türk burjuvazisinin son olaylar karşısındaki bu tutumu bir raslantı değildir. Maceracı ya da dargörüşlü politikacıların hesapsız bir davranışı hiç değildir. Tersine belirgin ve anlaşılır nedenleri vardır. Türkiye'yi bir devrim ülkesi yapan nedenler ve olgular toplamında anlamak gerekir bunun izahını. İktisadi kriz ve çözümsüzlükler, ağırlaşan köklü toplumsal sorunlar, bu temelde gelişen işçi hareketi, emekçi sınıf ve katmanların artan ve eyleme dönüşen hoşnutsuzluğu,

öne alınamayan Kürt kurtuluş hareketi vb... İçte varlığını ve egemenliğini tehdit eden bu sorunlar ve çelişkiler büyüdüğü ölçüde, o bunları dışta çeşitli girişimlerle karartmak ve bastırmak arayışına girmektedir. Davranışın temelinde güçsüzlük, kendine güvensizlik ve geleceğine ilişkin kaygılar vardır. Bu nedenle kaderini her yönüyle emperyalist dünyanın, özellikle de ABD'nin çıkarlarıyla birleştirmek, her türlü uşaklık karşılığında varlığını güvenceye almak ve emperyalist dünya için hayati önem taşıdığını göstermek istemektedir. Bu arada Ortadoğu'da emperyalizmin çıkarları doğrultusunda gerçekleşebilecek bir yeni düzenlemede kendisi için bazı ek kazançlar da ummaktadır.

Bu hesap ve kaygılarla hareket eden Türk burjuvazisi, daha dün Kürt halkına karşı suçortaklığı ettiği Saddam Hüseyin'i bahane ederek, haftaladır Irak'a karşı kaba tahriklerle savaş kışkırtıcılığı yapmaktadır. Türkiye topraklarını emperyalizmin Ortadoğu'daki savaş hazırlıkları için bir askeri üsse çevirmiştir. Gerginliği körükleyerek, Irak'a karşı kışkırtıcı davranışlara girerek ABD'nin savaş planları içinde tüm varlığı ile yer alarak, Türk, Kürt ve Arap halklarını her an patlak verebilecek kanlı bir boğazlaşma içine sürüklemektedir.

Türkiyeli komünistler olarak tüm dünya kamuoyu önünde ilan ediyoruz: Emperyalizmin çıkarları ve Türk burjuvazisinin hain emelleri için girişilecek emperyalist bir savaşın kesin olarak karşısına dikileceğiz. Her yolu ve aracı kullanarak, işçi sınıfının ve emekçi yığınların emperyalizmin ve Türk burjuvazisinin gerici ve saldırgan savaş politikalarına alet olmasını engellemeye çalışacağız. Türk ve Kürt halklarının Arap halklarıyla hiç bir çelişkisi ve düşmanlığı yoktur. Tersine ortak düşmanları emperyalizm ve kendi gerici yönetici sınıflarıdır. Ortak çıkarları da bu ortak düşmanlara karşı birleşik bir devrim mücadelesinde yatmaktadır.

Savaşa karşı devrim mücadelesini yükseltelim!

Tüm emperyalistler Ortadoğu'dan defolsun!

Yaşasın Ortadoğu halklarının devrimci kardeşliği!

Kahrolsun kapitalizm, yaşasın devrim, yaşasın sosyalizm!

EMPERYALİST SAVAŞA KARŞI MÜCADELEYE!

ABD ve Batılı emperyalist müttefikleri, yeryüzünün bu çağdaş haydutları, aylardır gerilimi yaşanan yıkım savaşını nihayet başlattılar. Modern teknolojinin en ileri ürünü silahlarla Irak'ın üstüne ölüm ve yıkım kustular. Savaş bütün şiddetiyle sürüyor. Ortadoğu sürekli genişleyen bir yangın yerine dönmüş bulunuyor. Bölge halkları bir anda istenmedikleri bir savaşın dehşet verici ortamı içinde buldular kendilerini. Tüm dünya halkları savaşı ve alacağı yeni boyutları kaygıyla izliyorlar.

Tüm bunlara sebep ne? Haydutlar koalisyonunun elebaşları, George Bush, François Mitterand ve ötekiler, "Kuveyt'in kurtuluşu için" diyorlar. Emperyalist savaş hizmetindeki emperyalist propaganda tüm dünyaya bu aynı yalanı yayıyor. Emperyalistlerin kurtuluş için savaştıkları ne zaman ve nerede görülmüştür? Tersine tüm tarih, tüm kurtuluş savaşlarının bizzat emperyalizme karşı verildiğinin kanıtı

değil midir? Emperyalizm özgürlük değil egemenlik demektir. Toprakların, pazarların, hammadde kaynaklarının zorla ele geçirilmesi demektir. Halkların iradesinin çiğnenmesi, ulusların zorla köleleştirilmesi, ülkelerin egemenlik altına alınması demektir. ABD, Fransa, İngiltere, Almanya, İtalya, elele vermiş tüm bu emperyalist dünya, bu aynı şeyi şimdi de Ortadoğu'da yapıyorlar. Şimdiki savaş yeni bir emperyalist savaştır. Tümüyle haksız ve gericidir. Emperyalist dünya, Kuveyt'in işgalini bahane ve fırsat sayarak, petrol ve devrimci kaynaşmalar bölgesi Ortadoğu'da kendi düzenini onarmak ve pekiştirmek isteği ve gayreti içindedir.

Bu savaş halkların istek ve iradelerine rağmen ve yalnızca çok uluslu kapitalist tekellerin bencil ve kirli çıkarları uğruna sürdürülmektedir. Emperyalist hükümetler dün kendi aralarındaki çıkar çelişkilerinden dolayı birbirleriyle savaşa tutuşarak tüm dünyayı iki kez ateşe vermişlerdi. Bugün ortak çıkarları gerektirdiği için Ortadoğu'yu birlikte ateşe veriyorlar. Yarın kapitalist çıkar çelişkileri gerektirdiğinde dünyayı yeniden aynı korkunç akibetle yüzyüze bırakabilirler.

Kapitalizm bir kötülükler düzenidir; modern giysiler içinde bir barbarlık ve haydutluk dünyasıdır. Savaş bu kötülüklerden yalnızca biri, fakat insanlık için en dehşetli olanıdır. Barbarlığın ve haydutluğun en uç biçimidir. Kapitalizm tepeden tırnağa militarizm demektir; militarizme dayalı saldırganlık ve savaş demektir. Sürmekte olan savaş tüm bunları yeniden kanıtlamıştır.

Türk burjuvazisi Körfez krizi patlak verdiği için beri olayların içinde aktif bir taraf oldu. ABD'ye uşaklık politikası izledi. Tüm bölge halklarını karşısına alarak, saldırgan ve işgalci emperyalist güçlerin çıkarları neyi gerektiriyorsa onu yaptı. Bu politikanın doğal uzantısı, patlak verecek bir savaşa emperyalizmin hizmetinde katılmaktı. Resmen ilan edilmemiş olsa da çeşitli biçimlerde şu an yapılan, çok geçmeden bütünüyle açık yapılacak olan budur. ABD'ye geleneksel uşaklık politikasının yanısıra, mayalanmakta olan devrimden duyulan korku ile emperyalist yayılma emelleri onu bu davranışa itti. Nedir ki emperyalist emellerinde hüsrana uğrayacak, kendisini tarihin çöplüğüne süpürecek olan devrimden ise yakasını kurtaramayacaktır.

Türkiye'li komünistler olarak bütün ülkelerin işçilerine ve ezilen halklarına sesleniyoruz: Uygarlıklar merkezi Ortadoğu'da emperyalist

hükümetler tarafından tutuşturulan bu savaş yangınıni söndürün! Araplardan Yahudilere, Kürtlerden Türklere tüm bölge halklarının ekonomik, sosyal ve kültürel yaşamından ağır bir yıkım yaratacak bu savaşı durdurun! Bunu yalnızca sizler başarabilirsiniz. Bunun yolu emperyalist haydutlar koalisyonuna karşı mücadeleden geçmektedir. Bu mücadeleyi her yolla, her düzeyde ve sonuç alıncaya kadar sürdürün! Emperyalist savaşın yıkımını defalarca derinden yaşamış Batı halkları özellikle büyük bir sorumluluk altındadırlar. Zira bu savaşı onların hükümetleri sürdürmektedirler. Onları bunun sorumluluğuyla hareket etmeye çağırıyoruz!

Türk ve Kürt işçilerine ve emekçilerine sesleniyoruz: Türk burjuvazisinin iğrenç savaş politikasına seyirci kalmayalım. Bu politika yalnızca komşu Arap halkları için değil, Kürt ve Türk halkları için de büyük yıkımlara, derin acılara neden olacaktır. Bu politikayı boşa çıkaralım. Türk burjuvazisi savaşa bulaşarak devrimin yolunu kesmeyi de amaçlıyor. Gerici ve emperyalist savaşa karşı, bu savaşın sorumlularından biri olan Türk burjuvazisine karşı devrim mücadelesini yükseltelim!

Kahrolsun emperyalist savaş!

Savaşa karşı devrim mücadelesini yükseltelim!

Yaşasın Ortadoğu halklarının devrimci birliği ve kardeşliği!

Irak'ın Kuveyt'i işgal ve ilhakıyla başlayan Körfez krizi, Amerikan ve Batılı emperyalistlerin bölgeye askeri bakımdan iyice yerleşmeleri için bulunmaz bir fırsat oldu. Kuveyt krizinin en önemli sonuçlarından biri budur. Petrol akışını güvenceye almak, Kuveyt petrolünü Irak'a bırakmamak ve emperyalist çıkarılara dokunan Irak'ı gemlemek güncel ve geçici hedeflerdir. ABD'nin asıl hedefi bölgede kendi istediği düzeni bu fırsatı değerlendirerek kurmak ve güvenceye almaktır. Bu düzenin asıl hedefi ise bölgedeki tüm devrimci süreçleri frenlemek ve felce uğratmaktır. Emperyalizm asıl tehlikenin bölgedeki devrimci kaynaşmalardan, başta Türkiye, Kürdistan ve Filistin devrimleri olmak üzere, Ortadoğu halklarının devrimci mücadelelerinden geldiğini biliyor. Ortadoğu'da "yeni bir güvenlik rejimi", "petrol NATO'su" vb. planların asıl hedefi bölge devrimleridir. ABD, kendi askeri varlığının yanı sıra, başta İsrail, Mısır ve Türkiye, olmak üzere bölgedeki tüm gerici rejimler arasında kurup kurumlaştırmayı hedeflediği işbirliği ile, Ortadoğu'da emperyalist egemenliği zayıflatabilecek her devrimci gelişmeyi boğmayı amaçlıyor.

Körfez krizi ve yol açtığı gelişmeler, Türkiye devriminin gerek imkanlarını, gerekse güçlüklerini el altında yeni ufuklar açıyor önümüze .

Emperyalist dünya strateji ve politikalarını geliştirirken bölgeyi bir bütün olarak ele almakta, ilişki, uygulama ve düzenlemelerinde buna göre davranmaktadır.

Uluslararası sermaye cephesini Türkiye'den yarmak amacıyla ve çabasında olan bizler de bu gerçeği hesaba katmalı, emperyalizmin Türkiye'deki gelişmelere Ortadoğu çerçevesinden baktığını ve bakacağını, tepki ve tedbirlerini buna göre düşüneceğini gözönünde tutmalıyız. Bunun kendisi ise, doğal olarak, devrimimizin yalnızca güçlükleri bakımından değil aynı zamanda olanakları bakımından da bölge düzeyinde ele alınmasını gerektiriyor. Şunu da ekleyelim ki, Türkiye devriminde Kürt sorununun tuttuğu özel ve önemli yer, Türkiye devrimi ile Kürdistan devrimi arasındaki güçlü ve koparılmaz bağlar, devrimimizin sınırlarını ve sorunlarını bir bakıma kendiliğinden Misak-ı Milli sınırları dışına taşıyor, İran, Irak ve Suriye'deki devrimci süreçlere bağlıyor.